

ürün

SOSYALİST DERGİ

KASIM
1977

41

YIL:4

CILT:7

İÇİNDEKİLER

Ekrem Morali
bağışdır - 2012

HABER — YORUM — İNCELEME

TKP Genel Sekreteri İ. Bilen'in 75. Doğum Yıldönümü Kutlandı ...	5
TKP Konferansı'nda Yapılan Konuşmalar	10
Gelişmiş Kapitalist Ülkelerde Marksist Tarım Programı	
Kerim AKSU	37
«KAPİTAL» 110 YAŞINDA - Canlılığını Dipdiri Koruyan	
Bilim - E. ALP	52
«Eleştiri Özgürlüğü» ve Anti-Komünizm - Hüseyin MERCAN ...	54

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİNİN 60. YILI

Büyük Oktobr Devrimi ve Türkiye - M. R. DURAKOĞLU	59
--	----

DÜNYA İŞÇİ SINIFI PARTİLERİ ÜZERİNE BİLGİLER

Halk Suskun Kaldığı Zaman, Politikayı Belirleyen Militarist	
«Şahinlerdir»? - Gus HALL	78
Kısa Haberler - Portekiz, Brezilya, Meksika, Ekvator	82

ÇEVİRİLER

Komünistlerin Tarihsel İyimserliği - Luis Karlos PRESTES	86
---	----

DUYURU

ÜRÜN DERGİSİ'NİN «BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'NİN TÜRKİYE'NİN EKONOMİK - TOPLUMSAL VE POLİTİK YAPISI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ» KONULU YARIŞMASI SONUÇLANDI

24 Ekim 1977 günü toplanan Seçiciler Kurulu, yarışmaya katılan yazılardan herhangi birini «ödül verilebilecek düzeyde» görmediğini bildirmiştir.

ÜRÜN dergisi olarak, yarışmaya katılan yazılardan M. Rifat Durakoğlu'nun yazısını bu sayımızda yayımlamayı ve yazı sahibine, ÜRÜN'ün şimdiye kadar çıkan sayılarından ve tüm ÜRÜN YAYINLARI'ndan birer adet armağan etmeyi uygun gördük.

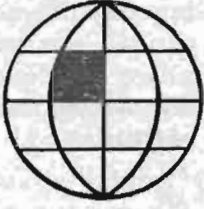
ÜRÜN dergisi, yarışmaya katılan tüm okurlarına içten teşekkürlerini sunar, yeni katkılarını bekler.

ÜRÜN

Sahibi: URAL ATEŞER • Yazı İşleri Müdürü: AHMET TAŞTAN • Yönetim Yeri: Nuruosmaniye Caddesi, Özaydın İşhanı, No: 59-61/2 Cağaloğlu - İSTANBUL • Yazışma ve Havale Adresi: P.K. 41 Sirkeci - İSTANBUL • Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM, Divanyolu, Klodfarer Cad. 38/2, İSTANBUL • Dizgi-Tertip: BAŞARAN MATBAASI • Baskı: UFUK MATBAASI • Kapak Filmleri: EBRU GRAFİK • Kapak Baskı: GÖZLEM MATBAASI • Yurt içi Abone koşulları: Altı Aylık 50, Bir Yıllık 100 Lira • Yurt dışı Abone koşulları (uçakla): F. Almanya - 35 DM Hollanda - 38 Fl., Belçika - 460 Fr., İngiltere - 9 £., Fransa - 75 Fr., İsveç - 40 Fr., ABD - 22 Dolar.

Kapak Deseni: V. BRİŞKİN (S.S.C.B.)

İKİ BÜYÜK YILDÖNÜMÜ

Sınıf savaşımının alabildiğine keskinleştiği bir ortamda, ateş hattının tam göbeğinde, tüm ilerici insanlıkla birlikte, iki büyük yıldönümünü bir arada kutluyoruz. Bu, aynı zamanda, ulusalla enternasyonalin içiçe geçtiği, kaynaştığı iki dev olaydır.

Biri, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 60. yılı. Öbürü, Türkiye işçi sınıfının kendi bağrından yetiştirdiği büyük evladı İ. Bilen'in 75. doğum yılı.

Bu her iki olay da, bunların tarihi ve yaşam öyküsü de, bugün Türkiye işçi sınıfının ve «yenmeye cesareti olan» her dürüst devrimcinin önünde duran dev bir anıttır; somut, canlı bir örnek-tir.

Bundan 60 yıl önce, 7 Kasım 1917'de, Lenin'in, Bolşevik Partisi'nin önderliğinde Rusya proletaryası, burjuva ve toprak ağalığı düzenini yerle bir etti. Tarihte ilk kez, işçilerin, emekçilerin sömürüye, toplumsal ve ulusal baskıya karşı savaşı kesin bir utkuya ulaştı. Dış ve iç sömürgelemlere karşı çetin bir savaş sonunda kurulan Sovyet devleti, barış ve özgürlüğün kalesi, tüm dünya halklarının gözünde sosyalizmin somut, elle tutulur örneği oldu.

Genç Sovyet devleti, kurtuluşu için savaşan tüm halklara olduğu gibi, bizim kurtuluş savaşımıza da her türlü yardımı yaptı, yapıyor. Türkiye halkı, Sovyet devletini, Sovyet halkını her zaman kardeşlik dostumuz olarak yanbaşında gördü.

Türkiye işçi sınıfının politik örgütü Türkiye Komünist Partisi, Ekim Devrimi'nin doğrudan etkisi altında ve ulusal kurtuluş savaşımının ateşleri içinde doğdu. Başta partinin kurucusu Mustafa Suphi olmak üzere binlerce Türkiyeli devrimci, Ekim Devrimi'ne katıldılar. Daha sonra silâh elde ulusal kurtuluş savaşında en ön saflarda çarpıştılar. Bugün Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri olan İ. Bilen de gençcekle yaşta ulusal kurtuluş savaşında yer aldı. Partiye adımını buradan attı. 55 yıldır parti saflarında, örgütlü savaşta proletarya enternasyonalizmi bayrağını yükseklerde tuttu. Özgür, barışçı, demokratik bir Türkiye için en önde yürüdü. Bundan ötürü, bugün dünya ve Türkiye işçi sınıfı hareketi, bu yüce enternasyonalist ve yurtseverin 75. doğum yılını coşkuyla kutluyor. Dünya radyo ve gazeteleri, Sovyetler Birliği Yüksek Sovyet Prezidyumu'nun onu **Halkların Dostluğu**, Demokratik Alman Cumhuriyeti Devlet Konseyi'nin **Karl Marks**,

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin 9 Eylül 1944 nişanıyla onurlandırıldığını bildiriyorlar. Bu onur, Bilen'in kişiliğinde, Türkiye işçi sınıfının, onun partisininindir.

Bugün Türkiye devrimci hareketi, bir yandan baş düşman emperyalizme, faşizme, her türlü gericiliğe, öte yandan her soydan ve boydan oportünistlere karşı vura vura ilerliyor. Maden-İş ve onbinlerce metalurji işçisi beş aydır işbirlikçi sermayeye, onun örgütü MESS'e karşı destansı bir direniş örneği veriyorlar.

Geçen ay, bu direnişin en kızgın anında, bir yandan emperyalizmin desteğindeki faşisti, gericisi, Maocusu, öte yandan her türlü oportünisti, döneği DİSK'i bölmek için harekete geçtiler. Benzeri bir saldırı öğretmen hareketi içinde de tezgâhlandı. Topu birden hep bir ağızdan Ulusal Demokratik Cephe'ye, ulusal demokratik güçlerin eylem birliğine saldırıyorlar. Faşist ve gerici güçler, her kim Ulusal Demokratik Cephe'ye karşı çıkıyorsa, onu öve öve bitiremiyorlar.

Ve sınıf savaşının böylesine dev boyutlara ulaştığı bir ortamda, bu dar geçitte ak koyun, kara koyun iyice belli oluyor. Saflar daha da netleşiyor.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin ölümsüz önderi Lenin diyor ki:

«Biz uçurumlu ve çetin bir yoldan, kolkola girmiş, sımsıkı bir küme olarak yürüyoruz. Dört yandan düşmanlarla kuşatılmışız. Biz, hemen hemen her zaman onların ateşi altında yürümek zorundayız. Düşmanla savaşmak için karar verdik, gönüllü olduk, birleştik. Yandaki bataklığa yuvarlanmamak için savaş yolunu seçtik.»

Bu iki büyük yıldönümünü kutladığımız şu sıralarda Türkiye devrimci hareketi de, gerçek devrimciler de, dört yandan kuşatılmış, ateşler altında yürüyor. Bir yandan tüm ulusal demokratik güçleri baş düşmana karşı seferber etmenin sorumluluğunu omuzlarında taşıyarak, öte yandan bu yolda ayakbağı olanlara vura vura, yakın bir gelecekteki güneşli ve güzel günlere doğru. Bu iki dev ve canlı anıtı kendilerine örnek alarak.

Ve zafer

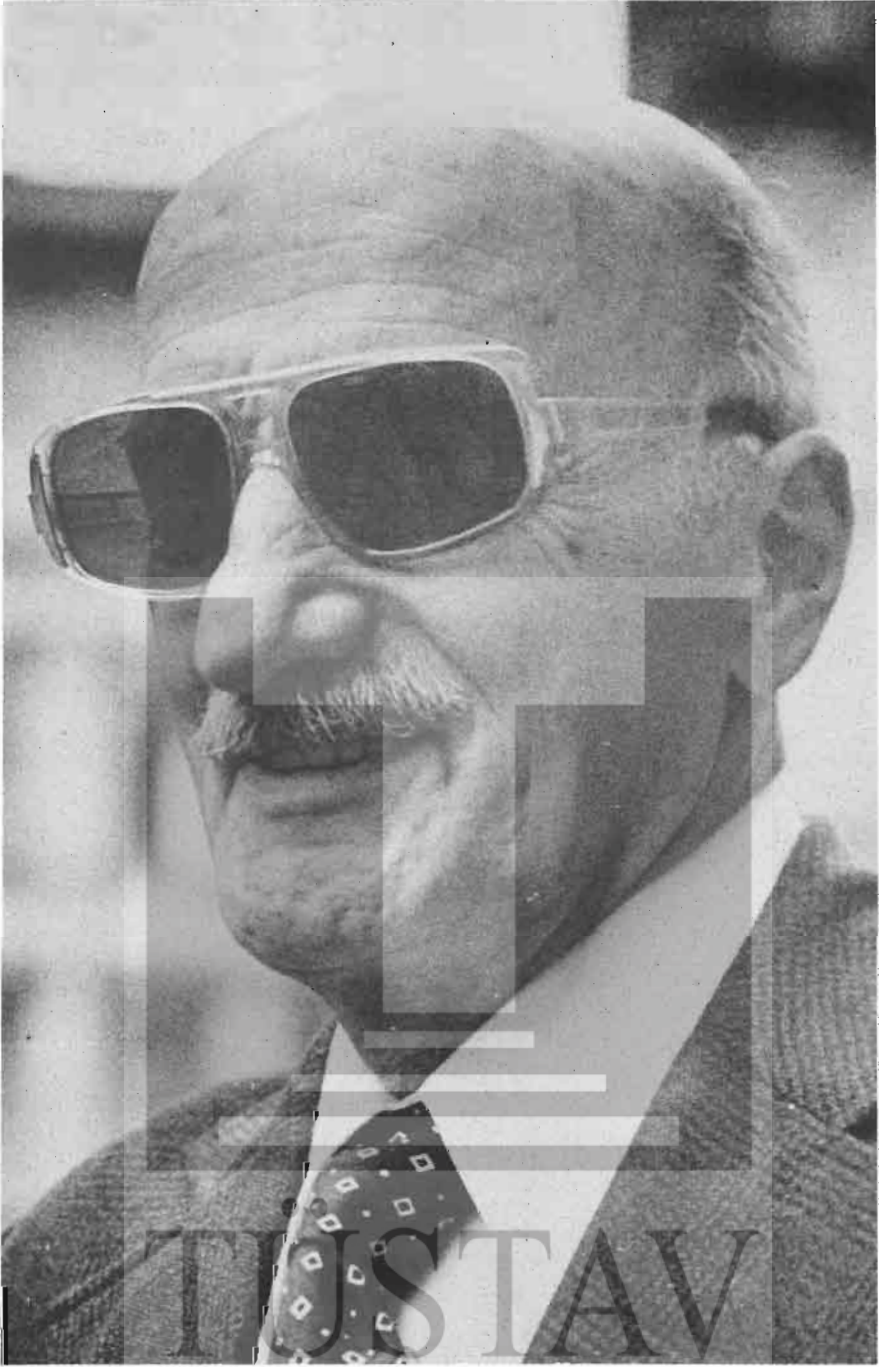
artık hiçbir şeyi affetmeyecek kadar

tırnakla sökülüp

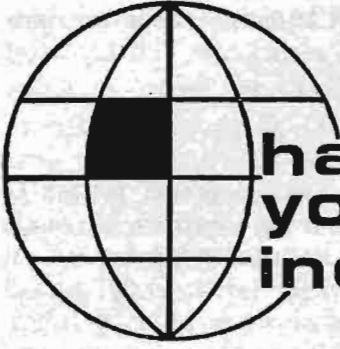
koparılacaktır...

Şan olsun bu savaş yolunda sonuna kadar yürüyenlere ve yürüyecek olanlara!

ürün

**TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ M.K. GENEL SEKRETERİ
İ.BİLEN**

**haber
yorum
inceleme**

TKP Genel

Sekreteri

İ. Bilen'in

75. Doğum

Yıldönümü

Kutlandı

İ. Bilen'in 1957 yılında, 55 yaşındayken çekilmiş bir resmi.

Dünyadaki çeşitli gazete ve dergiler, haber ajansları ve radyolar, 18 Ekim 1977 günü Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen'in 75. doğum yıldönümünün kutlandığını yazmış ve bildirmişlerdir. Bu konuda çeşitli gazete ve radyolarda kutlama mesajları yayımlanmıştır. Günlük sürümü on milyonları aşan Pravda, Neues Deutschland, Rabotniçesko Delo ve öteki günlük gazetelerde bu mesajlara geniş yer verilmiş, ayrıca radyolar bu konuda yayın yapmışlardır. ÜRÜN Dergisi olarak, gazete ve radyolardan yaptığımız çeviri ve derlemeleri Türkiye kamuoyuna sunmayı bir ödev biliyoruz.

**TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ
GENEL SEKRETERİ İ. BİLEN YOLDAŞ,**

Çok değerli İ. Bilen yoldaş.

TKP Merkez Komitesi, bütün parti örgütleri, bütün Türkiyeli

komünistler adına 75. doğum yıldönümünü en derin, yoldaşça duygularla içtenlikle kutlar.

Değerli yoldaş,

Senin yaşamın, TKP'nin savaş tarihiyle sıkı sıkıya örülüdür. Ömrünün 55 yılı, Türkiye Komünist Partisi'nin sıralarında savaşmakla geçmiştir. Genç bir işçi, Türkiye halkının yiğit bir evladı olarak emperyalist salgıncılara, yerli işbirlikçilerine karşı, ulusal kurtuluş savaşının çetelerinde, ateş boylarında yer aldın. Bundan 55 yıl önce İstanbul - Haliç örgütünde, Türkiye işçi sınıfının savaşkan öncü kolu Türkiye Komünist Partisi'nin, partimizin sıralarına katıldın.

Ulusal bağımsızlık, barış, demokrasi ve sosyalizm için TKP'nin savaşı, senin savaş yolun, ağır baskı, terör altında, «hapis, zindan, kan» içinde geçmiştir. Yükselen işçi sınıfının güç kaynağına dayandın, proleter direngenlik, devrimci özveri, bolşevik atılımcılık gösterdin, böylelikle bu çetin engellerin üstesinden gelmeyi bildin. Her zaman Marksizm - Leninizmin ülkü ve ilkelerine, proletarya enternasyonalizmine sıkı sıkıya bağlı kaldın. Komünist moralini tertemiz tuttun. Türkiye Komünist Partisi'ni işçi sınıfının savaşını, halkımızın ulusal çıkarlarını Ağır Ceza'da, zindanlarda, her yerde, her zaman savundun. Komintern'de dünya komünist hareketinin sıralarında yılmaz bir savaş eri olarak görev aldın, Türkiye Komünist Partisi'ni temsil ettin.

Anti - komünizmin, anti - Sovyetizmin her türüyle sürekli savaştın. Partimizin, yüce Lenin'in partisi SBKP ile sarsılmaz kardeşliği, kopmaz dayanışmasını gözbebeğin gibi korudun. Dünya devrim hareketinin barışın yıkılmaz kalesi, büyük komşumuz Sovyetler Birliği ile, Sovyet halkıyla halkımızın dostluğunu sürekli savundun. Dünya komünist hareketinin 60. yılını kutladığı Kızıl Oktobur'un ülkü ve ilkelerine şaşmaksızın bağlı kaldın. Anti - komünizmin, anti - Sovyetizmin eski ve yeni biçimlerine karşı, Mao-culuğa, Troçkizme, TKP düşmanlığına karşı savaş partimiz bugün Senin önderliğinde yürütüyor, bundan böyle de yürütecektir.

TKP sıralarına girdiğin günlerden beri, partimizin emperyalizme işbirlikçi burjuvaziye karşı olduğu gibi sağ ve «sol» oportünistlere karşı verdiği savaşımın da içinde, en önlerinde yer aldın. Partimizin ideolojik arılığını, Leninci birliğini herşeyin üstünde tuttun. Bu savaşımında işçi sınıfına güvendin, ona dayandın. Parti yıkıcılarının, bozguncuların, likidatörlerin her dönemde amansız düşmanı oldun. Partinin değişik düzeylerinde illegal ve legal savaş biçimlerini ustalıklı, yaratıcılıkla uyguladın. Parti kadrolarının eğitilmesi, yetiştirilmesi için canla başla savaştın.

Değerli yoldaş,

TKP Merkez Komitesi Politik Bürosu'nun, partimizin yaşamında tarihsel bir dönemeç olan 24 Mayıs 1973 günlü kararlarında, bu kararların uygulanmasında, partimizin atılım dönemine geçmesinde sonuçlandırıcı bir rol oynadın.

TKP bugün yığınlara iniyor, işçi sınıfının, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşını örgütleyiyor, «Fabrikalar kalemizdir!» belgisini yaşama geçiriyor. Emekçi yığınlar, partimizin sesine kulak veriyor. ATILIM savaş bayrağı oluyor. TKP sert sınıf savaşları içinde gelişip güçleniyor. «TKP'ye özgürlük!» artık ulusal bir sorun olmuştur. Partimizin saygınlığı, etkinliği sürekli artıyor. O, ülkemizin geleceğinde artık tek politik seçenek oluyor. Bütün bu gelişmeler, değerli yoldaş, Senin Leninci önderliğinde gerçekleşiyor.

Bugün Türkiye derin ekonomik, politik, sosyal bunalımların burgacında kıvranıyor. İşçi sınıfı işbirlikçi burjuvazinin egemenliğine karşı savaşıyor, emekçi yığınların savaşına öncülük ediyor. İşbirlikçi burjuvazi eskisi gibi kolay kolay hükümet edemiyor. Faşist tehlikenin başgösterdiği böylesi bir durumda TKP'nin sorumluluğu artıyor. Partimiz, işçi sınıfının birliği, işçi - köylü bağlaşıklığı, bütün anti - emperyalist, anti - faşist güçlerin eylem birliği, Ulusal Demokratik Cephe'nin oluşturulması için savaşıyor. TKP, bu savaşın başarıya ulaşması için, işçi sınıfından Leninci kadrolar yetiştirilmesi işini başa alıyor.

Değerli İ. Bilen yoldaş,

TKP, Senin Leninci önderliğinde, Genel Sekreterliğinde bu görevlerin üstesinden gelecektir. Türkiye Komünist Partisi, komünistler böylesi bir durumda, Senin gibi bir yöneticisiyle kıvanç duyuyor.

TKP Merkez Komitesi, Sana sağlık dolu nice yıllar, uzun uzun ömürler diler.

Komünist selâmlarımızla

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

18 Ekim 1977

★

TKP MK GENEL SEKRETERİ İ. BİLEN'İN TKP'NİN SESİ RADYOSUNA VERDİĞİ DEMEÇ

Soru: Bilinçli yaşamınızın 55 yılını TKP'ye adanmış. Bu 55 yıllık savaşın sizce belirleyici dönemi nedir? Genç kuşaklar bu savaş deneyinden ne gibi sonuçlar çıkarabilir?

İ. Bilen: En başta partiye girişim gelir. Partiye ben, dünyayı kökünden sarsan Kızıl Oktobur'un etkileri altında gelişen ulusal

bağımsızlık savaşı içinde, işçi sınıfının sıralarından gelerek girdim. İşçi sınıfının devrimci gücünü savaşlar içinde tanıdım. Partimiz beni bu savaşlar içinde yetiştirdi. İşçi sınıfına, Komünist Partisi'ne, Leninizme, proletarya enternasyonalizmine bağlılığı partimin sıralarında öğrendim. Partinin dışında komünist olamaz.

Partimizin Tüzüğündeki birinci madde, Lenin'in partililik ilkelerini tümüyle içerir. Yalnız parti programını, kararlarını tanımak yetmiyor. Yalnız kesenek ödemek yetmiyor. Partiye bütün ömrünü tümüyle vereceksin. Bu tartışılmaz, su götürmez devrimci bir gerçektir. Partiye zorla girmiyorsun. Partiye bir örgüt içinde gönüllü giriyorsun. Parti disiplinine, Leninci ilkelere, devrime bağlılık bir bilinç, bir onur sorunudur.

Ben bir komünist olarak üyeliğe ilişkin bu Leninci, devrimci ilkeyi her komünistin, her parti üyesinin kendi yaşamına ardıcıl olarak geçirmesi ve onu sonuna kadar savunması zorunluluğuna inanıyorum.

Partinin genç kuşaklarına salık vermek istediğim ikinci bir nokta da şudur: İşçi sınıfının gücüne inanmak, devrimin utkusuna inanmak, olayları olduğu gibi görmekle sıkı sıkıya bağlıdır. Savaşta gitgeller vardır. Biz bunu yaşadık. Partinin yükselme, gerileme, yerinde sayma, yeniden atılım yapma gibi birbirinden ayrımlı dönemleri olmuştur. Böylesi dönemlerde ne dünyayı gül pembe görüp başdönmesine kapılmak, ne de ortalığı kapkara görmek, paniğe yuvarlanmak... Her ikisi de bir komüniste yabancıdır. Partimiz böylesi dönemleri yaşadı.

Bununla bağlı daha bir olay var: düşmana karşı olduğu gibi, parti içinde her tür oportünizm belirtisine karşı da ardıcıl ve Leninci bir savaş yürütmek zorunludur.

Partimiz bugün kalkınma ve atılımlar içindeyse, biz bunu, dünya sosyalist sisteminin güçlenmesi ve Türkiye işçi sınıfı hareketinin yükselmesine, bunların yanısıra böylesi bir savaşım anlayışını başa almamıza borçluyuz.

Partimizin en güçlü yönü, onun proletarya enternasyonalizmine bağlılığı, Leninizme bağlılığı, Sovyetler Birliği Komünist Partisiyle sıkı kardeşçe dayanışmaya bağlılığıdır. Partimizin kurucuları Mustafa Suphi, Etem Nejat, Salih Hacıoğlu yoldaşlar bu ilkeleri göz bebeğimiz gibi korumakla bizi görevlendirdiler. Bu uğurda canlarını verdiler. Partimizin en güçlü yanı işte budur, uluslararası komünist ve işçi hareketinin kopmaz parçası olmasıdır. Genç partili yoldaşlarım, TKP'nin genç kuşakları: Gerici - faşist güçlerin ateşleri altında, her boydan ve her soydan oportünistlerin saldırıları altında çetin bir savaş yolundan yürüyorsunuz. Partimizin savaş yolu Leninci yoldur. Suphi'lerin, Hacıoğlu'larının yoludur. Bunu unutmayın. Ülkemizde, Türkiye'mizde Anadolu'da da sosyalizm üstün gelecektir. Bunun güvencesi Komünist Partisi'nin sarsılmaz birliğidir. İşçi sınıfına, onun devrimci

savaşına sıkı sıkıya bağlıdır. Onun daha da güçlendirilmesidir. 55 yıllık savaş yaşamım bana bu gerçeği öğretti.

Teşekkür ederiz Bilen yoldaş, bir kez daha Size partimizin genç kuşaklarıyla birlikte nice savaş dolu yıllar dileriz.

(18.10.1977 - «Bizim Radyo»)

**TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ
MERKEZ KOMİTESİ
GENEL SEKRETERİ
İ. BİLEN YOLDAŞI!**

**Gruß an den Generalsekretär
des ZK der KP der Türkei**

Zentralkomitee der SED gratuliert I. Bilen zum 75. Geburtstag

Generalsekretär
des Zentralkomitees der
Kommunistischen Partei der Türkei
Genossen I. Bilen

Lieber Genosse Bilen!

Zu Deinem 75. Geburtstag übermitteln
ich Dir im Namen des Zentralkomitees der
Sozialistischen Einheitspartei Deutschlands
und im meinem eigenen Namen die herzlichsten
Glückwünsche.

Dann gratuliere ich Dir zum Kampf
für die Verwirklichung der großen Ideen
des Marxismus-Leninismus geworden, und
sowie Deine Treue zum proletarischen
Internationale und zur Sozialistischen
bewegung.

Die Kommunistische Partei der Türkei
gratuliert unter Deiner Führung Ihnen ganz
wichtigen Einfluß auf die türkische Arbeiter-
Klassen und die anderen arbeitenden
Schichten in beachtlichem Maße. Die türkische
Kommunisten führen mit immer stärkerem
Einsatz einen schweren Kampf für die glück-
liche Zukunft ihrer Heimat. Sie können die
bei unserer aktiven Solidarität gewiß sein.

Die Sozialistische Einheitspartei Deutsch-
lands wünscht Dir, lieber Genosse Bilen,
Gesundheit und Schaffenskraft im Kampf
gegen die Reaktion und für die Durch-
setzung der ersten Ziele des Sozialismus
in der Türkei.

Mit sozialistischem Gruß
Zentralkomitee der
Sozialistischen Einheitspartei Deutschlands
E. Honeker
Generalsekretär
Berlin, 18. Oktober 1977

Sevgili Bilen yoldaş!

Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi adına ve kendi adıma 75. doğum gününü candan kutlarım.

Sen, tüm yaşamını Marksizm - Leninizmin büyük idelerinin gerçekleşmesine adadın, her zaman proletarya enternasyonalizmine ve Sovyetler Birliği'ne bağlılığını kanıtladın.

Senin önderliğinde Türkiye Komünist Partisi, Türkiye işçi sınıfı ve öteki emekçi katmanlar üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde yükseltti. Türkiye komünistleri, ülkelerinin mutlu geleceği uğrunda çetin savaşı, giderek güçlenen atılımlarla sürdürüyorlar. Onlar, bu savaşta bizim aktif dayanışmamıza güvenebilirler.

Sevgili Bilen yoldaş,

Almanya Sosyalist Birlik Partisi sana sağlık ve gericiliğe karşı, Türkiye'de sosyalizmin kutsal amaçlarının gerçekleştirilmesi uğrunda savaşta güç ve kuvvet diler.

Sosyalist selâmlarımızla!

Almanya Sosyalist Birlik Partisi
Merkez Komitesi Genel Sekreteri

E. Honeker

Berlin 18 Ekim 1977

TKP Konferansı'nda Yapılan Konuşmalar

ÜRÜN Dergisi, 35. (Mayıs 1977) sayısında, dünya basınında TKP Konferansı'na ilişkin olarak yer alan haberlerden bazılarının çevirisini yayımlamıştı. Bu sayımızda ise, Konferans'da yapılan konuşmalardan bir derlemeyi, dünya basınından sunuyoruz.

SENDİKAL HAREKET ÜSTÜNE KONUŞMA

Yoldaşlar,

Toplanmış olan bu parti konferansının, partimizin gelişip güçlenmesinde, Türkiye işçi sınıfı ve geniş halk yığınlarının ulusal ve sosyal kurtuluş savaşının yükselmesinde tarihsel bir rolü vardır. Bu yeni bir atılımdır. Biz şuna inanıyoruz: Konferansımızın alacağı kararlar, partimize ve parti kadrolarına yeni bir canlılık getirecek, işçi ve sendikal hareketin gelişmesine de güç katacak, partimizin bu hareketteki etkinliğini daha yüksek bir düzeye ulaştıracaktır.

Partimizin bu tarihsel konferansında, parti program ve tüzüğünü, parti yönetimini, onun sürdürdüğü tutarlı politikayı, uygulanan strateji ve taktiğin doğruluğunu onayladığımızı belirtmeyi görev biliyoruz.

Ben bu konuşmamda ülkemizdeki sendikal hareketin durumu, bazı sorunları, partimizin etkinliği ve önümüzde duran görevler üstüne görüşlerimizi dile getirmek istiyorum. Türkiye'de işçi ve sendika hareketi son birkaç yıl içinde önemli bir gelişme gösterdi. Sınıf sendikacılığı hızla güçlendi. Demokratik hak ve özgürlükler için yığınsal mitingler, 1 Mayıs'ın beşyüz binlik işçi ve emekçi halk yığınlarıyla disiplinli, örgütlü bir biçimde kutlanması ve en önemlisi, faşist nitelikli DGM yasa tasarısının, tüm baskı ve yasaklara karşın, bir genel grevle engellenmesi bu gelişmeyi gözönüne seriyor. Özellikle 1 Mayıs ve DGM direnişinde işçi sınıfımız büyük bir disiplin ve kararlılık göstermiştir. Bu direnişi fabrika fabrika örgütleyenler, disiplinini sağlayanlar, militan ve bilinçli işçi temsilcileriydi. Bu gelişmenin başta gelen belirleyicisi, partimizin son üç yıl içindeki atılımı olmuştur. Savaş bayrağımızın bu derece yükselmesi, güvenle, inançla belirtmeliyiz ki, yeni programımıza sıkı sıkıya bağlı kalmakla, tüzüğümüzü yaşama geçirmekle olanaklı olmuştur.

Yoldaşlar, bu olumlu gelişmenin ayrıntılarına girmeksizin, sendikal hareketin bazı sorunları üzerinde durmak istiyorum. Bunlardan birincisi, sendikal hareketin birliğinin sağlanması sorunudur. Ülkemizde genel olarak işçi sınıfı içindeki bölünmüşlük,

bütün ağırlığı ile sendikal harekete de yansıyor. Bunun çözümü politik alanda işçi sınıfının birliğinin sağlanması ile bağlıdır. Bir yandan işçi sınıfının en ileri kesimlerinin arasında sınıf bilincinin güçlenmesine, en önemlisi partimizin örgütlenmesine hız verilirken, öte yandan demokratik hak ve özgürlükler platformunda sendika konfederasyonları, bağımsız sendikalar arasında diyaloglar kurulmalıdır. Türk - İş'in başını tutan Tunç'ların, Şide'lerin işçi düşmanlığını sergileyerek tabandaki sarı sendikacılık geriletilmeli, sınıf sendikacılığı güçlendirilmeli, bilinçlenme süreci geliştirilmeli, sendikal birlik sağlanmalı ve eyleme dönüştürülmelidir. Bunlar önemli çalışma alanlarıdır. Bu arada gerici - faşist çevrelerin de sendikal alanda örgütlenmeye yöneldikleri ve bu alanda sınıf sendikacılığına karşı saldırganlıklarını arttırdıkları gözden kaçırılmamalıdır. İşçi sınıfının birliği sınıf sendikacılığının çatısı altında, sömürüye ve baskıya karşı savaş temelinde sağlanacaktır. Kapitalizm koşullarında bütün işçilerin mutlak sayısal olarak tek bir konfederasyonda toplanması ütopyik bir istektir. Önemli olan, sınıf ve yığın sendikacılığı temelinde gelişen sendikal örgütlenmenin işçi sınıfının belirleyici bölümünü birleştirmesi ve kontrol edebilmesidir. Komünistlerin, parti örgütlerinin çalışmaları bu yönde olmalıdır. Başka bir sorun, «kamu iktisadi teşekküllerinde», genel olarak devlet sektöründe sınıf sendikacılığının güçlenmesi sorunudur. Türkiye'de kapitalist gelişmenin başlangıcında, temel endüstri ürünlerinin üretimini devlet üstlenmiş, özel sermaye kâr oranı yüksek, tüketim malları ve montaj endüstrisine yönelmiştir. Böylece, stratejik önemi olan enerji, ulaştırma, madenler, haberleşme, silah ve gemi yapım sanayii gibi iş kolları, demir - çelik, petrol rafinerileri, şeker, çimento üretimi, bunların yanısıra bankaların bir bölümü uzunca süre devlet tekelinde kalmıştır. Bizdeki «devletçilik» sistemi burjuvaziyi palazlandırma amacı gütmüş ve emperyalizmin güdümünde gelişmiştir. Bunun sonucunda firmalar devlet sektöründeki bu iş kollarına yavaş yavaş el atmışlardır. Ancak bu işkolları yine de önemli ölçüde «kamu iktisadi teşekküllerinin» denetiminde kalmışlardır. İşbirlikçi burjuvazinin hükümetleri, onların emrindeki «kamu iktisadi teşekkülleri», kurulan her yeni fabrikada işçilerin sarı sendikacıların eliyle örgütlenerek savaşamaz duruma düşmeleri için ellerinden geleni yapmışlardır. Sınıf sendikacılığının etkinliğinin henüz fazla artmadığı 1970'lere kadar bu yolda kolay başarılar elde etmişlerdir. İşbirlikçi burjuvazinin hükümetleri bugün de bu yöntemi sürdürmek istiyorlar. Büyük endüstri kuruluşlarına sınıf sendikacılığını sokmamak için kanlı saldırılar düzenliyorlar. Bunun örnekleri Seydisehir Alüminyum işletmesinde, İskenderun Demir - Çelik'te görüldü. Ama onbinlerce işçinin uyanışını durduramadılar. Murgul bakır işletmesinde işçilerin bir bölümünün sınıf sendikalarına geçmek istemeleri üzerine, patron durumunda olan Etibank, yani Sanayi Bakanlığı, sınıf sendikasını greve zorlayarak hazineyi milyonlarca zarara soktu. Bir özel

işletmede, özellikle küçük ve orta işyerlerinde, titizlikle gözönüne alınan ekonomik çıkarlar buralarda kolayca ikinci plâna itilebiliyor. İşbirlikçi burjuvazinin hükümetleri işçi haklarını ayaklar altına aldıkları gibi, devlet işletmelerinin zarara uğraması karşısında da kayıtsız kalıyorlar. Bu olgu, bu işyerlerinde sınıf sendikacılığının karşısına dikilen önemli engellerden biridir. Patronlar bu işyerlerinde sarı sendikacılığı güçlendirmek için işçilere kimi zaman politik amaçlı ödünler verebilmektedir. Bundan ötürü, burada sorun ekonomik boyutları aşmakta, sınıf sendikacılığının örgütlenmesi politik amaçları da içeren bir savaşım, işçilerin politik bilinç düzeyini yükselterek gerçekleşmektedir. Bu sorunun çözümünde, işçi sınıfının önemli demokratik istemlerinden biri olan referandum hakkının elde edilmesi daha elverişli koşullar sağlayacaktır. Ayrıca bu konu, güncel politik hedefimiz olan Demirel ortaklığı hükümetinin yıkılması savaşımıyla da yakından bağlıdır. Sendikal savaşıma destek olurken, kendi Partimizin bu işkollarında örgütlenme çalışmalarına da hız vermesi ivedi bir görev olarak önünde duruyor.

Yoldaşlar, sınıf sendikacılığının son yıllarda her alanda ileri adımlar attığını, çok yönlü güçlendiğini hepimiz biliyoruz. Bu başarı, başta işçi sınıfının içinde, yığınlar arasında yılmadan, usanmadan her geçen gün artan bir ataklıkla savaşım sürdüren komünistlerin, parti örgütlerinin ürünüdür. Ancak, sosyal gelişmeye örgütsel olarak ayak uyduramamak gibi bir sorun da vardır. Sınıf sendikalarını işçi sınıfının öncü kolu olan komünist partisizmiş gibi gösterme çabaları da değişik çevrelerce yürütülüyor. Bu çabaların amacı, sınıf sendikalarının yığınsal niteliklerini zedelemek, partimizin ise politik - ideolojik saygınlığını yıpratmaktır. Sendikal demokrasi daha da yaygın ve etkili bir biçimde uygulandıkça, zengin savaş deneyimleri kazanan yığınların en ileri, en kararlı temsilcileri işçi önderleri, değişik düzeylerde sendikaların yönetim kadrolarına geldikçe ve yığınların güvenlerini hak edip saygın durumlarını korudukça bu sorunun çözümü kolaylaşacaktır. Önemli sorunlardan birisi de sendikal hareketin değişik düzeylerinde, bazı partilerin, politik akım veya gurupların sendikal birliği önleyen tutumlarıdır. Şurası açıktır ki, sendikal hareket içinde anti - komünizm, TKP düşmanlığı, kim tarafından ve hangi yoldan yapılırsa yapılsın sendikal hareketi bölmekten, güçsüz bırakmaktan başka bir sonuç vermez, yapana da yarar getirmez. Komünistler, işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünün, Marksizm - Leninizm ışığında sendikaların bağımsız yığın örgütleri olma niteliklerine saygı gösteriyorlar. Bütün sendikalarda atılganlıkla, özveriyle çalışıyorlar. İşçi sınıfının birliğini amaç bilerek sınıf sendikacılığını güçlendiriyorlar. İşçi yığınlarının güvenini kazanarak onları yönetip, yönlendiriyorlar. Sendikalara serüvenci, bölücü, bozguncu görüşleri sızdırmak isteyen. bunu başaramadığı zaman ayrı sendika kurma yoluna sapan Maocu ve goşist akımlara, sendikaları kendi dar parti çıkarları için sağa, «sola» çekmek iste-

yen reformist, ya da küçük burjuva sosyalist akımlarına karşı savaş sınıf sendikacılığını güçlendirmek savaşından ayrılmaz.

Yoldaşlar, şu gerçeği vurgulamakta yarar vardır. Sendikal hareketin belirttiğimiz sorunlarının çözümü, geniş ölçüde partimizin ideolojik ve politik alandaki savaşımıyla, işçi yığınları arasında, fabrikalarda, öteki işyerlerinde propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarıyla bağlıdır. Bunun nesnel koşulları vardır. Geniş emekçi yığınların katıldığı eylemler onların bilinçlenme sürecini arttırmış, partimizin etkinliğini dosta düşmana göstermiştir. Partimizin son yıllardaki atılımları, Merkez Komitesinin politikası, temel örgütlerimizin partimizin eylem programını, politikasını yaşama geçirmekte elde ettiği başarılar, işçi sınıfı, emekçi yığınlar arasında TKP'nin saygınlığını arttırmış, geniş bir sempatizan yığını oluşturmuştur. Leninci parti normlarını, disiplini, konspirasyonu uygulayarak bu yığını örgütleme çalışmalarına yeni bir hız vermemiz gerekiyor. Bu sempatizanların işçi sınıfına ters, partimize düşman akımlarca şaşırtılmasına yol veremeyeceğiz.

Konferansımızın yukarda belirtilen öneriler doğrultusunda alacağı kararlar parti örgütlerinin, militanların çalışmalarına yol gösterecek, gücüne güç katacaktır.

Yaşasın işçi sınıfının birliği!

Yaşasın TKP!

Yaşasın SBKP ve diğer kardeş komünist partileri!

Yaşasın enternasyonalist dayanışma!

TKP VE İŞÇİ - KÖYLÜ BAĞLAŞIKLIĞI ÜSTÜNE KONUŞMA

Yoldaşlar,

Partimizin atılımları bugün Türkiye devrim hareketinin belirleyici özelliğidir. Bu gelişim açıktır, somuttur. Düşmanlarımızı korkutmakta, dostlarımızı sevindirmektedir. Partimiz, işçi sınıfının savaşımına önderlik görevini yerine getiriyor, emekçi yığınlar arasında kök salıyor. Bu gelişme artık geri döndürülemez bir nitelik kazanmıştır. Konferansın toplanması bunun en açık kanıtıdır. Partimizin savaşı, Türkiye devrim hareketi yeni bir aşamaya adım atmıştır. Bu, rasgele olmamıştır. Geleceği olan her olay gibi, bunun da dünü ve bugünü vardır. Bu atılımın bir düşünsel ve moral kaynağı, örgütleyicisi, sürükleyicisi vardır. Burada işçi sınıfının bağrından çıkardığı yılmaz savaşçı, Leninci önderimiz İ. Bilen yoldaşı anmak isterim. MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın, MK Politik Büro ve Merkez Komitesindeki yoldaşların önderliği bundan sonraki savaş aşamalarında da tüm partimiz için sağlam bir güvencedir. Yeni eylem programımız, yolumuzu aydınlatan bir ışık, elimizde keskin bir silahtır. Sınıf sa-

vaşlarının içinde, programın ilkeleri, belgileri yığınlara mal oluyor, eylemde yol gösteriyor. Program ve Tüzüğümüzü onayladığımızı, sınıf düşmanlarına, provokatörlere karşı ödünsüzce savunaçığımızı bildirmek isterim.

Yoldaşlar,

Ben konuşmamda köylülüğün durumu ve bazı örgütlenme sorunları, işçi - köylü bağlaşıklığının sağlanması sorunları üzerinde duracağım.

Türkiye ekonomisinde kapitalist üretim ilişkileri egemendir. Kırsal alanlarda da kapitalist üretim ilişkileri, giderek daha ağır basmaktadır. Bazı bölgelerimizde, feodal artıklar varlıklarını sürdürmekle birlikte, belirleyici olmaktan çıkmışlardır.

Bölgeleri tek tek ele aldığımızda, Akdeniz bölgesinde kapitalist üretim ilişkileri egemendir. Ovalarda büyük kapitalist işletmeler vardır. Başta pamuk ekimi yapılmaktadır. Pamuk tarlalarında çalışan tarım işçileri genellikle bölgenin dağlık bölgelerinden, yoksul yörelerden gelmektedirler. Ege bölgesinde, kapitalist işletmeler yanında küçük üreticiler de yaygın durumdadır. Marmara, Karadeniz ve Orta Anadolu bölgelerinde de benzer bir durum vardır. Doğu ve Güney-Doğu Anadolu, feodal kalıntıların olduğu bölgelerdir. Fakat Güney - Doğu Anadolu'da bu kalıntılar hızla çözülmektedir. Ağalık yaygındır. Doksan bin dönümü olan ağalar vardır. Son yıllarda endüstri bitkileri (pamuk, tütün gibi) ekilmeye başlanmıştır. Bu bölgede de kapitalistleşme daha da yaygınlaşıyor.

Köyde ayrışma süreci gelişmektedir. Tarım işçilerinin en yaygın oldukları bölge Akdeniz bölgesidir. Bundan sonra Ege, Trakya ve kısmen Güney - Doğu Anadolu bölgeleri geliyor. Tarım işçilerinin bir bölümü, devlet üretme çiftliklerinde, Tarım ve Orman Bakanlığının işletmelerinde çalışmaktadır. Bu işçiler arasında sendikalaşma süreci gelişmektedir. Çeşitli tarım işçileri sendikaları vardır. Sınıf sendikacılığının çatısı altında örgütlenen sendikalar bulunmaktadır. Bugüne kadar, Akdeniz bölgesinde (özellikle Çukurova'da) Ege ve Güney - Doğu Anadolu bölgelerinde yer yer tarım işçileri grevleri görülmüştür.

Mevsimlik tarım işçilerinin sendikalaşması, çözümünü oldukça zor bir sorundur. Kırsal alanların dağınıklığı da sendikalaşmayı zorlaştırmaktadır. Buna karşın aktif bir çalışma sonucu sendikalaşma hareketi başarılabilir.

Yoksul köylüler, geçimlerini ırgatlık yaparak, ya da ortakçılık, kiracılık yaparak sağlamaya çalışıyorlar. Toprağın parçalı, verimsiz olduğu bölgelerde, kentlere iş bulma özlemi ile göçmektedirler. Temel istemleri olan toprak ve iş için savaşıyorlar.

Orta köylünün elinde işleyebileceği toprağı vardır. Ancak yeterli tarım aracı, sermayesi olmadığından, kredi bulamadığından, ileri tarım teknolojisinden yararlanamaz. Kredilerin dağılımından büyük toprak sahipleri, ağalar, tefeciler aslan payını yutuyorlar.

Bugün üretimi yüzde yüz oranda artıran yapay gübre ve tarım ilaçlarının kullanılması yaygınlaşmıştır. Orta köylü de bu gereksinmeyi duymaktadır. Şu anda kullanılan yapay gübre ve tarım ilaçlarının % 70'i Akdeniz Bölgesinde, büyük ölçekli kapitalist üretimin yaygın olduğu 4 ilde (Antalya, Mersin, Adana, Hatay) kullanılmaktadır. Kredilerden, üretimi artıran ileri teknolojiden büyük tarım kapitalistlerinin yararlanması, orta köylünün zararına sonuçlar doğurmaktadır. Büyük çiftlik sahipleri, ucuza mal ettikleri ürünü, orta köylünün yüksek maliyet fiyatından satıyor, böylece daha da palazlanıyorlar. Orta köylü yığınlarında, ürünlerin değerlendirilmesi, kredi elde edilmesi, ucuz gübre, araç ve gereç sağlanması için kooperatifleşme eğilimi güçlüdür. Özellikle bu eğilim son yıllarda güçlenmiştir.

Yoldaşlar,

Son yıllarda köylerde sınıf savaşımı geliyor, yaygınlaşıyor. Köylerden «gayriki yeter!» sesleri «Toprak, iş, özgürlük» belgileri yükselmeye başlamıştır. Toprak ve özgürlük için köylü direnişleri, çıkışları süreklidir. Bu çıkışlar giderek yeni biçimler almaya başlamıştır. Tarım işçilerinin grevleri yanısıra, üretici kurultayları, köylü yürüyüş ve mitingleri, toprak işgalleri görülüyor. Toprakları büyük toprak sahiplerinin elinden kurtarmak, toprağı birlikte işlemek, ürünü paylaşmak, kazanımları devlet organlarına, ağalara karşı ortaklaşa savunmak biçiminde bir savaşım geliyor.

Ülkemizde işçi - köylü bağlaşıklığının sağlam biçimde kurulması, bu bağlaşıklığın güçlendirilmesi için somut maddesel koşullar vardır. Bu yolda olanaklar genişlemektedir. İşçi sınıfının, ilerici - yurtsever gençliğin, demokratik güçlerin ileri, demokratik bir düzen için yürüttüğü devrimci savaşım, yüzbinlik, beşyüzbinlik çıkışlar, genel grevler, ülkenin bir ucundan bir ucuna köylerde yankılar doğurmaktadır. Geniş köylü yığınları, işçi sınıfının savaşında toprak, iş, özgürlük, köklü demokratik bir toprak reformu gibi kendi temel istemlerinin, özlemlerinin de dile getirildiğini görmeye, kavramaya başlıyor.

Bu durumda, işçi - köylü bağlaşıklığını propaganda düzeyinden, daha örgütlü biçimlere dönüştürmek, yaşama geçirmek gibi çetin ödevler önümüzde duruyor. Bu ödevlerin de üstesinden geleceğiz. Ülkemizi ulusal bağımsızlık, ileri demokratik devrim aşamasından sosyalizme götürecek olan devrim hareketinin temel dayanağı işçi - köylü bağlaşıklığını geliştirip güçlendireceğiz. Köy emekçilerinin çıkışlarını, TKP, sendikalar, gençlik, kadın, öğretmen ve öteki meslek örgütleri, ilerici güçler destekliyor. Köylülerin bu çıkışlarda dile getirdikleri demokratik istemlere sahip çıkmak, bu savaşımı devrimci hedeflere yöneltmekle, işçi - köylü bağlaşıklığı yolunda adım atacağız.

Bu arada karşı devrimci, anti - komünist Maocuların ve öteki bozguncu gurupların emekçi köylülerin savaşını gerçek rayından çıkartmak, bu savaşımı işçi sınıfının savaşından ayırmak, onun karşısına dikmek, provokasyonlarla direnişleri çıkmaz yollara sürük-

lemek yönündeki çabalarını gözden kaçırmayacağız. Bu çabalar kırılmalıdır, kırılacaktır.

Yoldaşlar,

Parti örgütleri, komiteleri yalnızca kentlerle sınırlanamaz. Parti tüzüğü doğrultusunda köylerde de kurulmalıdır. Bu, önümüzde duran, güncel bir ödevdir.

Köylü yığınlarıyla bağlarımızı güçlendirmede başvuracağımız birinci kaynak tarım işçileridir. Sayıları 1,5 milyona varan tarım işçileri, köylü yığınlarıyla bağ kurma köprüleridir. Köy öğretmenleri de bu konuda olanaklar sağlamaktadır.

İşçi - köylü bağlaşıklığı için önemli bir olanak da işçi sınıfının önemli bir kesiminin henüz tam olarak köylerden kopmamış olmasıdır. Bunun tipik örneği «değişen» kömür işçileridir.

Köydeki örgütlenme için, köy birlikleri ve derneklerinden yararlanmalı, bunları, köylülerin demokratik örgütlenmesi yolunda geliştirmeli, yönlendirmeliyiz.

Yoldaşlar,

Kısaca demokratik toprak reformu konusuna da değinmek istiyorum. TKP, bu sorunu ele alırken, ülkenin ileri, demokratik bir yolda gelişmesini, sanayileşmesini gözönünde tutmaktadır. Demokratik toprak reformu, işçi - köylü bağlaşıklığının maddesel dayanağı olacaktır. Köklü bir toprak reformunun geliştirilmesi, erki elde etme, ileri demokratik bir hükümetin kurulması, işçi sınıfının hegemonyasının sağlanması, sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzene geçilmesi sorunlarıyla sıkı sıkıya bağlıdır. Ancak böylesi devrimci süreçler içinde programımızda köy emekçilerinin sorunlarının çözümü için öngörülen hedeflere varılabilir. Burjuvazinin zaman zaman ileri sürdüğü «toprak reformu» tasarıları, köy emekçilerinin özlemlerine cevap olamaz, olmamıştır. 60 yıllık deneyim bunun somut kanıtıdır. Burjuvazi başından beri toprak devriminin karşısına çıkmıştır. Göstermelik tasarılar ise, büyük toprak sahiplerini, kapitalist çiftçileri güçlendirmekten başka bir sonuç vermedi, veremezdi de.

Köklü demokratik bir toprak reformunu uygulayabilmek için işbirlikçi büyük sermayenin, büyük toprak beylerinin, ağaların erki, egemenliği, yıkılmalı, işçi - köylü bağlaşıklığına ve tüm ulusal demokratik güçlerin cephe birliğine dayanan devrimci bir erk, böylesi bir hükümet kurulmalıdır. Bu devrimci dönüşümün temel bir koşulu partimizin güçlenmesidir. Partimiz, bütün bu büyük ödevlerin üstesinden gelecektir.

Yaşasın TKP!

Yaşasın işçi - köylü bağlaşıklığı!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi ve Leninizm!

CEPHE SORUNU ÜSTÜNE KONUŞMA

Yoldaşlar,

Bugün çalışmalarına başlayan Konferansımız, Partimiz için tarihsel bir dönüm noktasıdır. Böylesi bir günde, öncelikle, Partimizin gelişmesine her zaman büyük enternasyonalist bir destek vermiş olan yüce Lenin'in partisine derin dostluk ve yoldaşlık duygularımızı dile getirmek bir borçtur.

Bu tarihsel toplantıyı illegal zor koşullar altında gerçekleştiren TKP Merkez Komitesi ve MK Politik Bürosu'na, başta partimiz MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşa sıcak ve içten duygularla doluyuz.

Konferans partimizin gelişmesinin maddesel bir ifadesi olmaktadır. Ayrıca geleceğe yol gösterici ve ışık tutucudur.

Yoldaşlar,

Partimizin yeni Eylem Programı, pek çok soruna olduğu gibi, bağlaşıklık ve Cephe Sorununa da aydınlık getiriyor. Bu sorun komünist partilerinin her zaman önde gelen, en dirimsel sorunlarından biridir. Çeşitli ülkelerdeki devrimci süreçler gözden geçirildiğinde denilebilir ki bu sorun, Leninci savaş çizgisinde yürümenin ve onu özümlemenin bir denek taşı olmuştur. Komünistlerin ve öteki devrimcilerin başlarına gelen acı yenilgiler ve kıyımlarda bu sorunun gözardı edilmesinin önemli payı vardır.

Tüm ilerici, demokratik, yurtsever güçlerin eylem birliğinin sağlanması, giderek Ulusal Demokratik Cephenin oluşturulması ülkenin somut koşullarına, sınıf güçlerinin karşılıklı yeralımına, somut politik duruma sıkı sıkıya bağlıdır. TKP'nin eylem programında, doğru ve gerçekçi bir şekilde irdelenen bu koşullar ve bu gelişme işçi sınıfının, köylülerin ulusal ve sosyal kurtuluş savaşında yeni yeni bağlaşıklar kazanmasına, ulusal demokratik bir cephe hareketinin doğmasına elverişli bir ortam yaratıyor. Ülkemizde sınıf güçleri arasındaki ayrışmanın hızlanması artık gözle görülür oluyor. Bir yanda emperyalizmin yerli ortakları, tekelsiz, talancısı, toprak ağası, gerici, faşist güçler, öteki yanda işçi sınıfı ve geniş emekçi yığınlar, barıştan, demokrasiden, toplumsal ilerlemeden, sosyalizmden yana olan güçler toplanıyor. Bu soygun ve talan düzenine, gerici faşist karması hükümetin politik cinayetlere varan kanlı saldırılarına karşı değişik sınıf ve katmanlardan, toplumun her kesiminden tepkiler, öfkeler yükseliyor. Demokratik hak ve özgürlükler için savaş kızışıyor. Bu durumda tüm anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin eylem birliğini daha geniş çapta sağlama sorunu, partimizin önünde hızla çözümlenmesi gerekli bir sorun olarak beliriyor.

Programda öngörüldüğü gibi, TKP'nin yakın amacı, devrim sürecinin ileri demokratik aşamasına, bu düzeye «işçi sınıfının öncülüğünde, köy emekçilerinin, geniş orta katmanların, devrimci aydın ve gençliğin savaş ve eylem birliği ile ulaşılacaktır. Bütün

bu güçlerin ulusal demokratik cephe birliği, bu amaca ulaşmada tarihsel bir rol oynayacaktır.» Ulusal Demokratik Cephe'nin kurulmasında işçi sınıfının öncülüğünün belirleyici bir önemi vardır. Bu nedenle işçi sınıfımızın Marksçı - Leninci öncü örgütü TKP, bu cephenin de öncüsü, örgütleyicisi, güvencesi olacaktır. TKP, cephe hareketinde işçi sınıfının öncülüğünü sağlamak için çalışır. Ancak öncülük sorunu, cephe politikasında, kağıt üzerinde öne sürülen bir koşul değildir. Partimiz, Ulusal Demokratik Cephe'nin omurgasının işçi sınıfının birliği, iskeletinin işçi - köylü bağlaşıklığı olduğunu programının, savaşlarının köşe taşı yapmıştır. Bunun yanısıra ilerici güçlerin eylem birliği, cephenin oluşma sürecinde (yığın eylemlerinin başarıya ulaşmasında) önemli bir rol oynar.

Değişik politik akımlara bağlı ilerici güçlerin eylem birliğini gerçekleştirme sürecinde ilkesel ideolojik savaşım aralıksız sürececektir. Maoculuk, goşizm, serüvenci eğilimlerle olduğu kadar, sağcı sapmalarla, küçük burjuva sosyalizmiyle ideolojik savaş zorunludur. Özellikle bu akımların eylem ve cephe birliğine ilişkin ters ve bölücü görüşleriyle savaşmak günceldir. Bu görüşlerin yığınlar arasındaki etkinlikleri kırılmadan eylem birliği istenilen boyutlara ulaşamaz, işçi sınıfının öncülüğünün öznel ön koşulları yeterince yaratılamaz. Ancak bu ilkesel tutum ilerici, demokratik güçlerin eylem birliğinin önünde bir engel değildir, öyle konmalıdır.

Bugün, eylem birliği, ilerici güçlerin ortak anti - emperyalist, anti - faşist nitelikli yığın eylemleriyle oluşuyor.

NATO ve SENTO gibi emperyalizmin saldırgan bloklarından çıkılması, ikili kölelik anlaşmalarının yırtılması, silahlanmaya ve savaş kışkırtıcılığına son verilmesi, üslerin sökülmesi, barışçı bir dış politika uygulanması gibi halkımızın dirimsel istemleri uğrunda ilk savaş bayrağını açan TKP, bugün de bu savaşımın başını çekiyor. Yerli - yabancı büyük sermayenin, bankaların, dış ticaretin devletleştirilmesi, ülke çıkarlarına uygun ulusal endüstrinin kurulup geliştirilmesi için savaşılıyor. Bu hedeflerin yanısıra, emekçi yığınların ekonomik, sosyal ve demokratik istemleri uğrunda savaşım, eylem birliği platformunun öteki önemli bir yanını oluşturuyor. Tüm anti - demokratik yasaların, özellikle 141. ve 142. maddelerin, TKP'ne konan yasağın kaldırılması, faşist yuvaların dağıtılması, devlet organlarının faşistlerden, gericilerden temizlenmesi, işçi sınıfına sendika seçme özgürlüğünün, genel grev hakkının tanınması, lokavtın yasaklanması, demokratik bir toprak reformunun yapılması, esnaf ve zanaatçıların yıkımının önlenmesi, memurlara sendikalaşma haklarının tanınması, halktan yana, demokratik bir eğitimin, öğrenim özgürlüğünün, can güvenliğinin sağlanması, Kürt halkının eşitlik ve kendi yazgısını özgürce belirleme hakkının tanınması, analığın toplumsal bir işlev sayılarak çalışma yasası ile bağdaştırılması, eşit işe eşit ücret ödenmesi gibi istemler grevlerde, direnişlerde, yürüyüş ve mitinglerde

haykırılıyor. Halktan yana, ilerici ve demokratik güçlerin erki eli- ne alması amacı ile bütünleniyor.

Eylem birliği tek biçimli değildir. Sınıf savaşının her biçimi eylem birliği için de geçerlidir. Bu nedenle, parlamento ve seçim- ler tek savaşım biçimi değil, ama önemli bir araçtırlar. Seçim ön- cesinde eli kanlı, terörcü, talancı güçlerin hükümetinin devrile- rek yerine eli yurtsever kanına bulanmamış bir seçim hükümeti- nin gelmesi, seçimlerin daha demokratik bir ortamda yapılması- nın ön koşuludur. Böyle bir seçim hükümetinin görevleri kuşku- suz daha sınırlı olacaktır. Faşist çeteleri, yuvaları dağıtmak, bun- ların elebaşlarını, katilleri yargılamak, devlet organlarını faşist- lardan temizlemek, 141. ve 142. maddeleri, TKP'ye konan yasağı kaldırmak, seçmen yaşını 18'e indirmek, yurt dışındaki işçilere oy hakkı tanımak, seçim güvenliğini sağlamak. Partimiz, böylesi bir programla seçimlere gitme taktiğini eylem birliğinin somut bir istemi saymaktadır. Bu doğrultuda savaşım tüm parti üyeleri ve örgütleri için güncel bir görevdir.

Yoldaşlar,

Partimizin atılımına paralel ve onunla bağlı olarak son yıl- larda ilerici güçlerin eylem birliği yolunda somut ve eskiye oran- la daha başarılı adımlar atıldı. Gelişmenin ayırddedici özelliği, bu birliğin işçi sınıfı çevresinde oluşmasıdır. 1 Mayıs ve DGM'lere karşı direnişlerde işçi sınıfının çevresinde ilerici güçlerin eylem birliğinin önemli sayılacak bir ölçüde sağlanması bunun en somut ve ileri örnekleridir.

Burjuvazinin ilerici kanadı zaman zaman eylem birliğine ya- naşmış, zaman zaman uzaklaşmıştır. Ulusal burjuvazinin sınıfsal yapısından gelen bu yalpalamalar doğaldır. Yalpalamalar kendili- ğinden kalkmayacaktır. Özellikle CHP'nin kararlı demokratik bir konum kazanması, ardıcıl bir çabayla, birleştirici noktalara ağırlık verilmesi ile gerçekleşebilir. Bu süreç uzun erimlidir, değişik bi- çimler alabilir.

Aydınların örgütlü kesimlerinde, öğretmen, teknik eleman, mühendisler arasında, gençlik içinde işçi sınıfının çevresinde ey- lem birliğinin zorunlu olduğu kanısı hızla yayılıyor, yaşama geçi- yor. Son dönemin ayırddedici özelliklerinden birisi de eylembirli- ğinin kalıcı örgütlenmelere dönüşme sürecinin başlamasıdır. Gençlik, kadın yığın örgütleri, meslek kuruluşları hedeflerini ya- zılı bir programa geçirerek kalıcı örgütlenmeler başlatmışlardır. Can güvenliği için, silahlanma harcamalarının azaltılması için, depremın yıkıcı sonuçlarının giderilmesi için de yaygın örgütlen- me girişimleri olmuştur. Bu kesimlere demokratik yığın örgütle- ri arasındaki eylem birliğinin temel ilkelerinden biri katılanların örgütsel bağımsızlıklarına titizlikle saygı göstermek, ikincisi on- ların ekonomik ve demokratik istemlerinden uzaklaşmamaktır.

Kimi küçük burjuva sosyalistlerinin ise cephe ve eylem birli- ği gibi bir sorunları yoktur. Tersine bunlar bu gelişmenin tekeri-

ne çomak sokmaya çalışmaktadırlar. Fakat, buna karşın legal sosyalist akımın içindeki olumlu, tutarlı sosyalistleri, işçileri eylem birliğine çekmek zorunluktur. Eylem birliği süreci, Maoçu, goşist akımların saldırı ve bozgunculuklarına, küçük burjuva sosyalistlerinin çelmeleme çabalarına karşın her geçen gün gelişiyor. Bu sürecin daha da gelişmesi partimizin güçlenip etkisini arttırmasına bağlıdır. Ama bu, oturup beklemek anlamına gelmez. İlerici güçler arasında eylem birliği sürecini geliştirmek için her somut olanak değerlendirilmelidir.

Yoldaşlar,

Bir yandan faşist tırmanış sürüyor, öte yandan işçi sınıfının, halkımızın savaşımı sürekli ilerliyor. Bu durum şaşırtıcı ve anlaşılmaz değildir. Devrimci süreç geliştikçe, karşı devrimci tehlike de artıyor. Olanaklı olan en geniş bağlaşıklığı kuramadığımız sürece, elde edilen ileri konumların savunulması çok güç olacaktır. Yalnızca yeni konumlar, kazanımlar elde etmek değil, onları nasıl koruyacağımızı da düşünmek, gerekli önlemleri almak can alıcı sorunlarımızdan birisidir.

Sorunun çözümü önce ileri adımların gevşekliğine kendimizi kaptırmamakta, komünist uyanıklığı elden bırakmamakta yatar. İkinci yanı, ilerici güçlerin çeşitli kesimleriyle girilen eylem birliğinde partimizin çıkarını kısa erimli değil, uzun erimli görebilmektir. Ters tutum, zaten ürkek olan çevreleri itici bir sonuç doğurur. Üçüncü yanı, eylem birliğini, kendiliğinden doğan somut sorunlarla sınırlı tutmayıp bağlaşıklık kurulacak güçlerin somut durumlarına göre planlı programlı bir şekilde geliştirmektir. Özellikle bu noktada yapılacak çok şey vardır.

Yoldaşlar,

Sorunlarımız çoktur. Ama çözülemez değildir. Yeni eylem programımız bu çözüm yolunu gösteriyor. Konferansımız, partimizin önünde yeni ve ileri perspektifler açacaktır.

Partimizin yaptığı atılımda tarihsel bir dönemeç olan 24 Mayıs 1973 kararlarını, partimizin ideolojik ve örgütsel birliğinin maddesel bir ifadesi olan Program ve Tüzüğümüzü, TKP Merkez Komitesi'ni ve MK Politik Bürosu'nu, partinin politikasını, strateji ve taktiğini ve Konferansımızın belgelerini içtenlikle onayladığımızı belirtmek isterim.

Bugün komünist coşku ve inancımız bin kat daha artmış, savaş azmimiz bilenmiş durumdadır.

Yaşasın TKP!

Yaşasın ulusal demokratik güçlerin birliği!

Yaşasın Marksizm - Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!

KÜRT SORUNU VE TKP ÜSTÜNE KONUŞMA

Değerli yoldaşlar,

Söze başlarken, Partimizin 24 Mayıs 1973 günlü Merkez Komitesi toplantısında yapılan yönetim değişikliğini, o günden bu yana izlenen politikayı, partimizin giriştiği büyük tarihsel atılımı, hazırlanan program ve tüzüğü, Konferansın gündemindeki belgeleri yürekten benimsediğimizi belirtmeyi bir görev biliriz.

Konuşmamda Kürt sorunu üzerinde duracağım.

Bugün ülkemizde bir çok ulusal azınlığın ve Türk ulusunun yanı sıra belli topraklar üzerinde sayıları 8 milyonu bulan, tüm ulusal ve demokratik haklarından yoksun bırakılan bir Kürt ulusu yaşıyor. Egemen, gerici burjuvazi yıllardır Kürt halkı üzerinde baskı, zulüm ve terör uygulamaktadır. Belli dönemlerde kanlı biçimler alan bu baskılara Kürt halkı boyun eğmemiştir. Bugün de eğmiyor. Türkiye Kürdistanında feodal kabuğu yırtıp atan bir kapitalist gelişme vardır. Bunun sonucu olarak sınıfsal ayrışma ve politik kutuplaşma hızlanmaktadır. Bir yandan sınıf savaşı, sınıf bilinci keskinleşirken, öte yandan ulusal bilinç de uyanmaktadır.

Partimiz, ulusların, ulusal azınlıkların hak eşitliğini ve ulusların kendi yazgılarını özürce belirlemesi yolundaki Leninci ilkeyi programına almıştır. Ülkemizde ulusal sorunu çözecek tek ilke budur. Kuskusuz bu ilke ancak ve ancak sosyalizmde, proletarya devrimiyle ete kemiğe bürünür. Ezilen ulusun özgür istemiyle yazgısının belirlenmesi, ulusun çoğunluğunun, yani halkın çıkarlarıyla uyumlu olmalıdır. Ulusal sorun kendi kendine yeten, bağımsız bir sorun değildir. Sosyalist devrimin bir parçasıdır, ona bağlıdır.

TKP, Kürt sorununu sosyalizme yönelik ileri demokratik aşamanın önemli bir parçası sayıyor. İsci - köylü bağlaşıklığı temelinde oluşacak, ulusal demokratik cepheye Kürt emekçi ve yurtseverlerini kazanmak, ulusal bağımsızlık ve ileri demokrasi amacına ulaşmak için de, oradan sosyalizme geçmek için de zorunluktur. Bunun başarılması Türk ve Kürt proleterlerinin birliğini perçinlemeye ve her iki ulustan gelen ayrılıkçılığa, şovenizme, ayrıcalıklara karşı ödünsüz, ardıcıl savaşımdan ayrılmaz.

Egemen ulus şovenizmi, Türk büyük burjuvazisinin dayattığı Türk şovenizmi devrimci hareketi bölme amacını güdüyor. İşbirlikçi burjuvazi, egemenliğini sürdürürken, günümüzde fasizme tırmanırken, anti - komünizm ve anti - Sovyetizm yanında «Kürt tehlikesi» denilen umacıya da sarılıyor. «Bölücülük» edebiyatı, küçük burjuva çevrelerde, ulusal burjuvazinin sosyal demokrat olarak tanınan kanadında da zararlı etkiler yapıyor. Onlar, «Türkiye'de halklar yok, tek halk var» demekle, «Kürt yok Türk var» biçimindeki uydurma şovenist tezle aynı kapıya çıkıyorlar. Kürt sorununu salt bölgesel geri kalma sorunu olarak görüyor, çözüm yolu olarak da kendi «dengeli kalkınma planları»nı dayatıyorlar.

Legal sosyalist akıma bağlı yönetici çevreler, yapıları gereği Kürt sorununa Marksçı - Leninci ilkelerle yavaşamıyorlar. Gerici-liğin dayatmaları karşısında kimi zaman yalpalıyor, demokratik konumlarından vazgeçiyorlar.

Maocu akımın Kürt sorunuyla ilgisi karanlık amaçlara da-yanıyor. Bunlar Kürt sorununu Türkiye devrimci hareketini, işçi sınıfını bölmek amacıyla alabildiğine sömürüyorlar. Maoculuk da içinde olmak üzere bütün goşist akımlar, Kürt yığınları arasındaki ulusal hoşnutsuzlukları kendi serüvenci amaçlarına araç etmek yolunu tutuyor, karşı - devrimci bir tutumla Kürt halkını provo-kasyonlara sürüklemeye çalışıyor.

Ezilen, baskı altında tutulan ulusun şovenizmi, Kürt şovenizmi sanki «haklı» nedenlerden kaynaklanıyor görülse de Türk şovenizminden daha az tehlikeli değildir. İki ulus emekçilerinin birliğini gerçekleştirmek için Kürt şovenizmini de kırmak zorun-luktur. Bugün gündemde olan hak eşitliği için savaşıma yan çizen Kürt burjuvazisi ayrılıkçı tezler yaygınlaştırıyor. Kendisini emek-çi yığınlarına kurtarıcı gibi göstermeye çalışıyor. Eşit haklar için: politik, ekonomik, kültürel tüm alanlarda her türlü eşitsizliği kal-dırmak için savaş, ulusun kendi yazgısını özgürce kendisinin çiz-mesi ilkesinin ön koşuludur. Kürt burjuvazisinin amacı ulusal baskıyı, sömürüyü yoketmek değil, kendi egemenliğini sağlamak-tır.

Kürt burjuvazisinden yayılan milliyetçi - ayrılıkçı tezler, Kürt ilericilerini ve sosyalistlerini de şu ya da bu ölçüde etkiliyor.

Bütün bu yukarda sayılan akımlara karşı, yöntemleri farklı olmakla birlikte savaşmak, bunların yanlışlığını ve milliyetçi, şo-ven yanını yığınlara göstermek görevi partimizin önünde duru-yor.

Proletarya enternasyonalizmi, işçi sınıfının ekonomik müca-delede olsun, politik mücadelede olsun, küçük küçük ulusal birim-lere bölünmesini değil, mümkün olan en büyük birlikteliğin savu-nulmasını gerektirir. Ayrıca ülkemizde Türk ve Kürt emekçileri-nin tek proletarya örgütünde, TKP'nde birleşmesinin bütün so-mut koşulları vardır. Coğrafi kopukluk söz konusu değildir. Tür-kiye Kürdistanı denilen bölge, kendi iç pazarı olan ayrı ve Türki-ye'nin öteki bölgelerinden bağımsız bir ekonomik birim oluşturu-muyor. Örneğin burada oluşan işçi sınıfı ekonomik, sendikal sava-sımlarını ayrı ve bağımsız sendikalarda değil, Türkiye işçi sınıfı-nın sendikal örgütlenmesi içinde yapıyorlar. Buna karşılık, Kürt toprak beyleriyle Kürt burjuvazisinin bir bölümü, işbirlikçi Türk burjuvazisiyle bütünleşmiştir. Mecliste, hükümette içicedirler. Türkiye Kürdistanında uygulanan zorla özümseme politikasını birlikte uyguluyorlar.

Öte yandan, ülkedeki güçler oranı tek örgütte savaşmanın yalnızca koşullarını yaratmakla kalmıyor, bunu zorunlu da kılı-yor. Kürt halkının, Türkiye bütününden ve Türkiye işçi hareke-tinden bağımsız olarak geliştireceği bir hareket, Türkiye halkının

emperyalizme, NATO'ya karşı verdiği ulusal bağımsızlık ve demokrasi savaşında başarı kazanamaz; Kürt ulusunun çoğunluğunun çıkarına uygun sonuçlanamaz. Çünkü Türkiye Kürdistanında toplumun sınıfsal bileşimi Türkiye bütününe oranla toprak ağalığı ile uzlaşan burjuvazinin lehinedir. Oysa Türkiye çapında işçi sınıfı başı çeken güç olduğunu, ulusal demokratik savaşımın omurgasını oluşturduğunu kanıtlamıştır. Kısacası, Türk - Kürt emekçilerinin, halklarının birliği ulusal ve sosyal kurtuluş savaşının başarısı için vazgeçilmez koşuldur.

TKP Türkiye proletaryasının, yani Türk, Kürt ve tüm ulusal azınlıklardan proleterlerin öncü savaşkan koludur. Çalışma alanı tüm Türkiye topraklarıdır. Partiye girmekte hiç bir ulusal ayrıcalık gözetilmemektedir. Partimizde önemli oranda ve her düzeyde Kürt yoldaşlar vardır. Onlar Kürt yığınları arasında birliğin şaşmaz savaşçılardır.

Ayrı örgütlenmeyi savunmak bölücülüktür. Tek komünist partisine ilke olarak karşı çıkmayıp, pratikte yan çizmek de tutarsızlıktır, oportünist bir tutumdur.

Sonuç ve ertelenmez görevler:

1. Merkez Komitesinin raporunda geçen, Merkez Komitesi'ne bağlı özel bir büro önerisini sevinçle karşılıyoruz.
2. Ulusal sorun ve özel olarak Kürt sorununa açıklık getiren teorik ve ideolojik çalışmalara hız vermeliyiz.
3. Türk ve Kürt şovenizminin her türlüşüne karşı amansız savaşacağız. Kürt burjuvazisinin «Biji Kürdistan», «Kürdara Azadi», «Besî Kolati» gibi ayrılıkçı belgelerine karşı «Yasasın Türk ve Kürt emekçilerinin birliği» belgisini bayraklastıracağız. Merkez organ «Atılım»da, «Yeni Çağ»da, radyo yayınlarında Kürt sorununu daha etkinlikle işlemek gerekiyor. Yayınlar Türk ve Kürt dillerinden olmalıdır. Kürtçe radyo yayını ivedi bir gereksinimdir.
4. Parti içi eğitimde ulusal sorunu işlemeli, özellikle Kürt emekçiler arasında çalışacak olan kadroları özel bir eğitimden geçirmeliyiz.

Partimiz engin enternasyonalist ve devrimci tutumuyla Kürt demokratik kadrolarına el uzatıyor. Mustafa Suphi'nin yolundan şaşmıyor. Hertürlü güvensizlik sisini, Kürt ilerici çevreleriyle her düzeyde diyaloglar kurarak dağıtacağız. Birliği pekiştireceğiz.

Konferansımıza başarılar dilerim.

Yaşasın TKP!

Yaşasın Kürt, Türk ve tüm ulusal azınlıklardan proleterlerin birliği!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

KADIN HAREKETİ VE TKP ÜSTÜNE KONUŞMA

Değerli yoldaşlar!

Kadın hareketinin içinden gelen bir delege olarak, partimizin yeni atılımlarını sevinçle karşıladığımızı, partimizin yeni eylem

programını ve tüzüğünü benimsediğimizi, Parti Merkez Komitesi'ni, MK Politik Bürosu'nu, ve onun Marksçı - Leninci ilkelere sıkıca bağlı, atılgan, savaşkan ve yaratıcı politikasını onayladığımızı belirtmekten kıvanç duyuyorum.

Kadın hareketi genel bir yükselme, hızlı bir örgütlenme ve bilinçlenme süreci içindedir. Bu oluşum, işçi sınıfı hareketindeki gelişmelere yol açan yasallıklarla, nesnel koşullardaki değişimlerle ve TKP'nin son yıllardaki atılımlarıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

Kadınlarımız, özellikle işçi kadınlar, bugün sömürüye ve faşizme karşı verilen savaşın her alanında ön sıralarda yer almaktadırlar. Türkiye emekçi kadınları grev çadırlarının önünde nöbet tutuyor, mitingler ve yürüyüşlerde evlâtlarını, eşlerini kurşunlatanların, faşistlerin, faşist özlemcilerinin yakasına yapışıyor. 1 Mayıs yürüyüşünde, bir elinde bayrak, bir elinde çocuğu en önde yürüyor. Halkımıza işsizliği ve pahalılığı dayatanların kim olduğunu bilince kavrayarak ulusal ve sosyal kurtuluş savaşındaki yerini alıyor.

Daha düne kadar kadın hareketi sayıları 20'yi aşkın örgütte sözde temsil ediliyordu. Ama bu örgütler, burjuva kadınlarının elinde balocu, kermesçi, «hayırsever» örgütleri olmanın ötesine geçmemiştir.

Kadın hareketindeki gelişmenin en iyi ölçütlerinden biri kadınların örgütlülük düzeyleridir. Kadın işçilerin sendikalara girmeleri, aktif görevler almaları hızlı bir gelişim gösteriyor. Özellikle son yıllarda, bu gelişme bağımsız, yığınsal bir kadın örgütlenmesine de yol açtı. Bu örgütlenme, ülkenin birçok bölgesine hızla yayılıyor, fabrikalarda, bürolarda ve emekçi mahallelerinde örgütler oluşuyor. Bu örgütlerin birleşimi de sağlıklı bir biçimde gelişiyor. Örgütlü kadınların yarısından çoğu işçi ve emekçi ücretlilerdir. Eve iş alan, evlere işe giden kadınların yanı sıra işçi ve emekçi eşleri - ev kadınları arasında örgütlere katılma oranı yüksektir. Milyonlarca köylü kadın içinde, yani emekçi kadınların en çileli, en ezilen, en örgütsüz kadın yığınlarının arasında da örgütlenmenin ilk adımları atılıyor. Bu alanda daha yapılması gereken çok şey vardır.

Türkiye kadın hareketinin içinde yer alan birçok kadın örgütü arasında. İKD, CHP kadın kolları, legal sosyalist partilerin tabanlarındaki kadın üyeler arasında sürekli bir eylem birliği oluşturma çabaları beliriyor.

Türkiye kadın hareketi ulusal, demokratik güçlerle eylem birliği ilişkilerini sürekli geliştiriyor. Basta ilerici sendikalar olmak üzere, ilerici gençlik örgütleriyle, öteki demokratik örgütler ve meslek kuruluşlarıyla iş ve eylem birliği yapıyor.

«Her isyerinde ve mahallede kreş», «Stokholm Barış Çağrısı», «Savaş bütçesinde % 10 indirim» vs. gibi somut sorunlar çevresinde kampanyalar açılıyor. Bunlar, eylem birliği yolunda somut adımlardır.

Türkiye kadın hareketi aynı zamanda uluslararası alanda da ilişkilerini geliştiriyor. Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu ve Dünya Barış Konseyi ile bağlar güçleniyor, bir dizi uluslararası konferansta Türkiyeli kadınlar da temsil ediliyor.

Türkiye kadın hareketi, bir yandan uluslararası kadın hareketinin örgütlerinden, DDKF'nun çalışmalarından, deneylerinden esinleniyor. Bir yandan da başta Sovyetler Birliği olmak üzere reel sosyalizmde kadınların elde ettikleri kazanımlar kadın hareketinin gelişmesinde başlı başına olumlu rol oynuyor.

Türkiye kadın hareketinin örgütlenmesinde bir dizi zorluklar da vardır. Tarihsel, toplumsal birçok neden, kadın hareketinin gelişmesinde zorluklar yaratıyor. Emperyalizme bağımlılığın, feodal kalıntıların sonuçları kadınların üzerinde bir kat daha etkili oluyor. İşsizlik, eşitsizlik ve eğitimsizlik olguları kadınların sırtına bir kat daha büyük bir ağırlıkla çöküyor. Gelenekler, kör inanışlar, yüzyılların baskısı sonucu doğan bağımlılık ve yükümlülükler, kadınların toplumsal yaşamdaki aktifliklerini köstekliyor. Bunların yanısıra, kadın örgütlenmesi konusunda kalıcı ve başarılı deneyimlerin olmaması, bazı pratik zorluklar da gelişmenin daha hızlı olmasını engelliyor.

Yoldaşlar,

Kadın hareketinin gelişip güçlenmesindeki engeller yalnızca bunlarla sınırlı değildir. Kadın sorunu ile ilgili yanlışlar ve kadın hareketinin örgütleri karşısındaki ters tutumlar gelişimi engelliyor.

Kadın sorunu karşısındaki yanlışları iki grupta toplayabiliriz: **Birincisi**, kadın sorununu yok sayan, küçümseyen, işçi ve emekçilerin savaşımını «böleceğini» savunarak kadın örgütlerine karşı çıkan sol sekte görüştür. Bu görüşe karşı savaşım verildi ve verilmektedir. **İkincisi**, kadın sorununu kabul etmekle, önemsemekle birlikte, onu sınıfsal temelinden koparan yaklaşımdır. Bu yaklaşım, kadın - erkek karşıtlığını temel alan burjuva feminizmini ve kadın sorununu sömürü düzenine dokunmadan yapılacak düzenlemelerle çözme yanlısı her çeşit oportünist, reformist görüşü içeriyor.

Komünistler bu iki yanlışla savaşıyorlar. Kadın hareketinde Marksçı - Leninci görüşleri egemen kılıyorlar. Kadının kurtuluşu, işçi ve emekçilerin, genel olarak tüm halkın kurtuluşundan ayrı düşünülemez. Aynı zamanda tüm halkın kurtuluşu da nüfusun yarısını ve çalışanların büyük bir bölümünü oluşturan kadınların örgütlü katkısı olmadan başarılamaz. Kadın sorunlarının çözümü savaşımı, ulusal bağımsızlık, ileri demokrasi savaşımından ve giderek sosyalizm uğrunda savaşımdan ayrı olarak ele alınamaz. Bununla birlikte, ancak somut ve dirimsel ertelenmez istemlerden yola çıkan bir örgütlenme ve eylem programı ile güçlü bir kadın hareketi yaratılabilir. Ve ancak, böyle somut istemler uğrunda savaşan kadın yığınları, çözümün köklü toplum-

sal değişimlere, siyasal egemenlik sorununa bağlı olduğunu kavrayabilirler.

Kadın hareketinin yığınsal olarak örgütlenmesi sorununda da temelden yanlış eğilimler vardır. Kimi legal sosyalist parti yöneticilerinden, her boydan ve soydan sapık akımlara kadar uzanan çevreler, kadın hareketinin bağımsız örgütlenmesine karşı çıkıyorlar. Bu örgütleri kendi partilerinin ya da fraksiyonlarının bir uzantısı durumuna getirmeye çalışıyorlar. TKP üyelerinin, örgütlerinin savaşımlı sonucu bu amaçlarına ulaşamayınca da, kadın hareketinin özerk, yığınsal örgütüne karşı anti - komünizme, anti - Sovyetizme başvuruyorlar.

Partimiz, Türkiye kadın hareketinin TKP'ye eylem içinde sınıanmış, yeni, genç kadın komünistler yetiştirecek zengin bir kaynak olduğunun bilincindedir. Öte yandan, kadın hareketinin kadınların ve tüm halkın kurtuluşuna katkıda bulunabilmesi, tutarlı bir çizgide gelişebilmesi, bu hareket içinde partimizin yönetici rolünün artmasına bağlıdır. Ne var ki, bütün bunlar yığınsal bir kadın örgütünün bir partinin kadın kolu durumuna getirilmesi anlamına gelmez.

Yoldaşlar,

Partimiz, parti örgütlerimiz, kadın hareketi içinde hiç de küçümsemeyecek başarılar elde ediyor. Türkiye kadın hareketinin bereketli toprağından, geleceğin genç, atılgan, savaşkan kadın komünistleri, partimizin yeni kadın üyeleri yetişiyor. Onlar, en başında TKP'nin yürüdüğü ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşına, tıpkı ilk ulusal kurtuluş savaşındaki kahraman kadınlar gibi özveriyle katılacaklardır, katılıyorlar.

Yaşasın TKP ve Leninizm!

Yaşasın, dünya kadınlarının barış, demokrasi, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolunda dayanışması!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

TKP VE GENÇLİK ÜSTÜNE KONUŞMA

Yoldaşlar,

Partimizin bu Konferansı, ülkede sınıf savaşının alabildiğine sertleştiği, işbirlikçi burjuvazinin, toprak beylerinin, gerici partilerin ülkeyi yönetmede eskisi gibi davranamadıkları, işçi sınıfının barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme savaşımının her yönden gelişip serpildiği bir dönemde yapılıyor. Konferans, partimizin Marksizm - Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ile örülü savaş tarihi için önemli bir olaydır. Son bir kaç yılda gerçekleşen atılımların, yığınlar içinde kök salmasının doğrudan bir ürünü niteliğindedir.

Partimizin yeni eylem programı, tüzüğü genç yoldaşlar arasında okundu. Demokratik merkezîyetçilik ilkesi çerçevesi içinde tartışıldı. TKP eylem programı, Marksçı - Leninci ilkelere, proletarya enternasyonalizmine sıkıca bağlı genç yoldaşlar için esin kaynağı olmakta, onlara yol göstermektedir. Eylem programında belirtilen köklü demokratik dönüşümler, çizilen hedefler gençliğin özlemleriyle, savaşımla tam bir uygunluk içindedir. Kendim ve parti saflarında birlikte savaştığımız genç yoldaşlar adına partimizin yeni eylem programını, tüzüğünü tümüyle onayladığımızı belirtirim.

MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın okuduğu Merkez Komitesi raporu, Konferans belgeleri, içinde bulunduğumuz dönemin somut özelliklerine, sınıf savaşının bu dönemde bize yüklediği ödevlere, gerekli açıklıklar getiriyor. İçinde bulunduğumuz dönem için partimize gerçekçi bir platform yaratacak olan MK Raporunu, diğer Konferans belgelerini onaylıyorum. Merkez Komitesi'nin, MK Politik Bürosu'nun ve Genel Sekreterliğin geliştirdikleri politik çizginin, bir bütün halinde çalışmalarının verimli ve başarılı olduğu inancındayım.

Yoldaşlar,

Ülkemizde gençlik hareketi önemli gelişmeler gösteriyor. Partimiz bu gelişmeleri dikkatle izliyor ve gençlik hareketine gerçek bir gelişme perspektifi gösteriyor. Gençlik, çeşitli sınıf ve katmanların genç kuşaklarını birleştiren bir sosyal kategori, bir bakıma toplumun aynası gibidir. Toplumdaki değişimleri, gelişen sosyal, politik süreçleri olduğu gibi yansıtır. Hatta kimi zaman bu yansıma daha keskin ölçülerde kendini gösterir. Komünistler, gençlik hareketini, ekonomik, sosyal ve politik süreçlerin bütünlüğü içinde ve sınıf savaşımıyla bağıntılı olarak ele alırlar.

Ülkemizde emperyalizmin dayattığı derinleşen ekonomik ve sosyal bunalımların en ağır yükü işçi ve emekçi sınıfların, özellikle onların genç kuşaklarının omuzlarına yüklenmektedir. Tarımda ve endüstride çok sayıda genç, daha çok küçük yaşlardan başlayarak üretim sürecine katılmakta, en ağır koşullarda çalıştırılmaktadır. Bir o kadar genç de işsizdir. Egemen sınıfların çıkarlarına göre ayarlanmış eğitim düzeni yüzbinlerce genci okul kapılarından geri çevirmektedir.

Bu durumda işçi, köylü ve öğrenci gençler, daha geniş ölçülerde birleşmek. Amerikan emperyalizminin, işbirlikçi burjuvazinin egemenliğine, yerli ve yabancı tekellerin sömürüsüne karşı savaştıkları gereğini duyuyorlar. Her türlü sömürü ve ezme son vermeden gerçek kurtuluşa ulaşamayacaklarını gittikçe daha açık görüyorlar.

Gençlik yığınları uzun yıllardan beri emperyalist bağımlılığa karşı ulusal direniş hareketinin içinde yer almakta, mücadele vermektedir. TKP, her zaman ilerici, vurtsever gençliğin yanında olmuştur. Tütüncü Abbaslardan, Turan Emeksizlerden, Demircioğullarına, Gezmişlere, Harunlara uzanan halkımızın yiğit gençle-

rine büyük değer biçiyor. Bunun yanısıra işbirlikçi burjuvazinin, Maocuların tuzaklarına, küçük burjuva serüvenciliğine karşı gençliği sürekli uyarıyor. İşçi sınıfının savaşımlı, gençlik hareketine büyük bir güç vermekte, ona gerekli açınımları sağlamaktadır.

Gençlik arasında, özellikle öğrenci gençlik arasında eskisinden farklı olarak işçi sınıfıyla sıkı bağlar kurmaya, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş yolunu izlemeye doğru güçlü bir eğilim geliyor. Gençlik işçi sınıfının savaş belgelerine dört elle sarılıyor. Bunun yanısıra, ülkemizdeki gençlik hareketinin uluslararası gençlik hareketiyle bağları da (bütün engellemelere karşın) güçleniyor.

Gençlik hareketindeki bu gelişmeler, partimizin, genç yoldaşların ardıcıl cabaları sonucu gerçekleşmektedir. Biz komünistler, gençlik hareketini partimizin yedek gücü olarak görmekteyiz. Gençliği kazanmak, onu Marksizm - Leninizm temelinde eğitmek, gençlerin ateşli birer yurtsever ve enternasyonalist olmalarını sağlamak, komünistlerin başta gelen savaş ödevleridir.

Yoldaşlar,

Ülkemizdeki gençlik hareketinin, izlediğimiz politikanın bazı yönlerini biraz daha yakından ele almakta yarar var. İşçi sınıfı hareketinin gelişmesi, partimizin son yıllardaki atılımı sonucunda, gençlik hareketi önemli bir politik ayrışma sürecine girdi. Bu ayrışma kaçınılmazdı. Gençliğin en geniş yığinsal birliği ancak bu yolla gerçekleşebilirdi. Partimizin ideolojik savaşımlı, bu ayrışmanın sonucunu belirledi.

Gençlik hareketi, 12 Mart döneminin karmasasından, serüvenci çıkışlardan gittikçe arınıyor, uzaklaşıyor. İşçi sınıfına ters, bozuncu akımlar geriliyor. Legal sosyalist akımın gençlik içinde herhangi bir etkinliği yoktur. Bazı çevrelerin yayın alanındaki bölücü girişimleri bir sonuç vermedi. Gençliğin heyecanından, sorunları en kısa yoldan çözme eğiliminden, atılmalığından yararlanmaya çalışan Maocu, göşist guruplar, eski konumlarını yitirmekle birlikte etkinliklerini yer yer sürdürüyorlar. Anti-komünizm, anti-Sovyetizm batağında hızla yol alan bu guruplar, eskiden olduğu gibi şimdi de gençlik hareketine yaslanarak sınıf savaşına, anti-emperyalist, demokratik harekete zarar vermeye, onu dumura uğratmaya çalışıyorlar. Ne var ki bu oyunlar artık sökmüyor. Yaptıkları, derme çatma dernekler kurmaktan öteye geçemiyor.

Gençlik hareketi içindeki sosyal demokrat akım yurt ölçüsünde örgütlüdür. Ancak bu hareketin militan bir niteliği olduğu söylenemez. Genel olarak bu gençler, sosyal demokrat ideolojiyi aşmakta, anti-komünist ön yargılardan sıyrılmakta, sınıf uzlaşmacılığına karşı gitmektedirler.

Üzerinde durulması gereken bir başka önemli güç Kürt gençliğidir. Bu halkın, bu ulusun genç kusağı, nesnel durumları gereği, hızlı bir politik hareketlilik içindedir. Yakın tarihlere kadar Kürt gençliği arasında çeşitli ters akımlar, özellikle milliyetçi

akımlar tek başlarına etkili olmaktadır. Ancak Kürt gençliği, şimdi daha geniş ölçülerde işçi sınıfıyla bağlar kurmaya, partimizin veya örgütlü gençlik hareketinin sıralarında yer almaya başlıyor. Türk ve Kürt gençliğinin dayanışması ortak düşmana, egemen gerici faşist güçlere karşı savaşımı geliştiriyor.

Gençlik arasındaki çalışmalarımızda, ilerici nitelikli politik akımlara ve partilere bağlı gençler arasında eylem birliğinin gelişmesine büyük önem veriyoruz. Gençliğin daha geniş ve daha ileri bir örgütsel birliğe ulaşması için var gücümüzle çalışmaktayız. Gençlik bu sorunu, ulusal, demokratik güçlerin birliği platformu üzerinde, kendi eylemini bağımsız geliştirebilme yeteneğiyle, kendi özerk örgütlenmesiyle çözecektir.

Gençliğin bağımsız, yığınsal örgütlenmesi, işçi köylü, öğrenci gençliği bir bütün halinde kucaklıyor. Dar, sektör bir örgütlenme yerine gençliği en geniş ölçülerde birleştiren bir örgütlenme süreci gelişiyor.

Özellikle faşist saldırıların yoğunlaştığı bu dönemde anti-faşist ilerici gençliğin birliği sorununa dikkatle eğilmekteyiz. Gençlik bu birliği sağlayabildiği, kanlı terör dalgasına karşı işçi sınıfıyla sıkı bağlar kurabildiği, çıkışlarını yığınsallaştırabildiği ölçüde faşist saldırıları geriletebilir. Bu yolla, burjuvazinin, Maocuların, Troçkistlerin provokasyonlarından kendini koruyabilir.

İşçi sınıfının genç kuşakları arasında çalışmak, komünist harekete başlı başına atılım sağlayacak bir iştir. Bu açıdan işçi gençlik örgütlenme, ajitasyon ve propaganda çalışmalarında baş yeri tutuyor. Bu çalışmalar, partimize çok sayıda genç işçi kadroları hazırlıyor. Amansızca sömürülen, her türlü güvenceden yoksun genç işçilerin ekonomik ve sosyal sorunlarıyla ilgilenmek, onları daha geniş ölçülerde örgütlemek, sendikal savaşımında etkin yer almalarını sağlamak, işçi sınıfının bu en dinamik ve ileriye açık kesimini Türkiye Komünist Partisi'ne kazanmak için çalışmalarımızı daha da derinleştirmek zorundayız.

Köylü gençliğin örgütlenmesinde başlanacak, yapılacak çok iş vardır. Bu alandaki olanaklarımız henüz sınırlıdır. Partimiz, genç köylülerin örgütlenmesine özel bir önemle eğilmek, onların topraksızlıktan, geri üretim ilişkilerinden doğan sorunları üzerinde etkili bir ajitasyon, propaganda çalışmasına girmek zorundadır. Bu çaba, köylü gençliğin örgütlenmesine yönelik özel bir çalışma planı çerçevesinde yürütülmelidir.

Yoldaşlar,

Burjuvazi ulusal kurtuluş savaşından bu yana gençliğe yoksulluktan, açlıktan, işsizlikten ve yıkımdan başka bir şey vermedi. İşbirlikçi burjuvazi, gençliği köşe başlarında kurşunlatıyor. İşkencelerden geçiriyor. Oysa gençlik, koca bir gelecek kurma özlemiyle yanıp tutuşuyor. Bu geleceği işçi sınıfıyla yan yana onun Marksçı - Leninci savaşkan kolunun öncülüğünde kazanabileceği gerçeğini her gün daha iyi anlıyor. Sovyetler Birliği, öteki sosyalist ülkeler gençliğinin elde ettiği kazanımlar, üretim sürecindeki

ve toplumsal yaşamdaki etkin yerleri, ülkemiz gençliğini de sosyalizme özendirici, parlak bir örnek olmaktadır.

Ulusal ve uluslararası devrim süreçlerinin etkileriyle, genç yoldaşların özverili, ardıcıl savaşlarıyla partimiz, ülkemizdeki gençlik hareketinin gelişmesinde belirleyici güç olmuştur. Gençlik, partimizin çizdiği yoldan şaşmadan, sabırla ve inançla yürüyecektir.

Yaşasın TKP!

Yaşasın gençliğin ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımında işçi sınıfına bağlılığı!

Yaşasın Marksizm - Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!

YURTDIŞINDAKİ İŞÇİLER VE TKP ÜSTÜNE KONUŞMA

Yoldaşlar,

Yurt dışında bulunan yurttaşlarımızın ezici çoğunluğunu işçilerimiz oluşturuyor. Sayıları 700 bini, aileleriyle birlikte 1 milyonu geçen Türkiyeli işçilerin yüzde 70'i Federal Almanya'da çalışıyor. Geri kalanları Batı Avrupa'da sırasıyla, Batı Berlin, Fransa, Hollanda, Avusturya, İsviçre, Belçika, Danimarka, İsveç ve İngiltere'ye dağılmışlardır. Son üç yıl içinde 300 bine yakın Türkiyeli işçi yurda kesin dönüş yapmaya zorlanmıştır. Bu olay, derinleşen bunalımın yükünü, emperyalist tekellerin ne denli ağır bir biçimde göçmen işçilerin sırtına bindirdiklerini ortaya koymaktadır.

1960 yıllarından bu yana Batı Avrupa'da devlet - tekel kapitalizmi, daralan sömürü olanaklarını genişletme yollarını aradı. Bilimsel - teknik devrim sürecinin de zorlamasıyla kapitalist işgücü pazarlaması uluslararası boyutlara vardı. Emperyalist tekeller, yığınsal olarak göçmen işçi çalıştırarak çok uluslu bir «yedek işçi ordusu» oluşturdular. Böylece yabancı işçileri ucuza çalıştırıyor, yüksek ek kârlar vuruyor, kendi başına hareket olanakları kısıtlı bir işçi yığınına kendi çıkarları uğruna oradan oraya aktarıyor. Ve yabancı işçileri yerli işçilere karşı çıkarmakla işçi sınıfının ekonomik ve politik savaşımını bölmeyi amaçlıyorlardı.

Sonra, Türkiye'den dışarıya akan işçi göçüne bu sürece, işbirlikçi büyük burjuvazi, bunalımları, başta işsizliği hafifletecek bir süpap gözüyle bakıyor. Bu olay, Türkiye'de yeni sömürgeciliğin, ülkeyi emperyalizmin ekonomik sistemine bağlamanın bir yöntemi olarak beliriyor.

Gelmiş geçmiş tüm hükümetler gibi, gerici - faşist karması Demirel hükümeti de yurtdışındaki işçilere birer döviz makinası olarak bakıyor. Yurda kesin dönüş yapmak zorunda kalan işçilerin haklarını korumak yerine, onların Batı Avrupa bankalarında

biriken dövizlerine göz dikiyor. Tunç'lar, Şide'ler, sarı sendikacıların Batı Avrupa'daki temsilcileri de bu yağmada pay kapma yarısındadırlar.

CHP çevreleri de yurt dışındaki işçilerin sorunları karşısında yüzeysel çözümlerin ötesine geçmiyorlar.

El kapılarına köle gibi satılan işçilerimiz, en başta, Türkiye'de ileri demokratik bir düzenin kurulması, işyerlerinin açılmasıyla ülkelerinde çalışmak ve insanca yaşamak istiyorlar. Sorunların kesin çözümü, ne yurt dışında sürekli kalmak, ne de «üç-beş kuruş biriktirip bir iş sahibi olmak» değildir. Bu gerçek gitgide geniş yığınlarca kavranıyor.

Emperyalist tekeller, bunalımın yükünü başta yabancı işçilerin sırtına yıktılar. Zaten düşük olan ücretleri daha da düşürdüler, çalışma temposunu, bantların hızını artırdılar. Oturma ve çalışma izinlerini, serbest dolaşma, özgürce konut ve işyeri seçme, ailesini yanına getirme olanaklarını, sosyal güvenlik haklarını yeni yönetmenliklerle daha da kısıtladılar. Yabancı işçiyi kendi ülkesine sürme korkutmacasını, sömürüyü daha da katmerleştirmek için baskı aracı olarak kullanıyorlar.

Üç yüz bini aşkın işçinin aileleriyle birlikte yurda dönüşü emeklilik ve çocuklarla, gençlerin eğitimi sorununu ön plana çıkardı. Yurda dönen ve emekli olan işçiler emeklilik sigortası haklarından kısıtlı olarak yararlanmakta, milyonlarca liralık hakları Batı Avrupa ülkelerinin sigorta kasalarına kalmaktadır.

Yüzbinlerce çocuğun ve gencin eğitim durumu ise tam bir çıkmazdadır. Yarıya yakın bir kısmı hiç okula gidememekte, öteki kısmı ise ne kendi dillerinde, ne de buldukları ülkenin dilinde doğru dürüst bir eğitim görmektedir. Böylece bu çocuklar, ana-babaları gibi düz işçi kalmaya, çok uluslu yedek yabancı işçi ordusunun ikinci kuşağını oluşturmaya itilmektedir. Dönüş yapanların çocuklarının da öğrenimi sürdürmeleri olanakları çok kısıtlı kalmaktadır.

Partimizin programında yer alan bütün sorunlar, yurt dışındaki işçilerimizin savaş gündemindedir. Burada, işçilerimizin toplanma, örgütlenme, seçme ve seçilme gibi politik haklarının yerli işçilere göre, yabancılar yasasıyla ve çeşitli yöntemlerle kısıtlanmış olduğunu belirtelim. Özellikle yurt dışındaki işçilerin buldukları yerde oy kullanma hakları uğrunda savaşım güncellik kazanmıştır.

Yoldaşlar,

Yurt dışındaki işçilerimiz, Türkiye işçi sınıfının olduğu gibi yaşadıkları ülkelerin işçi sınıfının da bir parçasıdır. Sömürülen sınıf olarak tüm işçilerin temel sorunları aynıdır. Ortak düşmana, tekeli kapitalist düzene, tekellerin sömürüsüne karşı, ekonomik, sosyal ve politik hakları için yerli işçilerle, diğer uluslardan işçilerle omuz omuza bir sınıf savaşı yürütüyorlar. Birlikte grevlere gidiyorlar, yürüyüşlere geçiyorlar. 1 Mayıs'larda miting alanlarını birlikte dolduruyorlar.

Aynı zamanda işçilerimiz, ülkede ileri demokratik bir düzen için verilen savaşla dayanışmada, katkıda bulunuyor. Öteki uluslardan işçileri bu dayanışmaya çekiyor. TKP bu iki yönlü savaşımı destekliyor ve örgütlüyor. Kendi örgütlerini de bu savaşlar içinde, onlara yön verecek biçimde kuruyor. İşçi sınıfı savaşının ulusal ve uluslararası yönleri bu somut koşullarda özel bir biçimde örülüyor. Proletarya enternasyonalizmi ilkeleri eyleme, yaşama geçiyor. TKP bu Leninci ilkeleri işçilerimizin çalıştığı ülkelerin kardeş komünist partileriyle işbirliği ve uyum içinde, yaratıcı bir biçimde uygulamaya büyük özen gösteriyor. Alman Komünist Partisi'nin, Fransız Komünist Partisi'nin ve öteki kardeş partilerin gösterdikleri dayanışmaya partimiz büyük değer biçiyor. Bu partilerin basın şenliklerinde değişik dillerde konuşan yüzbinlerce emekçi TKP ve «Atılım»la dayanışmalarını haykırıyor. İşçilerimiz izinlerde ya da temelli yurda döndüklerinde bu zengin deneyleri, uluslararası işçi sınıfının savaş geleneklerini de beraberlerinde getiriyorlar.

TKP, yurt dışındaki işçilerimizin ekonomik ve politik hakları için savaşıyor. O, bu işçilerin öteki uluslardan işçilerle birlikte en geniş, yığinsal sınıf örgütleri olan sendikalarda örgütlenmeleri için savaşıyor. Partimiz sendikalarda komünistlerin, bilinçli aktif işçilerin, arkadaşlarının güven ve saygısını kazanarak bunları parti kadrolarına kazanmak için çalışıyor. İşçi sınıfının tekellere karşı ortak savaşını bölmeye, parçalamaya yönelen her türlü oportünist akımla, şovenizmle, Batı Avrupa emperyalistlerinin desteği ile Türkiye'deki gerici - faşist güçlerin örgütlediği faşist güçlerle, baskılarla, Maoçu, Troçkist, anarşist akımlarla savaşıyor.

Yurt dışındaki işçilerin örgütlülük düzeyi hızla gelişiyor. İlerici yığın örgütleri Türkiyeli işçilerin bilinçlenmesinde ve örgütlenmesinde önemli rol oynuyor. TKP bu örgütlerin, tekellerin baskı, sömürü ve egemenliğine karşı farklı görüş ve inançtaki işçilerin daha yığinsal olarak katıldığı örgütler olarak gelişmesi yolunda çaba harcıyor.

Yoldaşlar,

Partimizin son yıllardaki büyük atılımı, yurt dışındaki işçilerimiz, yurtsever aydınlar, parti sempatanları ve üyeleri arasında coşku yarattı. Savaş azmimiz bilendi. Yoldaşlarımız şimdi daha da inançla, dört elle göreve sarılıyor. Savaşımın sonuçları, yürüyüşlere «TKP'ye özgürlük» belgisinin egemen olması biçiminde yansıyor. Maden derinliklerinde kayalarda ya da vagon kapılarında, işletmelerin duvarlarında, makine ve tezgahlar üzerinde «TKP'ye özgürlük» belgisi yazılıyor, okunuyor. Madenlerde ve fabrikalarda yeni yeni temel parti örgütleri, hücreler kuruluyor. Partimiz gelişiyor.

Yoldaşlar,

İ. Bilen yoldasın okuduğu Merkez Komitesi raporunda da belirtildiği gibi, yurtdışındaki işçiler partimizin gelişmesinde önemli bir kaynak, köprü başı olmuşlardır. Yurtdışındaki komünistler,

MK'nin örgütlenme taktiğini başarıyla yaşama geçirmişlerdir. Şimdi, yurtdışındaki serbest çalışma, örgütlenme koşullarını daha iyi değerlendirmek ve yurda atılan bu köprüyü yıkılmazcasına pekiştirmek için savaşıyoruz. Bu savaşta partimizin, Bilen yoldaşın önderliği yolumuzu aydınlatıyor.

Programı, tüzüğü, partinin politikasını yönetimini onaylıyoruz. Konferansın toplanması çok yerinde olmuştur. Partimizin savaş yolunda Konferans yeni bir dönüm noktası olacaktır, yeni utuklara yol açacaktır.

Türkiye işçi sınıfının savaş örgütü TKP bayrağı altında ileri!
Yaşasın TKP!
Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!
Yaşasın Leninizm!

BASIN - YAYIN ALANINDA TKP'NİN ÖNÜNDE DURAN SORUNLAR ÜSTÜNE KONUŞMA

Yoldaşlar,

Uzun bir aradan sonra bugün burada, partimizin, Türkiye Komünist Partisi'nin Konferansı'nı toplamış bulunuyoruz.

Bu Konferansın toplanması, Türkiye işçi sınıfı hareketinde bir dönüm noktasıdır, tarihsel bir olaydır, partimizin son yıllarda yaptığı atılımın vardığı doruk noktasıdır. Bu Konferanstan Türkiye işçi sınıfının Leninci öncü kolu, onuru, zeyrekliği olan partimiz çok daha güçlenmiş olarak çıkacaktır. Partimizin son yıllardaki atılımında, bu Konferans'ın düzenlenmesinde payı olan, emeği geçen tüm yoldaşlara, Merkez Komitesi üyelerine ve en başta da Bilen yoldaşa çok şey borçluyuz. Partimizin yapısını Marksçı - Leninci temelere oturtan, yeni program ve tüzüğünü tümüyle yürekte onaylıyoruz.

Yoldaşlar,

Bugün birbirine karşı iki dünya sistemi, sosyalist ve emperyalist dünya sistemi arasındaki ideolojik savaş, burjuva ideolojisiyle işçi sınıfı ideolojisi arasındaki savaş evrensel çapta sürüyor. Barış ve ülkeler arasında gerginliği azaltma yolunda önemli adımlar atıldığı günümüzde, ideolojik savaş daha da keskinleşiyor. Biz komünistler, işçi sınıfının dünya görüşünden, Marksizm - Leninizm'den, proletarya enternasyonalizmi ilkelerinden bir milim bile ödün vermeyeceğiz. Anti - Sovyetizme ve anti - komünizmin her türlüüne karşı savaştan bir an bile geri durmayacağız.

Egemen ideoloji, egemen sınıfın ideolojisidir. Bu Türkiye'de de böyledir. Türkiye her bakımdan emperyalizme bağlı bir ülke-

dir. İdeolojik bakımdan da bağlıdır. Emperyalizm, tekelci burjuvazi ve toprak ağalığı egemenliği, yalnız baskı ve terörle değil, gerici ideolojilerini dayatarak, sürdürüyorlar.

Emperyalist ve gerici ideolojilerin egemen olduğu ülkemizde, yaygın bir kültürel gerilik süregidiyor. Milyonlarca insanımız hâlâ okuma - yazma olanağından yoksun. Kadın nüfusta okur - yazar olmayanların oranı olağanüstü yükseliyor. Kürt halkının ise, kendi dilini, edebiyatını yazma, basma, yayma, kültürünü geliştirme olanakları zorla ellerinden alınmış, bu halkın dilini her yerde serbest konuşması bile yasaklanmıştı.

Öte yandan, dinsel kurumlar aracılığıyla emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazi dinsel gericiliği, mezhep ayrılıklarını körüklüyor. Yığınları bu yolla afyonlamaya çalışıyor. Feodal kalıntıların yaygın olduğu yörelerde en kör inançlar hâlâ yaşıyor.

Emperyalist damgalı işbirlikçi burjuvazinin ideolojisi, töre dışılık, bir yandan çok yönlü sapıklık, yozlaşma ve en kaba milliyetçi, ırkçı kılıklarla halkın karşısına çıkıyor. Öte yandan da, reformizm ve «sol» oportünizm biçimleriyle de özellikle işçi sınıfının sıralarına sızmaya çalışıyor. Bütün bu ters ideolojilerin tümü, ülkemizdeki sınıfsal durumdan, özellikle yolunu şaşırان küçük burjuva aydınlarıyla, mülkünden olan küçük burjuva öğelerden kendisine yandaş buluyor.

Emperyalizmin, burjuvazinin ideoloji çemberi kırılmaz değildir. Emperyalist, burjuva kültüre karşı, emekçilerin - halkın da yeşeren, boy verip serpilen demokratik, sosyalist kültür öğeleri var. Toplumun bütün alanlarında bu iki ideoloji arasında kıyasıya bir savaşım sürüyor.

Bugün illegal bir partiyiz. Bu alanda da illegal ve legal her fırsattan yararlanmalıyız.

İdeolojik savaşımında, özellikle radyo ve televizyonun faşistleştirildiği günümüzde, yurtsever, demokratik güçlerin yayını olan «Bizim Radyo»'nun işlevi daha da büyüdü. İdeolojik savaş alanında partimizin rolü tartışılmaz. «TKP'nin Sesi» radyosunun kurulması ve yayınlarını artırmasıyla, savaşım güç kazanmıştır.

Radyo yayınlarını, «TKP'nin Sesi» yayınlarını, parti örgütlerinin düzenli yayması gerek. Bu radyo yayınlarını düzenli dinlemek, basıp çoğaltmak, bunu örgütlemek bir ödev olarak önümüzde duruyor. Temel örgütleri, parti üyelerini bu yolda eyleme çekme zorunluktur.

Partimizin atılımı, parti basınına da büyük bir canlılık getirdi. TKP Merkez Komitesi organı «Atılım», parti kadrolarının elinde ideolojik bir savaş silahıdır. «Atılımı» çoğaltmak, yaymak, yığınlara iletmek de başta gelen ödevlerimizdendir. Yayın organlarına haber, bilgi yollamak, yazı yazmak, militanları bu yolda özendirmek, yüreklendirmek ertelenmez bir ödevdir. Lenin'in vurgu-

ladığı gibi, parti basını kollektif propagandacıdır, ajitatördür, kollektif örgütleyicidir. Parti basınımız yetkinleştikçe, örgütlenme çalışmaları güçlenmekte, örgüt olarak gelişme hızlandıkça, parti yayınının içeriği, biçimi daha da zenginleşmekte, yetkinleşmektedir. İdeolojik savaşla, örgütlenmemiz kol kola, iç içe yürüyecektir.

Aylık «Yeni Çağ» dergisini de daha düzenli bir biçimde dağıtmak ve yaymak, zamanında çıkarmak önümüzde duran ödevlerdendir.

15 günlük «Durum» bülteni, partimizin çalışmalarını kardeş partilere ileten bir enformasyon organıdır. İngilizce, Fransızca, Almanca çıkmalıdır. Dünya komünist ve işçi hareketini, dünya demokratik kamuoyunu eylemlerimizden haberli kılmak gücümüze güç katacaktır. Ayrıca, bu alanda, «Barış ve Sosyalizm Sorunları» dergisinden, komünist ve işçi partilerinin «Enformasyon Bülteni»nden daha etkin yararlanmak zorundayız.

Lenin, 1900'lerin başlarındaki Rusya'yı değerlendirirken, çok sayıda yerel yayın olduğunu, merkezi yayın organlarının zayıf kaldığını belirtiyor, bu da hareketin, kopukluğunu, zayıflığını ya da lüks içinde olduğunu gösterir diyordu. Öyleyse, yayın alanında güçleri toplamak, ana ağırlığı merkez organlarına vermek zorunludur. Legal yayın olanaklarını da sonuna kadar zorlamak, bu olanaklardan yararlanmak gerekiyor. Dünya komünist ve işçi hareketinin ortak belgelerini, yapıtlarını olduğu gibi, özgün araştırmaları da legal olarak yayınlamalıyız. Bu alanda illegal yayınlarımızı popülarize edebiliriz.

Bu arada Kürt dilinde gerek radyoda, gerekse kimi yazılı organlarımızda yayın yapmak da büyük bir gereksinimdir.

Liberal, demokrat, yurtsever basınla yakın ilişkiler kurmak, var olan ilişkileri derinleştirmek gereklidir.

Basın tekellerinin dağıtım üzerindeki egemenliklerinin etkinliğini kırmak için, gerekli önlemleri almak da önde duran sorundur.

Örgütsel birliğimiz, ideolojik birliğimize dayanıyor. Bu birliği gözbebeğimiz gibi koruyacağız. Parti programımızı yaymak, içeriğini açmak, yazıyla, sözle yığınlara benimsetmek gerek. Politik, ideolojik hiç bir konuda kadrolarımızın zihninde en küçük bir bulanıklık bile olmamalıdır. Bu bakımdan yayınlarımızda her kavramın açık - seçik işlenmesi, araştırmalar yapılması, bu araştırma sonuçlarının parti basınında tartışılması ve her yeni beliren sorunda görüş birliğinin bu yolla sağlanması gerekiyor. Pratik önlem olarak, Platform'da belirtilen «araştırma ve çeviri bürolarının oluşturulması ve var olanların güçlendirilmesi» kararı sevindiricidir.

Çeşitli olanaklardan yararlanarak sürdürülen Parti içi eğitim çalışmalarını daha da yoğunlaştırmak gerekiyor. Uluslararası ko-

münist hareketin ortak sorunlarının öğrenilmesinin yanı sıra, ulusal çapta sorunlarımızı, işleyecek, açıklığa kavuşturacak yönde eğitimi yoğun olarak ele almak zorunluktur.

Yoldaşlar,

Biz Leninci ilkeleri yaşama geçirdikçe, biz bolşevikleştikçe üstesinden gelemeyeceğimiz hiç bir sorun yoktur. İdeolojik savaşım da utku işçi sınıfınındır.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

★

Barış ve Sosyalizm Sorunları

● EKİM 1977 SAYISINDA ●

● Oktobr Devrimi'nin Ölümsüz Işığı — T. Jivkot
● Kendine Güvenen Bir Toplum — H. Soares,
R. Öhman ● Sosyalizme Yöneliş — A. F. İsmail
● Sosyalist Parlamento Halk Egemenliğinin Bir
Aracıdır — A. İndra ● Portekiz Ekonomisini
Canlandırmanın Yolu — K. Kosta ● Ana Yön
Demokrasiyi Genişletmek : SSCB Yeni Anayasa
Tasarısı Üzerine — K. Karasyof ● Nötran Bom-
bası — İnsanlığa Karşı Bir Hakaret — M. Buş-
man ● Suriye'de İşçi Sınıfının Oluşması — Y.
Garro ● Togliatti'nin «Faşizm Üzerine Dersleri»
Konusunda Gus Hall — J. Pittman ● Enflasyon
ve Sınıf Savaşımı — H. Raynhold ● Kurtuluş
Hareketinde Genel ve Özel — R. Rusef ● Sö-
mürgeciliğin son Sığınakları — O. Brau ● Kısa
Bilgiler: Kolombiya, Kosta Rika, Fransa, İtalya,
Sri Lanka.

TÜRKİYE DAĞITIMI: TEMEL DAĞITIM, Divan-
yolu Klodfarer Cad. 38/2 Cağaloğlu - İSTANBUL

Gelişmiş Kapitalist Ülkelerde Marksist Tarım Programı

Kerim AKSU

1. Kırsal Alandaki Gelişmeler

Gelişmiş kapitalist ülkelerde köylülüğün durumu, kendine özgü birtakım yanlar göstermekle birlikte, genel Marksist - Leninist tezleri tümüyle doğrulamaktadır. Bu ülkelerde köylülük, tek bir sınıf olmaktan çoktan çıkmış, açık bir sınıfsal ayrışma uğramıştır. Tarım işçileri ve yoksul köylüler, kırsal alanın ezici bir çoğunluğu olmalarına karşın, ekonomik ve sosyal durumları, bu nicelikle bağdaşmayacak ölçüde kötüdür. Sözkonusu ülkelerin bazılarında, sanayiye tarıma giderek daha fazla girdiği görülmekte ve, bu süreç kent ve kır işçilerinin birbirleriyle kaynaşmasını olumlu yönde etkilemektedir. Tarım işçilerinin mesleki, sendikal ve giderek politik örgütlerinde birleşmeleri, onların sanayi işçileri ile daha ve daha fazla ortak eylemlere girişmelerine ortam hazırlıyor. Öne sürülen istemler, işçi sınıfının genel istemleriyle daha bir sıkıca kaynaşmaya başlıyor. Ücret artımı, asgari ücret güvencesi, iş koşullarının iyileştirilmesi, toplu sözleşme isteminin getirilmesi, sosyal hakların geliştirilmesi, vb. genel demokratik istemlere Batı Avrupa ve Kuzey Amerika kırsalında artık sık sık rastlamak mümkün. Bununla birlikte, kır proletaryasının, genel demokratik istemlerin yanı sıra, çalışma koşulları ve konumu bakımından bazı özgül istemlerde bulunması da anlaşılır birşeydir. Kır proletaryası, köylülüğün ezici çoğunluğunun mutlak yararına olan bu özgül istemler uğrunda savaşıyor, gerçekte, işçi - köylü bağlaşıklığının kurulması ve güçlenmesi için de savaş vermiş oluyor.

Sözkonusu ülkelerde, kırsal alandaki işçilerden, en azından bunların önemli bir kısmından, artık «kır proletaryası» diye söz etmek nesnel bakımdan olanaklıdır. Bunlar, işçi sınıfının kırsal alandaki uzantıları halindedir ve sınıf savaşımı yelpazesindeki yerlerini giderek daha sıkı saflar halinde almaktadırlar. Bununla birlikte, bu süreci engelleyen bazı öznel etmenlerin bulunduğu da hatırlanmalıdır. Kırsal proletaryanın görece düşüklüğü, bilinç ve deneyim düzeyinin düşüklüğü, vb. bu etmenlerin başında geliyor. Ancak işçi sınıfının ve öncü partisinin kırsal alandaki bilinçli ve örgütlü çabaları, kırsal alanda kapitalizmin gelişimi kır proletaryasının önünde öznel engellerin kırılmasına, geriletmesine büyük bir katkıda bulunmaktadır.

Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki ekonomik ve sosyal gelişimler, kentli kitleler gibi köylüleri de etkilemektedir. Özellikle küçük ve orta köylüler ağır koşullarda yaşıyorlar. Tekelci sömürü, bu köylü ocaklarının yıkımına ve topraklarının büyük işletmelerce ele geçirilmesine yol açıyor. Merkezileşme ve yoğunlaşma hızı artıyor: Küçük tarımsal işletmeler yıkıma uğrayıp dağılmakta, küçük işletmelerdeki yeniden - üretim koşulları genel olarak kötüleşmekte, sermaye ve üretim büyük işletmelerde merkezileşmektedir. ABD'de 1920 ile 1968 yılları arasında tarımsal işletmelerin sayısı 6,5 milyondan 2,9 milyona düşmüştür ve tahminlere göre de, 1980'de 1,8 milyona düşecektir. Federal Alman Cumhuriyeti'nde de, 1950 - 1972 döneminde 800 bin tarım işletmesi yıkılıp gitmiştir¹. İngiltere'de (Galler dahil), arazisi 120 dekarı geçmeyen çiftlik sayısı, 1964 - 73 arasında % 54,3 oranında azaldı. 120 - 400 dekar arasındaki tarım işletmeleri için azalış oranı % 24,9; 400 - 1200 dekar toprağa sahip işletmeler için de % 11,7 oldu. Danimarka'da 1960 - 1974 yılları arasında 100 dekarın altındaki çiftliklerin % 56,4'ü yıkıma uğradı. 100 - 200 dekarlık tarım işletmelerinin sayısı % 30,5 oranında bir azalışa uğrarken, 200 - 300 dekara sahip işletmelerin oranı da % 12 düştü. Öteki Avrupa kapitalist ülkelerindeki durum da, aşağı yukarı, bu sürece koşut bir evrim göstermiştir.

Batı Avrupa'da Köy Ekonomisi Kuruluşlarının Sayısal Durumu²

Ülke	1960 yılındaki tarımsal işletme sayısı (bin)	1974 yılındaki tarımsal işletme sayısı (bin)	1960-74 arasında azalış oranı (%)
Belçika	269,1 (a)	150,9	43,9
İngiltere	461,2 (a)	273,4	40,7
Danimarka	196,1	129,9	33,8
İspanya	3007,0 (b)	2560,0 (c)	14,9
Fransa	1918,0 (d)	1397,0 (e)	27,2
FAC	1617,7	1067,2	34,0
Hollanda	308,1 (a)	169,1 (c)	45,1
İsveç (f)	264,7 (g)	138,9 (c)	47,5

(a): 1959 (b): 1962 (c): 1973 (d): 1963 (e): 1975
(f): en az 20 dekarlık işletmeler (g): 1961.

Resmi verilerden derlenen bu tablonun ve daha önce verilen istatistiklerin anlattığı en açık olgu, sözkonusu kapitalist ülkelerde tarımdaki merkezileşmenin büyük boyutlar kazandığı, pek çok işletmenin yıkılıp gittiği ve bunların topraklarının genellikle

¹ G. Hoell, Tarımda Kapitalizmin Gelişmesi ve Toprak Rantı Bilim Yayınları, s. 85.

² Barış ve Sosyalizm Sorunları, Temmuz 1976, s. 631, vd.

büyük toprak sahipleri, büyük kapitalist çiftçiler tarafından ele geçirilmiştir. Ayrıca, daha küçük araziye sahip işletmelerin daha büyük boyutlarda yıkıma uğraması, yani işletme büyüklüğü ile yıkım oranının ters orantılı olması, toprakların giderek tarım kapitalistlerinin, büyük toprak sahiplerinin denetimine geçtiğini göstermektedir. Zamanın akışı, kırsal alandaki bu kapitalist eğilimleri azaltmak bir yana, daha da keskinleştirmiştir. Örneğin FAC'de 1950 - 72 arası yıkıma uğramış olan 800 bin işletmenin 300 bini 1950 - 60 arasında bu anafora kapıldığı halde, 500 bini 1960 - 72 arasında bu dalgaya kapılmışlardır. 1950'lerde, öncelikle 7,5 hektara kadar kullanım alanına sahip işletmeler dağılırken, 1960'larda 20 hektara kadar olan işletmelerin de bu yıkım seline katıldığı görülüyor. Görüldüğü gibi, kırsal alanda kapitalist ilişkiler geliştikçe, tekelci çevrelerin erki sağlaştıkça, yıkım sürecinin yalnızca çapı genişlemekle kalmıyor, aynı zamanda bu süreç dikkate değer bir derinlik de kazanıyor. Bundan dolayı, sözkonusu ülkelerde tarımsal kategorilerin ölçütleri de sık sık değişmektedir. Önceki aşamalarda büyük denilebilecek işletme kategorileri, bugünkü aşamada orta işletmeler kategorisine girme durumunda kalıyor.

Üstelik, küçük ve orta işletmeleri temellerinden sarsan bu yıkım sürecinin gerçek boyutları, işletmelerin sayısal değişimlerini sergileyen istatistik verilerin anlattığından çok daha derin, çok daha büyüktür. Lenin tarafından işaret edildiği gibi, «...kapitalizmin temel ve başlıca eğilimi küçük - ölçekli üretimin hem tarımda, hem sanayide büyük - ölçekli üretim tarafından kovulmasıdır. Ancak bu kovulma hiçbir şekilde yalnızca hemen mülksüzleştirme anlamında anlaşılmalıdır. Kovulma, aynı zamanda küçük çiftçilerin yıllarca sürebilen yıkımı, çiftliklerindeki durumun kötüleşmesidir. Bu kötüleşme hem aşırı çalışma, hem de artan borç yükünde, çiftçinin kötü beslenmesinde, hayvan yemleme ve bakımında, toprağı işleme koşullarında ve çiftliğin teknik duraklamasında, vb. kendini gösterir.»³

Bütün bu etmenler sonucunda, küçük ve hatta orta işletmelerde yeniden - üretim koşulları giderek daha da kötüleşmektedir. Burjuva devletin tarım, vergi, tarımsal girdiler üretimi, taban fiyatları, vb. konusunda uyguladığı politikalar küçük işletmelerin varlığını tehlikeye sokmaktadır. Tekelci çevrelerin uyguladığı tarım politikaları, kredi, vergi politikası büyük işletmenin daha da palazlanmasına yöneliktir. Portekiz Komünist Partisi MK Genel Sekreteri A. Cunhal'ın açıkladığına göre, «1962'de verilen 1 milyar 112 milyon esküdo tutarındaki toplam kredinin % 64'nü 5 büyük işletme bölgesi (...) aldı. Küçük işletmelerin bulunduğu 5 bölgenin payına toplam kredinin ancak % 11'i düştü.»⁴ Portekiz

³ Lenin, Toplu Eserler, C. 22, s. 70.

⁴ A. Cunhal, Portekiz'de Özgürlüğün Şafağı, Bilim Yayınları, s. 47-8.

örneğinde görüldüğü üzere, ipotekli alanlar da hızla artmaktadır. 1972'de ipotek borçları toplamı 1949'dakinin iki katıydı. 1949'da ipotek edilen köylü mülkleri 279 milyon esküdo getirirken, 1962'de bu rakkam 845 milyona çıkmıştı. 1956 - 63 arasında, yalnızca köylü mülkleri üzerindeki ipoteklere dayanarak Portekiz Merkez Bankası'nın verdiği borçlar 3 milyar 993 milyon esküdo, ödenen borçlar ise 1 milyar 271 milyon esküdo kadardı; yani, bu kısa dönemde ipotek borçları 2 milyar 771 milyon esküdo artmıştı. A. Cunhal, büyük bir meblağ tutan küçük borçların burada gözönüne alınmadığını da kaydetmektedir. Verilemeyen ve kambur üstüne kambur bindiren 3 milyara yakın borcun büyük kısmının orta köylülere ait olduğu ve onların durumunun düzeyini belirlediği tahmin edilebilir.

FAC'de de tarım kesiminde 31,7 milyar marklık bir borç dağılımı bulunduğu araştırmacılarca kaydedilmektedir. Köylüler tüketimlerini kısımlarına karşın, işletmelerini elde tutmak için kredi almak zorunda kalıyorlar. Bu kredilerin çoğu kez ancak faizlerini ödeyebilecek bir gelir getiren küçük ve bir kısım orta işletmeler, giderek, yıkım tehdidiyle karşılaşılıyorlar.

Tarımsal makinalaşma da küçük ve orta işletmelerin durumunu zorlaştırmaktadır. Bir kere, küçük işletmelerin ve orta işletmelerin bir kısmının makinalaşmadan yararlanması zaten söz konusu bile değildir. Herşeyden önce, toprak alanının sınırlılığı bunu engellemektedir. Böylesi işletmelerde, çoğu tarımsal girdilerin kullanımı yarar değil, zarar getirmektedir. İkinci olarak, toprağı yetersiz olan çiftçilerin kiracılık yoluyla işledikleri toprağı makina onlardan almakta ve daha az sayıdaki ücretli işçileri sahneye çıkarmaktadır. Gerçekten de makinalaşma - öncesi ya da eksik - makinalaşma koşullarında kiracı çiftçiye işletilen toprağı, makinalaşma koşullarında işçi tutarak işletmek çok daha kârlı olmaktadır.

Bu açıdan makinalaşma, küçük ve orta köylülerin bir kısmının proleterleşmesine zemin hazırlamaktadır. Örneğin FAC'de, tarımsal işletmelerin % 44'ünün yarım gün çalışan çiftçilere ait olduğu biliniyor. Bu oran 1949'da % 36,6 dolaylarındaydı. Bu durumda, köylülüğün, çapı giderek artan bir kesiminin kırsal zanaatlarda çalıştığı ya da proleterleştiğini söylemek olanaklıdır. 1949-50 yılları arasında, toprağın % 85,7'sinin yarım gün çiftçilik yapan, 5 - 200 dönüm toprağına sahip köylülere ait olduğu da bilindiğine göre, yarım gün çiftçilik yapanların ellerindeki toprakları büyük ölçüde yitirmiş oldukları söylenebilir⁵. O halde, kapitalist makinalaşma⁶, tekelci politikalara uygun olarak, küçük ve orta

⁵ O. Türkdöğün, Tarımsal Yenilik Tekniklerinin Yayılması. Federal Almanya Örneği, s. 8.

⁶ 1949 yılında FAC'de çekici gücün % 80'i koşum hayvanları ve yalnızca % 20'si traktörler tarafından sağlanıyordu.

köylülerin kiraladığı toprakları onların elinden koparmakla kalmayıp, onların mülkiyetindeki küçük toprak parçalarını da yutmakta, onların yoksullaşmasını ve proleterleşmesini hızlandırmaktadır.

Öte yandan, optimal düzeyin üzerinde bulunan büyük çiftliklerdeki makinalaşma zengin köylülere, tarım kapitalistlerine önemli yararlar sağlamaktadır. Büyük ölçüde tarım makinaları ve ücretli tarım işçileri tarafından işlenen bu işletmelerin ekonomik kazancını görmek için, makinalaşmanın işgücü ve işçilik masrafları üzerindeki etkisini (yani, inekleri koşum hayvanı olarak kullanılan işletmelerin motorize olmasıyla elde edilecek işçilik tasarrufunu) incelemek gerekir. Tschirsky'nin hesaplarına göre, şeker pancarı ve hububat yetiştiren işletmelerde bu tasarruf şöyle olmaktadır⁷:

İşletme şekli	Masraftan	
	Yılda ha. başına işçilikte sağlanacak tasarruf (saat)	tasarruf (çeki gücü için yapılan toplam masrafın yüzdesi)
Şeker pancarı yetiştiren	202	27,8
Hububat yetiştiren	186	21,4

Tarımsal makinalaşmanın böylesi nimetleri, kapitalizm koşullarında, esas olarak tümüyle büyük toprak sahiplerinin, büyük kapitalist çiftçilerin kasasına akmaktadır.

Kapitalist ülkeler arasında tarımsal girdiler (makinalaşma dahil) bakımından büyük bir eşitsiz gelişim gözlenmektedir: Türkiye'de 100 ha. başına 0,2 traktör düşerken, bu oran F. Almanya'da 14, Hollanda'da 10, Fransa'da 6, İtalya'da 4 ve Yunanistan'da da 2 dir⁸. Ayrıca, bu eşitsiz gelişim, her bir kapitalist ülke çerçevesinde, çeşitli yöreler arasında da gözlenmektedir. Gelişmiş bölgeler, yani kapitalizmin daha bir nüfuz ettiği bölgelerin daha yoğun olarak makinalaşması, tarımsal girdilerin bu bölgelerde daha yoğun olarak artması, kapitalist devletin tarım politikasının karakteristiklerinden biridir. PKP MK Genel Sekreteri A. Cunal'in belirttiğine göre, 1954'de Portekiz'deki traktörlerin % 90'ı büyük işletmelerin egemenliğindeki 7 bölgede toplanmıştır.⁹

⁷ İ. Aksöz, Ziraat Ekonomiye Giriş, s. 65.

⁸ Ziraat Müh. Oda. Bş. C. Kaleli'nin 19. Genel Kurul'daki konuşmasından, Tarım ve Ticaret, C. 4, S. 40, s. 25.

⁹ Kapitalist bir tarım politikası uygulayan Türkiye'de de durum pek farklı değil. 1973 yılında Güneydoğu Anadolu'daki traktör sayısı (5674), Ege Bölgesi'ndekinin (34338) % 16'sı kadardır. Büyük kapitalist işletmelerin yaygın ve egemen olduğu Aydın, İzmir, Manisa illerinin herbirisinin (toplam değil) içerdiği traktör sayısı, Güneydoğu'daki 6 ilin (Diyarbakır, Mardin, Muş, Siirt, Urfa, Van) içerdiği toplam traktör sayısından daha fazladır (1974).

Son zamanlarda bazı kapitalist ülkelerde görülen, küçük işletmelerin yaygın olduğu alanların makinalaşma hızının artması eğilimi, «hiçbir şekilde küçük tarımcıların traktör sahibi olup eski fakirliklerinden kurtuldukları anlamına çekilmemelidir. Bu bölgelerde de, aynen diğer bölgelerde olduğu gibi, makina satın alanlar büyük mal sahipleri ve zengin köylülerdir.»¹⁰

Tarımın makinalaşması ve diğer tarımsal girdilerin uygulanması —ki bunların esas olarak büyük kapitalist çiftlikler için sözkonusu olduğuna yukarıda değinmiştik— tarımsal üretkenliği arttırmaktadır. Marks, kapitalizm öncesi üretim biçiminde «tarımın sanayiden daha üretken olduğu»na, ancak «kapitalist üretimin hızla büyümesi döneminde, sanayideki üretkenliğin tarıma göre [daha] hızlı olarak geliştiği»ne işaret eder. Daha sonra, eşitsiz bir tempoda da olsa, hem sanayide hem de tarımda üretkenlik gelişir. «Fakat sanayi belli bir düzeye ulaştığı zaman bu oransızlık azalmak zorundadır; başka bir deyimle, tarımdaki üretkenlik sanayidekinden görece daha hızlı olarak artmak zorundadır. Bunun için şunlar gerekir: 1. İlgisiz çiftçinin yerini müteşebbisin, kapitalist çiftçinin alması; ziraatçinin salt bir ücretli emekçiye dönüşmesi; büyük -ölçekli tarım, yani yoğunlaşmış sermayeli tarım. 2. Ama özellikle: Büyük -ölçekli sanayinin gerçek temeli olan [ve] 18. yüzyıl boyunca belli bir yetkinlik derecesine ulaşmış olan mekanik.»¹¹

Bilimsel -teknolojik devrim, gelişmiş kapitalist ülkelerde kırsal alanda emek üretkenliğinin —büyük çiftçiler yararına ve küçük çiftçiler zararına olarak— artmasına (ve bazı araştırmacılara göre, sanayidekinden daha hızlı artmasına) olanak vermiştir. Örneğin FAC'de emek üretkenliği tarımda % 147 artmıştır (1950 -66). ABD'de, 30 yılda bir işçinin mısır üretiminde harcadığı zaman 108'den 8'e, buğdayda ise 67'den 11 saate düşmüştür. Durum diğer bazı gelişmiş kapitalist ülkeler için de aynıdır.

Yüzyıl başlarında Kuzeybatı Avrupa'da yıllık buğday verimi oranı % 0,7 iken, 1960'larda % 2,6'ya fırlamıştır. Hayvancılık alanında da benzeri gelişimler vardır. «Son 20 yılda inek başına süt verimi % 50, hatta bazı ülkelerde daha fazla artmıştır.»¹²

Çok karmaşık ve çoğu kez çelişkilerle dolu olan bu süreç, doğal olarak, Marks'ın belirlediği iki önkoşulu barındıran işletmeler için geçerli olup, küçük işletmeler için herhangi bir süregen verim artışı sözkonusu değildir. Ülkenin tarım piyasasını belirleyen büyük kapitalist işletmelerde gözlenen makina ve verim artışının bazı dolaysız sonuçları görülmektedir. Öncelikle, tarımla uğraşan

¹⁰ A. Cunhal, age, s. 47.

¹¹ K. Marks, Artık -Değer Teorileri, Kısım 2, s. 109 -10.

¹² K. Bilgiç, «Tarımda Düzen», Tarım ve Ticaret, C. 4, S. 42, s. 6 -7.

nüfus oranında verim artışıyla ters orantılı bir gelişme olmaktadır.¹³

Tarımla uğraşan nüfus (yüzde)	Ha. başına verim (kg)	
	Buğday	Pirinç
1-25	1860	4660
26-50	1110	4620
50+	1010	1630

Buğday veriminin 1860 kg/ha ve pirinç veriminin 4660 kg/ha olduğu ülkelerin ancak % 1-25'i tarımla uğraşırken, buğday veriminin 1010 kg/ha ve pirinç veriminin 1630 kg/ha olduğu ülkelerin % 50'sinden fazlası tarımla uğraşmaktadır. Bunu başka bir olgu yardımıyla da gözlemek mümkündür: Gelişmiş kapitalist ülkelerde tarımsal işgücünün toplam işgücüne oranı düşmektedir.

Bazı Gelişmiş Kapitalist Ülkelerde Tarımsal İşgücünün Toplam İşgücüne Oranı¹⁴

Ülke	1958	1969
Kanada	14,3	8,2
Japonya	31,4	17,8
Belçika	8,1	5,2
Finlandiya	36,4	24,5
Fransa	20,1	14,9
Almanya	15,7	9,6
İtalya	34,3	21,5
Norveç	23,1	14,7
İngiltere	4,5	2,9
İsviçre	13,1	8,8
İsrail	17,1	10,5
Türkiye (*)	78,3	74,7

(*) Karşılaştırmak için konulmuştur.

Tarımsal işgücünün azalışının başka bir nedeni de, durumu güçleşen küçük, orta ve hatta kimi orta - üstü çiftliklerin, işçilerine yol vermeleridir. «Çiftlikçiler işçi sayısını azaltarak, teknik araçlardan daha büyük ölçüde yararlanarak ve sadece ailenin işgücüne dayanarak, kayıplar ve yıkıma uğramaya başlayan çiftliklerini kurtarmaya çalışıyorlar.

«Ne var ki, ücretli işgücü kullanmaktan kaçınmaları bile, işletme sahiplerinin yıkıma uğrama sürecini durduramıyor, bu süreci ancak bir yere kadar yavaşlatabiliyor.»¹⁵

¹³ H. Kaygısız, «Tarım Dünyasından Haberler», Tarım ve Ticaret, C. 4, S. 40, s. 17.

¹⁴ K. Bilgin, «Tarımda Kadının Değişen Rolü», age, C. 4, S. 41, s. 8-9.

¹⁵ G. Faktor, «Batı Avrupa'da Köylülerin Yoksullaşması», Barış ve Sosyalizm Sorunları, Temmuz 1976, s. 632.

Anlaşılabileceği gibi, tarımsal işgücü oranının azalışı, ilk bakışta çelişkili gibi görünen iki etmen tarafından koşullanıyor: 1) Küçük ve orta işletmelerin çoğu yıkım eşiğinde olup, ücretli işçilerine yol vermek zorunda kalıyor ve aile işletmesi biçimine dönüşüyor; 2) Büyük kapitalist işletmeler emek - yoğun süreçlerden sermaye - yoğun süreçlere geçmekte ve canlı emeğe gereksinimlerini asgariye indirmektedirler. Bu işletmelerde, sanayi kesiminde görülen bazı gelişimler daha bir net gözleniyor, tarım - sanayi kompleksleri denen, sanayinin tarımla çitişmiş olduğu dev işletmeler ortaya çıkıyor ve egemenlik kuruyor; tarımda sermayenin organik bileşimi hızla artıyor.

Makinalaşma ve verim artışı, kentlere işgücü akınını hızlandırmanın yanısıra, tarım alanında kadın ve çocuk emeğinin kullanılmasını da artırmaktadır¹⁶. Bununla birlikte, kırsal kesimde nitelikli işgücüne (makinist, teknisyen, veteriner, vb) duyulan gereksinim de artıyor.

Yeniden - üretim sürecinde karşılaşılan bu zorluklar ve küçük işletmelerin yıkımı, sermaye ve üretimin merkezileşmesiyle atbaşı gidiyor. Tekelci çevrelerin politikaları da bu süreci hızlandırmaya yöneliktir.

Kapitalist devlet mekanizması, küçük üreticilerin topraklarının büyük kapitalist çiftliklerce ele geçirilmesi için elinden geleni yapmaktadır. Bunlar arasında, küçük çiftçilere, mülklerini terketmeleri karşılığında yapılan para «yardımları»nın özel bir yeri vardır. G. Faktor, **Barış ve Sosyalizm Sorunları** dergisinde yayınlanan bir yazısında bunu geniş olarak anlatmaktadır: «Verimli olmaktan çıkmış çiftliklerin varlığına son verilmesi, mülklerini işletmekten artık vazgeçmeleri için sahiplerine devletçe yapılan para yardımlarıyla günden güne daha çok teşvik ediliyor. Bu yardım emeklilik yaşına kadar devam ediyor. Kapitalist köy ekonomisi üzerinde bu tür sosyal - ekonomik 'sağaltma', onu 'yaşamsal güçten yoksun' elemanlardan 'arıtma' metodu, bugün bu ekonomi dalında süratli yapısal yenilemeye yönelmiş olan Ortak Pazarın birleşik tarım politikasının önemli bir organik parçasıdır. Bu metod, Fransa'da, yani 1966 yılından beri yalnız bu suretle köy ekonomisinden (1975 yılı Mart sonu durumuna göre) 479 bin köylünün itilip çıkarıldığı memlekette en geniş uygulama alanı buldu. 1969 yılından beri bu sistem FAC'de de epeyce yaygınlaşmaya başladı. 1974 yılı sonuna kadar, bu memlekette 31 bin tarımcı, para yardımı karşılığında çiftliklerini (toplam 2.800.000 dolar) tasfiye ettiler.»¹⁷

¹⁶ Bu artış görelidir. Yani, kapitalist ülkeler kırında kadın emeğinin kullanılmasında, tarımsal işgücünün toplam işgücüne oranla azalışından genellikle daha yavaş bir azalış vardır. Örneğin İngiltere'de, toplama göre tarımsal işgücü oranı, % 4,5'dan (1958) % 2,9'a (1969) inerken, kadın işgücü açısından bu oran % 1,5'dan ancak % 1,2'ye inmiştir.

¹⁷ G. Faktor, age.

Kapitalist devletin, kırsal alandaki merkezileşme eğilimlerini hızlandırmak için uyguladığı mekanizmalar arasında kredi, vergi, taban fiyatları politikaları, pazar mekanizması, sübvansiyonlar ve genel enflasyonist politika sayılabilir. Bunların herbiri, sözkonusu süreci hızlandırmak için çeşitli yönlerden etki yaparak köylü yığınlarının yoksullaşmasını ve giderek proleterleşmesini kolaylaştırır.

Bu ve benzeri mekanizmalar yardımıyla, gelişmiş kapitalist ülkeler kırında geniş boyutlara varan bir merkezileşmenin görüldüğü kaydedilmelidir. 1969'da ABD'de toplam çiftliklerin % 2'si tarımsal meta üretiminin % 34'nü üretmekteydi. Pazara yönelik sebze üretiminin üçte ikisini yalnızca 1590 çiftlik, meyva üretiminin yarısını ise yalnızca 2500 çiftlik karşılamaktadır. Benzeri durumlar Kanada, İngiltere, Yeni Zelanda tarımında ve daha düşük düzeylerde olmak üzere, Batı Avrupa, İskandinavya ve Japonya tarımında da görülmektedir.¹⁸

1969 yılında Moskova'da toplanan Komünist ve İşçi Partilerinin Uluslararası Toplantısı'nın kabul ettiği Ana Belge'de belirtildiği gibi, «Finans Kapitalin egemenliği ve tekelci devletlerin uyguladığı 'tarım programı', küçük ve orta halli köylülerin büyük bir kesimini yıkıma götürüyor. Son zamanlarda küçük ve orta halli köylüler, bu tedbirlere karşı artan bir direnme gösteriyor, şehir emekçilerinin de desteklediği yığınsal eylemler yapıyorlar.»¹⁹

Gelişmiş kapitalist ülkeler kırında yeralan merkezileşme ve yoğunlaşma eğilimleri, bu ülkeler köylülerinin ezici çoğunluğu açısından çok büyük bir tehlike oluşturmaktadır. (Bu tehlikenin reel bir olgu olduğunu kanıtlayan istatistik veriler daha önce anılmıştı.) Üstelik bu tehlikenin çapı, sözkonusu ülkeler için çok daha derinleşmiş ve genişlemiştir. Bunun sonucunda, bazı araştırmacıların gözlediğine göre, bu ülkeler kırında yeralan ve Marksist partilerin tarım programlarında dikkate alınması gereken en önemli özellik, «orta köylülüğün artık ilkede ücretli işçi çalıştırmayı bırakmış olmasıdır. (...) Böylece esas olarak orta köylülerin bir yanda sömürücü, öte yanda emekçi şeklindeki ikili durumları ortadan kalkmaktadır. Bundan böyle orta köylünün toplumsal yeri açıkça emekçi olarak saptanmıştır. Bu onu nesnel olarak daha önceki durumuna göre işçi sınıfına daha çok yaklaştırır. Ama bu, orta köylülerin sosyal grup olarak bilinçle bu değişimi daima kavradıkları anlamına gelmez.»²⁰ Bizce bu nokta, gelişmiş kapitalist ülkeler kırında yeralan gelişmelerin en dikkate değerlerinden biridir ve sözkonusu ülkelerdeki komünist ve işçi partilerinin tarım programlarını dolaysız etkileyen bir değişimdir.

¹⁸ G. Hoell, age, s. 89 - 90.

¹⁹ 1969 Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Moskova Toplantısı Ana Belgesi, s. 21.

²⁰ G. Hoell, age, s. 109 - 10.

2. Anti - tekel Bir Güç Olarak Köylülük

Bir avuç dev tarım - sanayi kompleksi sahibi, bir avuç büyük kapitalist çiftçi, bir avuç büyük toprak sahibi hariç, bütün köylülük, görüldüğü gibi, bir yıkım tehditi ve tehlikesi karşısındadır. Tekelci çevrelerin izlediği politikalar ve bunların tabanını oluşturan baskı ve sömürü furyası, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika köylülerinin yoksullaşmasına, yıkımına zemin hazırlamaktadır. Gerek iç piyasada, gerekse uluslararası pazarlarda (Ortak Pazar gibi), küçük köylülerden vazgeçtik, orta köylülerin ezici çoğunluğunun ve hatta bazen orta - üstü köylülerin zararına, bir avuç tarım tekelinin, büyük tarım işletmesinin yararına saptanan politikalar; köylülüğe, asıl düşmanın kim olduğunu, onunla savaşım biçimlerini ve bu savaşımında temel olarak hangi güce güvenileceklerini giderek daha esaslı bir şekilde öğretmektedir.

Köylülüğün geleneksel düşmanı olan büyük toprak sahipleri, finans kapitalle bütünleşmişlerdir. Öte yandan, kırsal cepheye barikatın öbür tarafında da bazı gelişimler olmuştur. Daha önce değinilen gelişimlerin yanısıra, «dikey bütünleşme (esas olarak, süt üretimi, kesimlik sığır yetiştiriciliği, yumurta üretimi, şeker pancarı yetiştiriciliği, vb. gibi ihtisaslaştırılmış tarım dallarında), bağımsız çiftçiyi bağımlı hale getirmekte, onu, ürettiği şeyi satan ya da işleyen tekele bağlamaktadır. Köylü, bağımsız bir üretici olmaktan çıkmaktadır.»²¹

Böylelikle köylülük, kendi yıkımını hazırlayan ve derinleştiren tekellere karşı savaşıma nesnel bakımdan hazır bir duruma girmektedir. Başlangıçta kendiliğinden ve örgütsüz patlamalar biçiminde beliren çıkışlar, giderek uyumlandırılmış, örgütlü, kitle-sel ve deneyimli eylemler halini almaktadır. Toprak ve genel demokratik istemler üzerinde yoğunlaşan köylü eylemlerinin özü değişmemekle birlikte, biçim ve yöntemleri esaslı değişiklikler geçirmiştir. Geçmişte, yönetici çevrelerden ilgi beklemek, tarım sorunlarının onlar tarafından çözülebileceğini sanmak ve onları bu yolda uyarmak için düzenlenen eylemlere sık sık rastlayabilmek mümkündü. Yerel yöneticilere dilekçeler, mektuplar göndermek, yolları bir süre tıkamak, vb. uygulanan eylemler arasındaydı. Ancak kırsal proletaryanın önemli görevler üstlendiği, köylülerin bilinçlenmesi ve örgütlenmesi sürecinin gelişimiyle birlikte, köylü hareketi daha proleter savaşım biçimleri kullanmaya başladı; eylem alanları genişledi ve işçi sınıfıyla bağlantılı olarak gelişti. Artık uzun süreli ve geniş çaplı grevlere, etkin gösterilere, toprak işgallerine ve kentlere doğru yürüyüşe geçme eylemlerine kırsal alanda daha sık rastlanmaktadır. Köylüler, yalnızca ekonomik istemler uğruna eylemlere geçmekle kalmayıp, genel demokratik ve politik istemler uğruna da çıkışlar örgütleyiyorlar. Yoksul köylü fonları kurulması, tarımda yönetimin demokratikleştirilmesi, po-

²¹ Tarım - Köylü Sorunu Üzerine Leninizm, s. 119.

lis ve jandarma keyfiliğine son verilmesi için, silahlanma yarışına, askeri üslerin kurulmasına ve genişletilmesine, savaş oyunlarına, Ortak Pazar'ın sömürücü politikalarına, tekellere karşı düzenlenen köylü gösterileri ve eylemleri bunlar arasında yer alıyor.

Gelişmiş kapitalist ülkeler kırında yeralan sınıfsal ayrışım sonucunda, özellikle yoksul ve küçük köylüler ve bu arada, orta köylülüğün önemli bir kısmı tekellere ve burjuva devlet idaresine karşı savaşında proletaryanın yerini, rolünü ve konumunu giderek daha iyi anlamaya başlamışlardır. Örgütlenen birçok köylü eyleminde proletaryanın (genel olarak proletaryanın, özel olarak da kırsal proletaryanın) öncülüğü, ya çoktan gerçeklik kazanmıştır, ya da, bizzat bu eylemlerde bir çözüm, bir çıkış yolu olarak ifadesini bulmaktadır. Köylüler, daha ve daha geniş katmanlar halinde, işçi - köylü bağlaşıklığının yaşamsal önemini görmektedirler.

3. İşçi - Köylü Bağlaşıklığı ve Bunun Programatik Temelleri

Marks, Engels ve Lenin gibi bilimsel sosyalizmin ünlü öğretmenlerinin, işçi - köylü bağlaşıklığının proletaryanın sınıf savaşımındaki yeri konusunda öngördükleri ve uyguladıkları tezleri daha önceden kısaca özetlemiş olduğumuzdan, burada yeniden, Marksist klasiklerde köylülüğün yeri ve önemi üzerinde durmak niyetinde değiliz. Amacımız, günümüzde, özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde, bu önemin azalıp azalmadığını incelemek, mevcut koşullarda işçi - köylü bağlaşıklığı sorununun bazı yanlarına değinmek ve bunun programatik açıdan nasıl somutlaştığını özetlemektir.

Herşeyden önce, gelişmiş kapitalist ülkelerde köylülüğün niceliksel ve oransal bakımdan azaldığı hatırlanmalıdır. Bir bütün olarak gelişmiş kapitalist ülkelerde tarım, çalışan nüfusun yalnızca % 14,5'ini istihdam etmektedir. Bu oran, Batı Avrupa'da % 11, Kuzey Amerika'da ise % 4,5-5 civarındadır. Üstelik bu oran giderek daha da azalma eğilimindedir. 1950 ile 1960 arasında, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki çalışan tarımsal nüfusta % 30 - 35'lik bir düşüş olduğu bilinmektedir. Çiftlik emekçilerinin tüm çalışan nüfusa oranı ise, sözkonusu ülkelerde % 4 olarak hesaplanmaktadır (1968). Bu durumda, köylülerin öneminin azalıp azalmadığı sorusu ortaya çıkmaktadır. «Sanıyoruz ki, bu soruya, ancak köylülerin objektif durumunu belirleyen nitel ve nicel etkenler arasındaki karmaşık karşılıklı ilişki gözönüne alınmak suretiyle doğru cevap verilebilir. Marks ve Lenin, şu veya bu memlekette bir sınıfın ya da sosyal zümrenin devrimci potansiyelini sadece onların sayı durumuna dayanarak değerlendirmenin hata olacağını en inandırıcı biçimde kanıtladılar. Bu potansiyel, öncelikle onların toplumsal üretim sistemi içindeki yerleriyle, memleket ekonomisinde oynadıkları role, örgütlülük ve bilinçlilik derecesiyle, diğer emekçi birliklerinin sempatilerini kazanma hüneriyle, vb. ko-

şullanır. Eğer devlet - tekel kapitalizmi sistemi içinde köylülerin durumu bu açıdan ele alınırsa, şu birkaç hususun ayırımına varılabilir: Birincisi, köylüler sayıca epey büyük ve yakın gelecekte daha da büyüyecek olan bir emekçiler topluluğudur. İkincisi, işçi sınıfının yanısıra onlar da toplumun maddi zenginliğinin yaratıcılarıdır ve bu sayede burjuva toplumunun ekonomisinde yaşamsal önemi olan bir rol oynamaya devam etmektedirler. Üçüncüsü, bilinç düzeyleri yükselmekte, sıkı bir topluluk meydana getirmek üzere birbirlerine bağlılıkları ve savaşkanlıkları artmaktadır; köy yoksullarının, küçük ve orta mülk sahibi köylülerin tekeli sermayeye uygulanan ezgiye karşı sürekli savaşı, birçok kapitalist memleketin iç politik hayatında önemli bir etken haline gelmektedir. İşte bunun içindir ki, kanımızca, tekellerin egemenliğine karşı savaşın başarısı için gerekli koşullardan biri olarak işçilerle köylüler arasında bağlaşmanın sağlanmasına ilişkin Leninçi tez bugün de güncelliğini korumaktadır.»²²

Bu durumda, SBKP MK Genel Sekreteri L. Brejnev'in vurguladığı gibi, «kapitalist devletlerde köylü kitleleri arasında çalışmak, büyük önem taşımaya devam ediyor. Emekçi köylüler, gelişmiş kapitalist ülkelerde sayısı önemli ölçüde azalmış olmasına karşın, işçi sınıfının başlıca bağlaşıkları olarak kalıyorlar.»²³

İşçi - köylü bağlaşıklığının önemi köylüler tarafından artık daha iyi anlaşılıyor, demistik. Gerçekten de, sosyalist ülkeler deneyimi bir yana, bizzat sözkonusu ülkelerde «işçi sınıfı hareketinin esaslı politik konular kazandığı yerlerde, onun, köylü hareketinin çapına ve başarısına da katkı yaptığı»²⁴ görülüyor. Bu; köylülerin en bilinçli kesimlerinin, işçi - köylü bağlaşıklığı yolunda etkin çaba harcamasının öznel nedenlerinden biridir.

Ancak, işçi - köylü bağlaşıklığının kurulmasında bazı ciddi engellerin ortaya çıktığı da bilinmiyor değil. Tekelci burjuvazinin, kent ve kır emekçileri arasına ayrılık sokma çabaları, işçilerin ve yoksul ve küçük köylülerin nihai çıkar birliğini gölgeleyecek şekilde burjuva teorisyenlerin ürettiği yalanlar, köylü yığınlarında bazen uygun bir zemin bulan küçük - burjuva hayaller uyandırma gayretleri hiç eksik olmuyor. Onlar, kırsal nüfusun, kendi ürününü yüksek bir fiyata satmak ve sanayi mallarını düşük fiyata almak çabasında olduğunu, kent emekçilerinin ise ücretleri artırmaya (ve böylece, sözümona, sanayi mallarının fiyatlarının yükselmesine yol açtığını) ve tarım ürünlerini de ucuza almaya çalıştığını iddia ederek, işçi ve köylülerin çıkar uyumsuzluğu içinde buldukları yalanını piyasaya sürüyorlar (Sosyal - Marjinalizm «teorisi»).

²² SSCB Bilimler Akademisi'ne Bağlı Uluslararası İşçi Hareketi Enstitüsü'nün Tezleri: «İşçi Sınıfı ve Bağlaşıkları», Barış ve Sosyalizm Sorunları, Temmuz 1975, s. 611 - 12.

²³ 1969 Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Moskova Toplantısı, s. 150.

²⁴ Zagladin, vb. Dünya Komünist Hareketi, s. 249.

Oysa, «tüm emekçi halkın satın alma gücünün artırılması ve, kentte ve kırdaki üretimin sınırsızca büyümesi işçi ve köylünün eşit ölçüde yararınadır. Onların ortak düşmanı; emekçi halkın satın alma gücünün büyümesini engelleyen ve, çok gelişmiş [kapitalist] ülkelerde bile milyonlarda insan yeterli besin alamazken, tarımsal ürün 'fazlaları' yaratan tekelci kapitalizmdir.»²⁵

İdeolojik saldırı yalnızca burjuva teorisyenlerden gelmiyor; çeşitli Sağ ve «Sol» akımlar da köylülüğün yerini ve rolünü çarpıtarak, işçi - köylü bağlaşıklığına zarar veriyorlar.

Köylü yığınlarının belirtilen nesnel durumundan hareket ederek onların savaş potansiyelini gerçekliğe çevirmek, köylü hareketini genel demokratik savaşla daha bir uyumlandırmak, burjuvazinin ve çeşitli türden zararlı akımların ideolojik saldırısını püskürtmek için, gelişmiş kapitalist ülkeler komünist ve işçi partileri, faaliyet programlarında tarım - köylü sorunlarına büyük bir önem veriyor; işçi - köylü bağlaşıklığı sorununu ve devrimin öteki yaşamsal sorunlarını — özgül yaklaşımlar ve biçimler içinde kalmakla birlikte— genel Marksist tezlere uygun olarak çözümlenmeye titizlik gösteriyorlar.

Fransız Komünist Partisi, tarım sorununun çözümünü, sosyalizme yolları açacak ileri bir demokrasinin kurulmasıyla bağlamıştır. Parti Merkez Komitesi'nin 1968 Aralık ayında yayımladığı Manifesto'da belirtildiği gibi, böylesi bir demokrasi «küçük ve orta köylüler için onurlu bir yaşam sağlayacak ve kooperatifleri her biçimde teşvik edecek bir tarım politikasının yürütülmesi» anlamına gelecektir. FKP, emekçi köylülerin tüm tarımsal denetleme organlarında temsil edilmesini gerektiğini de vurgulamaktadır.

FKP ile FSP tarafından ortaklaşa hazırlanan (1972) Ortak Hükümet Programı'nda tarım politikası ile ilgili olarak şu önlemler saptanmaktadır: Küçük ve orta tarım üreticilerinin yaşama ve çalışma koşullarını, tohumluk, gübre, tarım alet ve makineleri tedarikini, pazarlama, fiyat ve kredi mekanizmalarını iyileştirmek; tarımın gelişmesini ve modernleşmesini sağlamak; toprağın spekülasyon konusu olmaktan çıkması için Toprak Ofisleri'nin denetimini kurmak; başka işi olanların tarımla uğraşmaması hakkındaki mevzuatı uygulamak ve pekiştirmek; kiracılık koşullarını düzeltmek; üretim, işleme ve pazarlama kooperatiflerini desteklemek, geliştirmek ve demokratikleştirmek; devlet kredilerinin küçük üreticilere yönlendirilmesini sağlamak; hayvancılığı ve meyvacılığı destekleyen bir fiyat baremi uygulamak; içte ve dışta yeni pazarlar araştırmak; pazarlama örgütlemesini iyileştirmek; bir tarımsal sigorta sandığı kurmak; Tarım Kredi Kurumu'nu demokratikleştirmek; çiftçi ailesinin güvenliğini yetkinleştirmek; emeklilik yaşını 60 olarak saptamak; tarımsal ve genel eğitimi geliştir-

²⁵ Zagladin, vb. age, s. 247.

mek; tarım emekçilerine diğer emekçilere tanınan hakları tanımak; Ortak Pazar politikasının kapsamında derin bir değişiklik yapmak.²⁶

İtalyan komünistleri de, tarım reformunu, tekelci egemen çevrelerin iktidarını kısıtlayacak ve sonra da ortadan kaldıracak genel demokratik istemler programıyla bağlamışlardır. İtalyan komünistleri, toprağın, onu işleyenlere devredilmesi, küçük köylü ocaklarının aile için etkin istihdam ve yarar sağlayacak boyutlara çıkarılması, köylü ocaklarını (tarım reformunun yaratacağı köylü ocakları da dahil) geliştirmek için büyük devlet yatırımlarının yapılması ve en başta kooperatifler olmak üzere, her tür gönüllü köylü derneğinin teşvik edilmesi gerektiğini savunuyorlar. İKP Programı, tekeller üzerinde denetim kurulmasını, köylülere tarım makinaları, gübre, vb. satan büyük sanayi işletmeleri üzerinde parlamento denetiminin uygulanmasını ve tarımsal üretimin gelişimini doğrudan etkileyen sanayi kollarının millileştirilmesini de öngörmektedir. Komünistler, tarımda demokratik yönetim yöntemlerinin uygulanmasını da istiyorlar. Partinin büyük istemlerinden biri de, hem yerel hem de ülke çapında bir tarım politikası hazırlanırken demokratik bir prosedür (usul) izlenmesidir.

Portekiz komünistlerinin görüşlerini dile getiren PKP MK Genel Sekreteri A. Cunhal, toprak reformunu ulusal ve demokratik devrimin temel amaçları arasında saymaktadır. Köy ücretlilerinin ve küçük üreticilerin çıkarlarının savunulması, latifundiyaların ve büyük kapitalist işletmelerin kamulaştırılması, kooperatif işletmeler ya da devlet işletmeleri halinde toprakların dağıtılması, feodal ve yarı-feodal işletme biçimlerinin yasaklanması, faizli borçların kaldırılması, kiracılığın düzenlenmesi, küçük çiftçilere kredi, makina, gübre, araç-gereç sağlanması, ticari asalaklığın, tarım ve hayvan alım-satım-dağıtım tekellerinin kaldırılması, eski korporatif örgütlenmenin tümüyle kazanması, yoksul köylüler için vergi bağışıklığı konması ve vergi sisteminin yeniden düzenlenmesi Portekiz işçi sınıfının tarım programının belkemiğini oluşturuyor.²⁷

İşçi sınıfı, tekelci saldırılara karşı köylülüğü korumak belgisi ile öne çıkıyor. «Ama bu, hiç de, Komünistlerin küçük, parçalanmış köylü çiftçiliğini sürdürmeye çalıştığı anlamında alınmamalıdır. (...) Engels'in, bir köylü bir derneğe girmek istemiyorsa ona düşünme zamanı vermek gerekir şeklindeki sözlerini hatırdan tutan Komünistler, köylülerin, ancak gönüllülük temelinde kooperatiflere gireceklerini defalarca vurgulamışlardır.»²⁸

Görüldüğü gibi bu istemler; özgül uygulama biçimleri değiştirilmek, ya da bir maddesi daha fazla vurgulanırken, başka bir

²⁶ Bkz. Fransız Solunun Ortak Hükümet Programı, s. 129-32.

²⁷ Bkz. A. Cunhal, age, s. 57-8

²⁸ Tarım - Köylü Sorunu Üzerine Leninizm, s. 120.

maddesi çıkarılmak, vb. kaydıyla, genel Marksist tarım programının gelişmiş kapitalist ülkelerdeki temel taşları arasındadır.

Gelişmiş kapitalist ülkeler proletaryası öncülüğünde yürütülen demokratik, anti - tekel savaşımının önemli bir yanı olan, tarımsal alandaki ilerici dönüşümler çabası güçlendiği ve Marksist tarım programı yaşama geçirildiği ölçüde, şu tezin doğruluğu daha açık bir şekilde görülmektedir: «İşçi - köylü birliğinin sağlanması, tekellere ve tekel egemenliğine karşı yürütülen savaşın başarısı için gerekli başlıca koşullardan biridir.»²⁹

²⁹ 1969 Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Moskova Toplantısı Ana Belgesi, s. 21.

«0»

TEMEL DAĞITIM

**BARIŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI DERGİSİ
TÜRKİYE DAĞITIMI**

• • •

ÜRÜN DERGİSİ TÜRKİYE DAĞITIMI

• • •

**KONUK, ÜRÜN, TEMEL, SORUN, ÖNCÜ, KIZILIRMAK,
YAYINLARININ TÜRKİYE DAĞITIMI**

• • •

**İLERİCİ YURTSEVER GENÇLİK
GAZETESİ DAĞITIMI**

• • •

**SOSYAL, GÖZLEM, HABORA, A. KADİR, ANA, EVREN,
SOSYAL KLASİKLER, VARDİYA, ODA YAYINLARI DAĞITIMI**

• • •

- Merkez : Divanyolu, Klodfarer Cad. 38/2
Cağaloğlu - İSTANBUL
- Ankara ve yöresi : Necatibey Cad. Bilecik Pasajı,
27/29 Yenışehir - ANKARA
- Diyarbakır ve yöresi • Ali Emiri Cad. 2. Sokak, No: 8
DİYARBAKIR
- İzmir ve yöresi : 3. Beyler, 850. Sokak, No: 31/201
Kemeraltı - İZMİR
- İzmit ve yöresi : Demiryolu Cad. Saka İş Hanı
No. 122/B Kat: 2/3 - İZMİR

Canlılığını Dipdiri Koruyan Bilim

Erol ALP

«Burjuvaziye atılmış en korkunç mermi» diye tanımlanan Marks'ın ünlü yapıtı «Kapital»in birinci cildinin yayımlanmasından bu yana 110 yıl geçti. Marks, bu ünlü yapıtı üzerindeki çalışmalarına tam 40 yıl ayırdı. Büyük iş gerginliği, parasızlık onun sağlık durumunu ciddi sarsmıştı. Ama gene de Marks, kapitalist toplumun yapısına ışık tutan bu yapıtı yazmayı başardı. Böylece işçi sınıfının eline, burjuva toplum düzenine karşı savaşta güçlü bir silah vermiş oldu.

Kapital'in yayımlanmasından 110 yıl geçmesine karşın, bu yapının önemi ve ilkelerinin canlılığı, çekici gücü o zamankinden hiç de aşağı kalmıyor. Marksizm bilimi güçlüdür, çünkü doğrudur. Burjuvazi Marks'ı unutturmak, yapıtlarının yayınlanmasını engellemek için az uğraşmadı. Başlangıçta Kapital'i toplatmaya yeltendi, başaramayınca aslını değiştirmeye, içeriğini ters yüz etmeye çalıştı. Vaktini yaşamış, eskimiş demek istedi. Kimileri ise Marks'ı övüp dev yapmakla onu yıkmayı tasarlıyorlardı. Ama Marks'ı olduğu gibi, onun yüce bilimini de hiçbir kara kuvvet gölgeleyemedi. Kapital'in sınıf savaşlarına yol gösterici niteliğini hiçbir güç örtbas edemedi. İşçi sınıfı bugün de emperyalizme ve tekellere karşı verdiği barış, demokrasi, bağımsızlık, sosyal ilerleme ve sosyalizm savaşımında Marks'ın ilkelerine, Kapital'e başvuruyor.

Marks, Kapital'ile çok değerli sonuçlar ortaya koydu. Sermayenin bir avuç zengininin elinde yoğunlaşmasının, toplumda sosyal eşitsizliği derinleştirdiğini, milyonlarca emekçiyi işsizliğe ve açlığa sürüklediğini açıkladı. Kapitalizmin gelişmesiyle sömürünün de arttığını, böylece temel çelişkinin keskinleştiğini belirtti. Bunun yanı sıra ise işçi sınıfının karşı koyma gücünün yükseldiğini, sömürü temeline dayanan kapitalizmde bunalımların kaçınılmaz olduğunu büyük bir gerçekçilikle ortaya koydu.

Marks'ın vardığı bu sonuçların doğruluğu günümüz koşullarında birer birer ortaya çıkıyor. Kapitalizmin bunalımların burgacında kıvrınması işçi sınıfının gelişip güçlenmesi Kapital'in bugün de canlılığını dipdiri koruduğunu gösteriyor. Örneğin, kapitalist ülkelerde işsizlerin sayısı yıldan yıla artıyor. Yalnız 1976'da Amerika'da 7 milyon 200 bin işsiz vardı. Emperyalizmin uydusu Türkiye'de, köylerde çalışabilen nüfusun yüzde 40'ı işsizdi. Endüstride ise 100 kişiden 15'ine iş yoktu.

Kapitalist ülkelerde emekçilerin belini büken diğer bir sorun da pahalılıktır. Beş yıl öncekine kıyasla bugün İtalya'da et, meyve ve sebzeler 3 kat daha pahalı satılıyor. 1976'da Fransa'da temel gıda maddeleri yüzde 10 oranında pahalılaştı. 1974'de Türkiye'de etin kilosu 28 lira idi. 1977'de yapılan korkunç zamlarla 85 liraya çıktı.

Fiyatların artmasıyla kapitalistlerin kârları da artıyor. Türkiye'nin yeraltı ve yerüstü zenginliklerini sömüren emperyalist tekellerin kârları astronomik rakamlara ulaşıyor. Örneğin, gerici faşist karması MC'nin akar yakıtı yaptığı son zamlar emperyalist tekellere bir çırpıda 190 milyon lira kâr getirdi. Sosyal dengesizliğin artışı işçileri, emekçileri sömürü düzenine karşı eylemlere zorluyor. Bu eylemlerin ve bunlara katılan işçi ve emekçilerin sayısı yıldan yıla artıyor. Grevler hem daha sürekli oluyor, hem de giderek politik niteliğe bürünüyor. Özellikle bu grevler emperyalist tekellerle yerli ortaklarının egemen oldukları iş yerlerinde yoğunlaşıyor. Türkiye'de DİSK'e bağlı Yiğit Maden - İş sendikası tekelci sermaye patronlarına, MESS'e karşı 6 aydır çetin bir savaş yürütüyor.

Bütün bu örnekler, Marksizmin şu ilkesini bir kez daha doğruluyor: «Bunalımlar içinde bocalıyan kapitalizmin yıkılması kaçınılmazdır. Bu düzeni yıkacak ve yeni toplumsal düzeni kuracak olan güç de kapitalizmin kendisinin yarattığı işçi sınıfıdır.»

«0»

B. Leibzon

Anarşizm, Troçkizm, Maoizm

Fiyatı : 17,5 Lira

**Türkiye Dağıtımı : TEMEL DAĞITIM, Divanyolu, Klodfarer Cad.
38/2 Cağaloğlu - İSTANBUL**

«Eleştiri Özgürlüğü» ve Anti-Komünizm

Hüseyin MERCAN

Dünya devrimci sürecinin üç temel gücü olan sosyalist sistemin, uluslararası işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş savaşlarının önlerindeki engelleri yıka yıka yeni kazanımlar elde etmeleri, eski kazanımlarını pekiştirmeleri, dünya kapitalist sisteminin genel bunalımını derinleştiriyor. Toplumsal yaşamın bütün alanlarını kapsayan ve her gün biraz daha ağırlaşan bu bunalıma çözüm getiremeyen emperyalizm, uluslararası tekelci burjuvazi, saldırganlığını artırıyor. «Emperyalizmin saldırgan politikası, sosyalizmin konumunu zayıflatmak, ulusal kurtuluş hareketini bastırmak, kapitalist ülkelerdeki emekçi halkın savaşımını kösteklemek ve kapitalizmin kaçınılmaz yıkılışını geciktirmek için her türlü aracı kullanma, her yola başvurma temeline» dayanıyor¹. Emperyalizm, bir yandan silahlanma yarışına hız verirken, sosyalist sisteme karşı saldırgan amaçlarla örgütlenmiş askeri blokları güçlendirmeye, dünyanın her yerinde ilerici hareketleri kanla, ateşle bastırmaya çalışırken, öte yandan da anti-komünizme hız veriyor, anti-komünizmi politikasının temeli yapıyor. Emperyalizmin, uluslararası gericiliğin anti-komünizm politikasının sivri ucu, sosyalist sistemin kalesi SSCB'ne yöneliyor. Böylece anti-komünizm, doğal olarak, anti-Sovyetizmle özdeşleşiyor.

Emperyalizmin bu anti-komünizm, anti-Sovyetizm politikası, işçi sınıfı hareketi içindeki sağ ve «sol» sapmaların varlığında kendisine güçlü bir destek buluyor ve basını ile, radyosu ile, televizyonu ile, elindeki bütün kitle haberleşme araçlarıyla bu sapmalara arka çıkıyor, SSCB'ne, sosyalist sisteme, uluslararası işçi sınıfı hareketine, ulusal kurtuluş savaşlarına, komünist ve işçi partilerine saldırmayı iş edinen bu sapmaları «gerçek sol» diye yutturmaya çalışıyor.

Geçici ve kısmi kazanımlar uğruna işçi sınıfının temel çıkarlarından vazgeçme temeline dayanan sağ sapma ile, teorik temeli doktrinerlik, siyasal ve örgütsel temeli de sekterlik olan «sol» sapma, dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye'de de, anti-komünizm, anti-Sovyetizm, ve milliyetçilik temeli üzerinde güçbirliği yapıyorlar, ortak bir cephe oluşturuyorlar. İster sağ olsun ister «sol», bütün sapmalar, uluslararası tekelci burjuvazi gibi, saldırganlarının sivri ucunu sosyalist sisteme ve özellikle SSCB'ne yö-

¹ «1969 Komünist ve İşçi Partileri Konferansı», Komünist ve İşçi Partilerinin 4 Toplantısı, Ürün Yayınları, İstanbul, 1976, s. 112.

neltmek, anti - Sovyetizme sarılmak gereğini duyuyorlar. Çünkü artık dünyanın üçte - birini kapsayan koskoca ve güçlü bir sosyalist sistemin varolduğu 20. yüzyıldayız; çünkü proletarya diktatörlüğü, sosyalist demokrasi, artık bir düş olmaktan çıkmıştır; çünkü Marksizm - Leninizmin temel ilkelerini hayata geçiren sosyalist sisteme ve bu ilkelerin yılmaz savunucusu Komünist ve İşçi partilerine saldırmadan bilimsel sosyalizme karşı çıkmak artık olanaksız. Sağ ve «sol» sapmaların anti - komünizmlerinin, anti - Sovyetizmlerinin belli başlı ortak noktası, Marksizm - Leninizmin en canalıcı ilkelerinden proletarya diktatörlüğüne, sosyalist devlete, bunun gelişmiş sosyalizm koşulları altında aldığı biçimlere saldırmak oluyor.

Sağ sapma, Leninizmin artık eskimiş olduğunu, günümüze uymadığını, «revize» edilmesi gerektiğini söyleyerek, proletarya diktatörlüğünü yadıyor, parlamenter savaşı mutlaklaştırıyor, her ülkenin özgül koşulları olduğu gerekçesiyle sosyalist geçişin evrensel ilkelerine karşı çıkıyor, proletarya diktatörlüğünü başarıyla uygulayarak gerçek demokrasiyi kurmuş olan sosyalist ülkelerin siyasal sistemlerini «totaliter» olmakla, «parti diktatörlüğü» ile, «insan hakları»nı çiğnemekle suçluyor.

Günümüzde «sol» sapmanın en tehlikelisi ve en tipik örneği olan Maoculuk ise, değişik ve daha saldırgan bir üslupla, aynı iftiralarda bulunuyor. Proletarya diktatörlüğünün gelişmiş sosyalizm koşullarında aldığı biçimi, SSCB'nin siyasal sistemini, «burjuva diktatörlüğü» olmakla, SSCB'nin iç ve dış politikasının sapta-yıcısı ve uygulayıcısı olan Marksist - Leninistleri «yeni çarlar» olmakla suçluyor, SSCB'nin de «sosyal-emperyalist» olduğunu iddia ediyor. Hem Maoculuğa ve hem de her soydan ve boydan anarşizme, serüvenciliğe teorik kaynaklık eden Troçkizm de, sosyalist demokrasiyi kurmanın aracı olan proletarya diktatörlüğünün başarılı uygulamalarını «işçi devletinin çarpıtılması», «sosyalizmin yozlaştırılması» gibi sözlerle karalamaya çalışıyor, iftira kampanyasını sürdürüyor.

Emperyalizm ile, uluslararası tekeli sermaye ile, gericilik ile saf tutarak Marksizm - Leninizme, SSCB'ne ve öteki sosyalist ülkelere, işçi sınıfı hareketine, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı hiç bir peçeye gerek duymaksızın açıkça saldırması, Maoculuğu, gerek uluslararası planda, gerekse Türkiye'de her geçen gün biraz daha yalnızlığa itiyor. Maocu bir görünüme sahip olmaktan lâf planında özenle kaçınmaya çalışan, ama öte yandan da Maocu ve Troçkist tezlerin çeşitli bileşimlerinden oluşan tezlere sahip her soydan ve boydan serüvenci, anarşist bozguncu akımlar, Maoculuğun içine itildiği yalnızlığa düşmemek için, ama üzerine oturdukları anti - komünist temel yüzünden ona karşı açıkça cephe almayarak (bu yüzden de «mahçup Maocu» ve «orta yolcu» adlarını hak ederek), anti - komünizmlerini, anti - Sovyetizmlerini farklı bir kisveye büründürmeye çalışıyorlar.

Maocu olmadıklarını ısrarla iddia eden, ama pratikte Mao-
cularla şu ya da bu biçimde işbirliği yapmaktan da geri durmayan
bu bozguncu akımların hepsi de, Maoculuğun emperyalizmin işçi
sınıfı hareketini arkadan vurmaya çalışan bir uzantısı olduğunu
reddediyorlar. Maoculukla savaşımın anti-emperyalist savaşımın
kopmaz bir parçası olduğunu yadsıyorlar. İşe, Maoculuk sorunu-
nu, salt SSCB ile ÇHC, ya da SBKP ile ÇKP arasındaki bir çekiş-
meye, rekabete indirgemekle başlıyorlar. Sorunun, başta sosyalist
sistem olmak üzere, dünyadaki tüm ilerici güçlerle, keskin «dev-
rimci» lâfazanlık maskesi altında emperyalizme, uluslararası ge-
riciliğe arka çıkan ve ÇKP yönetimini ellerinde tutan Maoculuk
akımı arasındaki savaşım olduğunu kabul etmek işlerine gelmiyor.
«Sosyalist akım içerisinde» (!) işte böyle iki karşıt kutup yarat-
makla yola çıkıyorlar ve kendi orta yolculuklarını, mahçup Mao-
culuklarını, yine kendi mantıklarına uygun olarak yaratmışları bir
«kutupsallık» teorisi ardına gizlemeye çalışıyorlar.

Aşırılıklardan korkan liberal burjuva kafasıyla, bu iki zıt kut-
bun dışında olduklarını, soruna bu kutupsallığın dar çerçevesi
içinde kalarak yaklaşmanın «Marksist bir tavır» olamayacağını,
kutuplardan hangisinin haklı olduğu sorununun «ikincil, üçün-
cül» önemde bir sorun olduğunu iddia ediyorlar. Liberal burjuva
kafasıyla, her iki kutbun da hatalı olduğunu ilân ediyorlar. So-
runun, devrim sürecinin ana gücünün işçi sınıfı olup olmadığı,
anti-emperyalist savaşımında belirleyici gücün dünya sosyalist sis-
temi olup olmadığı, ekmek kadar gerekli olan dünya barışının
korunması için savaşılıp savaşılmayacağı gibi can alıcı ilkelerin,
Marksist - Leninist ilkelerin tartışılmasından kaynaklandığını
yadsıyorlar; çünkü bu konularda kendileri de Maoocularla özünde
aynı görüşleri paylaşıyorlar. Çok bilge kişi pozlarında, «hakika-
tin» başka yerde aranması gerektiğini söylüyorlar. Bu çerçeve içe-
risinde, Maoocuların Şili'de faşist cuntadan, Angola'da, Zaire'de
emperyalizmden ve CIA'dan yana çıkmalarını, NATO'yu, AET'yi
savunmalarını, Sovyetler Birliği'ne «sosyal-emperyalist» diyerek
saldırmalarını, savaş hazırlıklarına girişmelerini vb. ikincil, üçün-
cül öneme sahip raslansal hatalar olarak değerlendiriyorlar. Tür-
kiye'deki Maoocuların 5 Şubat'ta öğretmenlerin, memurların, tek-
nik elemanların mitingine silahla saldırılarını, yine 1 Mayıs
Alanı'nı kana bulayan korkunç provokasyona bizzat âlet oluşla-
rını, birbirleriyle uzlaşmaya yanaşmayan bu iki «kutbun» karşı-
lıklı tahriklerine bağlıyorlar!

Ancak burjuva liberalizmine yaraşan bu «kutupsallık» teori-
sinin, gerçekten uzlaşmaz birer ayrı kutup olan proletarya ile bur-
juvazi arasındaki hesaplaşma için de pekâlâ uygulanabileceğini ve
aslında Maoculuk konusundaki bu «kutupsallık» teorisinin özün-
de bu anlama geldiğini görmek işlerine gelmiyor.

Çeşitli soydan ve boydan bu «sol» sapmalara göre, «hakikat»
başka yerdedir, daha temeldedir. Ve işte sorunun kaynağını böyle

başka yerde aramaya kalkışınca anti - komünist, anti - Sovyet tavırlarını ortaya koyuyorlar. Sorunun kaynağını SSCB'de, sosyalist sistemde, sosyalist demokrasinin önkoşulu proletarya diktatörlüğünde arıyorlar ve «suçu» proletarya diktatörlüğünü kendi özgül koşullarına göre başarıyla hayata geçirmiş olan utkan Komünist ve işçi partilerine atıyorlar. Bunun doğal sonucu olarak da, Maoculuğun, Troçkizmin bütün anti - komünist, anti - Sovyet iftiralarına şu ya da bu biçimde ve oranda sahip çıkıyorlar. Bunların iddialarına göre, «günümüzde sosyalist sistem parçalanmış ve revizyonist çizgilerin egemenliğine girmiştir», «uluslararası sosyalist hareket tarihinin en ağır bunalımını yaşamaktadır», ve bu «bunalımın» nedenlerinin başında da, işçi sınıfının iktidarda olduğu ülkelerde, devlet aygıtının Marksizmin ilkelerine göre biçimlendirilmemiş oluşu gelmektedir. Sosyalist ülkelerdeki ve en başta da SSCB'deki iktidarın işçi sınıfı iktidarı değil, «bir avuç yüksek ücretli bürokratin diktatörlüğü» oluşudur. Sosyalist ülkelerin iç ve dış politikalarının «revizyonist», «modern revizyonist» vb. tezlerle dayandırılıyor oluşudur. Bütün bu ve benzeri iddiaların, emperyalizmin güttüğü anti - komünizm, anti - Sovyetizm politikasının ürettiği iftiralarla, sağ sapmanın, troçkistlerin ve Maocuların tezleriyle temelde aynı şey oldukları açık değil midir? Ve bütün bu sapmaların anti - komünizm, anti - Sovyetizm temeli üzerinde ortak bir cephe oluşturdukları açık değil midir?

Maocu olmadıklarını iddia eden ve kendilerine «mahçup Maocu» ya da «orta yolcu» denildiğinde öfkelenen bu «sol» sapmaların hepsi de, bu iftiralarını, anti - komünizmin sözümona «incesini» yapma yolundaki bu çabalarını, «eleştiri özgürlüğü» maskesi altına gizleme telaşı içindedirler. «Eleştiri özgürlüğü» ardına gizlenme çabalarını, kimileri «hiçbir şahıs, çevre ya da kuruluş Marksist eleştirinin üstünde değildir» diyerek, kimileri «bugün Sovyetlerin izlediği ideolojik hattı yanlış bulabilir ve bunu en acımasızca eleştirebiliriz» diyerek, kimileri de «SBKP'nin tezlerini eleştirdiniz mi anti - Sovyet, Sovyetler Birliği düşmanı olmakla niteleniyorsunuz... Tezgaah böyle kurulmuş... Eleştirmek yasak» diye yakınıp «eleştiri kuralları içinde yapılan eleştiri, ancak Marksizmin zaferine hizmet eder» diyerek ortaya koyuyorlar.

Hergün gelişen, güçlenen sosyalist sistemin yeni yeni sorunlarla karşılaştığını, bu sorunlara eleştiri, özeleştiri yöntemiyle çözümler getirilmekte olduğunu kimse yadsımıyor. Eleştiri ve özeleştiri, Leninci demokratik merkezîyetçilik ilkesinin temellerinden birisi. Ama bu eleştiri kim yapacak, nerede yapacak? Sosyalist ülkelerin işçi sınıfı, emekçileri, kendi demokratik örgütlerinin toplantılarında, kendi parti kongrelerinde ve dünya komünist ve işçi partileri de zaman zaman topladıkları bölgesel ve uluslararası konferanslarda mı, yoksa gerek kendi ülkesindeki işçi sınıfına, emekçilere karşı, gerekse uluslararası devrimci işçi sınıfı hareke-

tine karşı fiilen hiçbir sorumluluk taşımayan birkaç aydın, üniversite öğrencisi kendi çıkardıkları dergilerinin sayfalarında mı? Marksist eleştirinin nerede, nasıl, kimler tarafından yapılacağı bellidir. Bunun dışında kalan yerlerde, yöntemlerle sorumsuz kişiler yapacakları eleştiriler, hele emperyalizmin ve işçi sınıfı hareketinin yeminli düşmanlarının ürettikleri silahlara sarılarak yapılıyorsa, olsa olsa anti - komünizmin, anti - Sovyetizmin değirmesine su taşır.

Her soydan ve boydan «sol» sapmalar, sosyalist sisteme, onun güçlü kalesi SSCB'ne «ince» iftiralarda, saldırılarda bulunmak için «eleştiri özgürlüğü» talep ediyorlar. Bugün yürürlükte olan yasalara göre, komünizm propagandası yapmadıkça, komünizmi övmedikçe, her T.C. vatandaşı «eleştiri özgürlüğü»ne sahiptir. Bu bakımdan bu akımların «eleştiri özgürlüğüne» sahip olmaktan yakınmaya hakları yok. Ama eğer sosyalist sisteme, sosyalist demokrasilere saldırma özgürlüğünün kendilerine işçi sınıfı tarafından, proleter enternasyonalizmini herşeyin üstünde tutmakla haklı olarak gurur duyan işçi sınıfının siyasal hareketi tarafından verilmesini bekliyorlarsa, bu olanaksız. Lenin, 1902 yılında yazdığı ve çeşitli yayınevleri tarafından Türkçe olarak da yayınlanmış bulunan ünlü **Ne Yapmalı?** adlı yapıtında, 20. yüzyıl başlarında işçi sınıfının uluslararası devrimci hareketini temsil eden Sosyal - Demokrasi içerisinde «dogmacılığa» karşı «eleştiri özgürlüğü» isteminde bulunan Bernstein ve yandaşlarına şu karşılığı veriyordu:

«Gözlerini bilerek kapamayan bir kimse, sosyalizm içindeki bu yeni 'eleştirel' eğilimin, oportünizmin yeni bir türünden ne daha fazla ne de daha az bir şey olmadığını görmemezlik edemez. Ve eğer insanları kuşandıkları parlak üniformaları ya da kendilerine verdikleri gösterişli ünvanlarıyla değil de, eylemleriyle ve gerçekten savundukları şeylerle değerlendirirsek, 'eleştiri özgürlüğünün', sosyal - demokrasi içinde oportünist bir eğilim özgürlüğü, (...) sosyalizme burjuva düşüncelerini ve burjuva unsurlarını sokma özgürlüğü anlamına geldiği apaçık ortaya çıkacaktır. (...) Evet beyler!... istediğiniz yere, hatta bataklığa bile gitmekte özgürsünüz. (...) Yeter ki ellerimizi bırakın, yakamıza yapışmayın ve o büyük özgürlük sözcüğünü kirletmeyin, çünkü biz de dilediğimiz yere gitmekte 'özgürüz'; yalnızca bataklığa karşı değil, yüzlerini bataklığa doğru çevirenlere karşı da savaşmakta özgürüz!»²

«0»

² V. İ. Lenin, **Ne Yapmalı?** Sol Yayınları, Ankara, 1977, s. 16 - 18.

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'NİN 60. YILI

Büyük Ekim Devrimi ve Türkiye

Mehmet Rifat DURAKOĞLU

1. Ekim Devrimi'nin Uluslararası Etkileri Üzerine

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden bu yana 60 yıllık bir zaman geçti. Büyük Ekim Devrimi dünya tarihinde tümüyle yeni bir çağın, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağının başlangıcını belirledi. Kapitalizmin dünya çapındaki sultanı yıkıldı; sosyalizm, önce tek bir ülkenin ve sonra da, bütün bir dünya sisteminin varlığında devletlerarası ilişkiler arenasına çıktı. V. İ. Lenin, «Rusya'da oluşan sosyalist devrim, dünya sosyalist devriminin başlangıcıdır,» derken, bu sürecin özüne işaret ediyordu¹. Gerçekten de, Büyük Ekim'in taşıdığı bayrağın canlılığı, Büyük Ekim'in fikirlerinin maddi gücü ve yığınları harekete geçirme yeteneği kendisini herkese kabul ettirmekte gecikmedi.

Dünya sosyalist sistemi, uluslararası arenada Büyük Ekim Devrimi'nin yolunu açtığı en büyük ürünlerden biridir, birincisidir.

Ekim Devrimi, uluslararası işçi sınıfı hareketinde dolaysız etkiler yarattı. Fikirleriyle, çok - yönlü desteğiyle, ortaya koyduğu esinlendirici örnekle, emperyalist kampta yarattığı nesnel ve öznel bozgunla dünya proletaryasının işini kolaylaştırdı, kapitalist ülkeler emekçilerine güçlü bir silah sağladı. SBKP MK'nin **Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 60. Yıldönümü Üzerine** aldığı kararda belirtildiği gibi, «Ekim Devrimi, dünya çapında önem taşıyan, işçi sınıfının büyük kurtarıcı rolünü derin ve kapsamlı bir şekilde ortaya koydu.»²

Rusya işçi sınıfı, uluslararası proletaryaya yalnızca iktidarın nasıl ele geçirileceğini öğretmekle kalmadı, aynı zamanda, bu iktidarın nasıl savunulacağını ve pekiştirileceğini de öğretti, sosyalizm ve komünizm kuruculuğunun pratiğini gösterdi. Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, köylülerle bağlaşılan işçi sınıfının yalnızca politik iktidarı ele geçirmekle kalmayıp, elverişsiz koşullarda bile sosyalizmi kurabileceğini kanıtlamıştır.

¹ Lenin, Toplu Yapıtlar, C. 35, s. 170.

² SBKP MK, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 60. Yıldönümü Üzerine, s. 4.

Oktober Sosyalist Devrimi'nin, işçi sınıfı partilerinin Marksizmin devrimci bayrağı altında örgütlenmesine yaptığı katkı özellikle belirtilmelidir. 1918 Ocak ayı ile 1920 Kasım ayı arasında pek çok komünist ve işçi partisinin örgütlendiği ya da yeniden - örgütlendiği, komünist grup ve çevrelerin oluştuğu görüldü. 1918'de (daha sonra Arjantin Komünist Partisi adını alan) Arjantin Enternasyonal Sosyalist Partisi, Finlandiya, Avusturya, Hollanda, Macaristan, Almanya, Polonya Komünist Partileri kuruldu. Ekim Devrimi'nin etkisiyle, Bulgaristan Sosyal - Demokrat İşçi Partisi (Tesnyak), İsveç Sol Sosyal - Demokrat, Serb - Kroat - Sloven Krallığı Sosyal - Demokrat, Norveç İşçi, Yunanistan Sosyalist İşçi ve Meksika Sosyalist İşçi Partileri devrimci bir konuma girdiler. Çekoslovakya, Romanya, İtalya, Fransa, İngiltere, Danimarka, İsviçre, ABD, Kanada, Brezilya, Çin, Kore, Avustralya ve Güney Afrika Birliği'nde komünist gruplar ve çevreler örgütlendi. 1919 Mayıs'ında Bulgar Tesnyak Partisi Komünist Partisi adını aldı ve yeniden - örgütlendi. 1919 Mart'ı ile 1920 Kasım'ı arasında Türkiye, Yugoslavya, ABD, Meksika, Danimarka, İspanya, Endonezya, İran, İngiltere, Uruguay ve Avustralya Komünist Partileri kuruldu. Daha sonraları, Ekim Devrimi'nin yolunu izleyen Fransa, İtalya, Çekoslovakya, Çin, Güney Afrika, Belçika, Kanada, Lüksemburg, İsviçre, Filistin, Portekiz, Yeni Zelanda, Brezilya, Japonya, Şili ve Norveç Komünist Partileri faaliyete geçti. 8 Mayıs 1921'de Romanya Sosyalist Partisi, Komünist Partisi adını aldı.

Oktober Devrimi, komünist ve işçi partilerinin uluslararası savaş örgütü olan Komünist Enternasyonal'in kurulması bakımından gerekli koşulların oluşmasına yardım etti. Komintern yöneticilerinin çoğunun Ekim ateşleri içinde pişmiş devrimciler ya da bunların yetiştirdiği önderler olmasının yanı sıra, Komünist Enternasyonal'in Ekim Devrimi'nin etkisine ulaştığı ülkede yerleşmesi bu etkileşimi gösteren ilginç olgulardır. «Oktober Devrimi bütün uluslararası durumu köklü bir şekilde değiştirdi ve Komünist Enternasyonal'in kurulması için yeni, elverişli koşullar yarattı. (...) Ekim Devrimi, dünya devrim sürecinde öncü bir yer alan komünistleri dünya tarihinin ön saflarına getirdi. Ekim Devrimi'nin etkisi altında, işçi hareketindeki daha gelişmiş gruplar devrimci dalgaya katılıp, Leninizm'in temelleri üzerinde ideolojik ve politik bakımdan birleşmeye başladılar.»³ Büyük devrimci önder K. Liebnecht'in deyişiyle, Ekim Devrimi'nin vatani olan Rusya Sovyet Cumhuriyeti, işçi sınıfının sosyalizm savaşımının bayrağı, Enternasyonal'in bayrağı haline geldi.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin ulusal kurtuluş hareketi üzerindeki etkileri de muazzam oldu. Emperyalizmin ezdiği ve sömürdüğü gerikalmiş ülkeler ve sömürgeler, böylelikle, dünya çapında bir bağlaşıklık kazandılar, savaşımalarının genişliğini ve derin-

³ Anahatlarıyla Komünist Enternasyonal Tarihi, s. 48.

liğini artırdılar ve, önce Sovyetler Birliği'nin ve II. Dünya Savaşı'ndan sonra da, dünya sosyalist sisteminin karşılık gözetmeyen, çok - yönlü yardım ve desteğine dayanarak, büyük başarılar kazandılar. «Oktobr Devrimi'nden önce uluslararası alanda efendi - köle ilişkileri hüküm sürerken, devrimin Rusya'da başarıya ulaşmasından ve özellikle sosyalist sistemin meydana gelmesinden sonra, eşit haklar ve anti - emperyalist dayanışma ilkeleri uluslararası yaşamda gitgide daha büyük bir rol oynamaya başladı. Dünya kapitalizmi daha önceleri bütün halkları ve özellikle sömürgeler halklarını baskı altında tutar ve sömürürken, Rusya'nın kapitalist sistemden çıkmasıyla, kapitalizmin sadece ekonomik hakimiyeti daralmakla kalmadı, aynı zamanda gelecekte emperyalizmin ekonomik ve politik egemenliğine meydan okuyacak nitelikte bir güç doğmuş oldu. Büyük Oktobr Devrimi'nin utkusu sonucunda emperyalist ideolojinin mutlak hakimiyeti son buldu. Marksizm - Leninizm ile ulusal - yurtsever ideoloji, bir ulusun diğer bir ulusa kıyasla üstün olduğunu iddia eden ve emperyalizmin, yüz milyonlarca insana baskı yapmasını ve sömürmesini haklı göstermeye kalkışan insanlık dışı sömürgecilik doktrinine karşı savaşında bağlaşıklık kurdular. Çeşitli bölgelerdeki emperyalist egemenlik çerçevesinin daralması, genel olarak uluslararası alanda ulusal kurtuluş hareketinin gelişmesine elverişli köklü değişikliklere yol açtı. Hareket daha büyük çaplara ulaşarak, tarihsel görevini başarıyla gerçekleştirme olanağına kavuştu.»⁴

Bu sözleri, tarihin sayısız olguları pratikte kanıtlamıştır ve her geçen gün de kanıtlamaya devam ediyor. Oktobr'ı izleyen dönemde 70'den fazla ülke bağımsızlığa kavuştu. Bir zamanların güçlü, engin, «üzerinde güneş batmayan» sömürge imparatorlukları geçmişte kaldılar. Aşağıdaki çizelge, bu durumu istatistik olarak göstermektedir.

BAZI ESKİ SÖMÜRGE İMPARATORLUKLARI VE KALINTILARI⁵

(Nüfus, milyon kişi; yüzölçümü, milyon km² olarak)

Metropol Ülke	Sömürgeler					
	1876		1914		1960 - 65	
	Alan	Nüfus	Alan	Nüfus	Alan	Nüfus
İngiltere	22,5	251,9	33,5	393,5	2,0	13,5
Fransa	0,9	6,0	10,6	55,5	0,1	1,3
ABD	—	—	0,3	9,7	0,01	2,7
Çarlık Rusya	17,0	15,9	17,4	33,2	—	—

⁴ E. Papayoanu, «Oktobr İle Doğmuş ve Tarihçe Sinanmış Olan Bağlaşıklık», Barış ve Sosyalizm Sorunları, Kasım 1976, s. 931 - 2.

⁵ Lenin, Emperyalizm, Seçme Yapıtlar, s. 226; ve Zhukov, vd., Üçüncü Dünya, s. 61.

Çizelge son derece açıktır: Ekim Devrimi öncesinde (1914) dört «büyük» metropol ülkenin eli altında yaklaşık 61,8 milyon kilometrekarelik bir alan varken, Ekim Devrimi'nin açtığı dönemde, güçlü bir sosyalist sistemin varlığı koşullarında, 1960-65 yıllarında ABD, İngiltere ve Fransa'nın eli altında yalnızca, yaklaşık, 2,1 milyon kilometrekarelik bir alan kalmıştır. Dünya sömürge sistemi —şurada burada kalan ve şiddetle sarsılan kalıntılarıyla— toptan çökmüştür.

Ulusal kurtuluş hareketinin böylesi boyutlarda gelişimi, Lenin'in tarihsel öngörüsünü tam olarak doğrulamıştır: «Doğu halklarının devrimci hareketi, şimdi yalnızca, uluslararası emperyalizme karşı Sovyet Cumhuriyetimizin devrimci savaşımı ile doğrudan bir araya gelerek etkin bir şekilde gelişebilir, başarılı bir sonuca ulaşabilir.»

Ekim Devrimi'nin uluslararası planda beliren bu görünüşleri, Engels'in, daha 1847'de saptadığı şu gerçeği, yani, «sosyalist devrimin öteki ülkeler üzerinde belirli bir etki yapacağı, onların o güne kadarki gelişmesini değiştireceği ve son derece çabuklaştıracağı»⁶ gerçeğini kanıtlamaktadır.

Ekim Devrimi'nin uluslararası planda oluşturduğu güçlü etkiler ve onun çığır - açıcı niteliği, elbette ki, Türkiye'yi de doğrudan etkilemeden edemezdi.

2. Ekim Devrimi'nin Türkiye Üzerindeki Politik Etkileri

Ekim Devrimi, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını, proleter devrimleri ve ulusal kurtuluş savaşları çağını açan büyük bir tarihsel olay olarak, Türkiye halkının politik yaşamında derin izlenimler bıraktı, büyük dönüşümler için son derece elverişli koşullar yarattı.

Ekim Devrimi'nin Türkiye politik yaşamındaki en derin, en önemli, en dirimsel ve en belirleyici etkisi yeni tip bir proletarya partisinin, Türkiye Komünist Partisi'nin kurulmasında somutlaşmıştır.

TKP Politbüro üyesi A. Saydan'ın, «Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ve Günümüz Dünyası» konulu Uluslararası Prag Konferansı'nda yaptığı konuşmada belirttiği gibi, «...Türkiye Komünist Partisi, doğrudan doğruya Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin etkisiyle ve onun ilkeleriyle kuruldu.»

TKP'nin kuruluş hazırlıkları ve kurulma süreci incelendiğinde, Ekim Devrimi'nin sağladığı olanakları daha yakından değerlendirmek mümkün olacaktır.

Türkiye işçi sınıfının büyük önderi Mustafa Suphi 1917 Devrimi'ni, devrimin bizzat beşiğinde, Rusya'da yaşadı ve bu devri-

⁶ Marks / Engels, Yapıtlar, C. 4. s. 334.

min saflarında yer aldı. Daha Oktobr'dan çok önce, I. Dünya Savaşı başlarında bir savaş esiri olarak Çarlık Rusya'da tutuklu bulunan ve Ural'a sürülen M. Suphi ve arkadaşları, Ural fabrikalarında çalıştılar, işçi ve köylü yığınları arasında devrimci çalışmalar yaptılar. Gizli Bolşevik örgütlerle bağlantı kurdular. 1915 yılında M. Suphi, RSDİP'nin Bolşevik kanadına üye yazıldı. Bolşevizm ruhu, yaşamının son anına dek M. Suphi'nin en belirgin niteliği olarak kaldı.

M. Suphi'nin dışında, Çarlık Rusya'da pekçok Türk savaş esiri vardı. Velikov'un aktardığına göre, «Bulgaristan'la Türkiye, I. Dünya Savaşı sırasında Doğu cephesinde 50.200 er ve 950 subay esir vermişlerdi.»⁷ Hem Oktobr'ın kazanımlarının savunulması ve geliştirilmesi, hem de gelecekteki savaş örgütünün, işçi sınıfının devrimci partisinin önder ve kadrolarının yetiştirilmesi, çelikleşmesi bakımından, bu kitlenin örgütlenmesi son derece önemli bir görevdi. M. Suphi ve yoldaşları, daha 1917'den çok önce Türkiyeli esirler arasında Bolşevik yazını belli bir ölçüde yaymayı başarmış bulunuyorlardı. «Türkiye Komünist Teşkilatı Merkezî Heyeti'nin Faaliyeti Hakkında Bakü Kongresinde Mustafa Suphi Yoldaş'ın Tasarısı» adlı belgede, bu nokta şöyle dile getirilmektedir: «...Rusya'daki Türk işçi ve köylüleriyle Bolşeviklerin ilişkisi, 1915 senesinden itibaren başlamış ve genel olarak sermayedarlığa, Çar saltanatına ve nihayet Avrupa Harbi'ne karşı ajitasyon yapan Bolşevik yazın Türkler arasında büyük bir yaygınlık kazanmıştır. Bu yazın'ın, iki sene içinde işçi gruplarında dağıtılarak, gizli çevrelerde /Türkçeye/ çevrilmesi ve yayılması sayesinde, ezilen ve mutaassıp /sic/ işçi ve askerlerimizin kendi gaddar ve vahşi kuvvetlerimize, zalim hükümet ve hükümdarlarımıza, şan ve ün düşkününü gerici paşalarımıza karşı söz söylemek olanağı doğmuştur.»⁸

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'ne katılan Türkiyeli devrimci savaş - esirleri, Rus işçileriyle yanyana savaşarak güçlü bir enternasyonalizm örneği verdiler.

1917 Devrimi, savaş esirlerinin ve bu arada M. Suphi ve arkadaşlarının durumunu da kökten değiştirdi. Devrimi savunmaya katıldılar. TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen'in yazdığı gibi, «Bunlar Büyük Oktobr Devrimi'ni gördüler. Kimileri, dünyayı yerinden oynatan bu savaşa katıldılar. Vrangellere, Denikinlere, Kolçaklara, Beyazorducu - karşıdevrimcilere karşı çıkmak çaldılar. Rus halkının, Rus proletaryasının, Bolşevikler partisinin, Lenin'in ve kurduğu devletin ne olduğunu gördüler.»⁹

M. Suphi'nin asıl amacı, ülkedeki gerici rejimi alaşağı edecek, demokratik bir Türkiye yaratacak, sosyalizmi kurma savaşımına

⁷ S. Velikov, *Kemalist İhtilal ve Bulgaristan*, s. 52.

⁸ Mustafa Suphi, *Kavgası ve Düşünceleri*, s. 64 —Türkçeleştirilmiştir.

⁹ İ. Bilen, *Çetin Savaş*, s. 9.

girecek devrimci bir parti, Marksist - Leninist bir parti örgütlemektir. Bu amaçla, 1918 yılında **Yeni Dünya** adlı ilk Türkçe komünist gazetesini yayınladı. Gazetenin Rusya'daki Türkiyeliler ve Türkiye devrimci işçi ve köylüleri üzerindeki etkisi büyük oldu.

1918 Haziran ayında, Kazan'da, Türk Savaş Tutsakları Sosyalist Örgütleri Temsilcileri Kurultayı'nı toplayan M. Suphi, Ekim Devrimi'nin yanında yer alınmasını, «Rus devrimci proletaryasıyla omuz omuza, saptanmış amaca gitmek» gerektiğini, «eldeki her türlü araçla Sovyet iktidarını desteklemek yükümlülüğü»nü vurguladı.

Yine aynı yılın Temmuz ayında, Moskova'da, Birinci Türk Sosyalistleri Kurultayı açıldı. Tek bir örgüt halinde birleştirilen devrimci çevrelerin ve grupların başına geçen M. Suphi'nin eylemleri, Ekim Devrimi'nin ateşleri içinde temellendi, pişti ve çelikleşti.

M. Suphi, Sovyet Rusya'daki Türkiyeli devrimci savaş esirlerini bir araya getirmek, Rusya işçi ve köylülerinin savaşımında saflara sokmak ve giderek, geleceğin devrimci partisinin (TKP) kadrolarını ve önderlerini yetiştirmek için çok şeyler yaptı. Doğu Halkları Komünist Örgütleri Merkez Bürosu'nda etkin bir şekilde çalıştı. Önemli teorik çalışmalar yaptı. Marksist yapıtların, makalelerin ve bildirilerin Türkiye'de yayılmasına büyük önem veren M. Suphi, 1919 Mart'ında yayınladığı bir bilançoda, bir yıl içinde, Doğu Halkları Komünist Örgütleri Merkez Bürosu'nun çeşitli dillerde 6 milyon nüshadan fazla bildiri, gazete, broşür yayımladığını kaydediyordu.

Komüntern'in I. Kongresi'ne katıldı. Devrimci Rusya'da partizan birliklerini örgütledi, Doğu Enternasyonal Birliği'ni kurdu. Ünlü 12. Ordu'da çalıştı.

Bu sıralarda yeni yeni örgütlenmekte olan Kızılordu'nun safalarında, birçok ulusa ve milliyete bağlı devrimciler omuzomuzaya savaş veriyorlardı. SBKP MK Genel Sekreteri L. I. Brejnev'in deyişiyle, Kızılordu, «devrimcilerin savaş enternasyonalı»¹⁰ niteliğindeydi. M. Suphi ve yoldaşları da bunlar arasında yer aldılar.

Ekim Devrimi'nin sağladığı engin olanaklar altında çok yönlü bir savaşım veren ilk Türk devrimcileri, teorik ve pratik bakımdan güçlü, savaşta denenmiş, neyi - nasıl yapacağını bilen, kararlı enternasyonalistler olarak olgunlaştılar. Bu, Ekim Devrimi'nin Türkiye devrim hareketine sağladığı olanakların yalnızca bir yönüdür. Ve sözkonusu tartışma- götürmez etki, ülkedeki devrimci savaşımın tek bir Marksist - Leninist partinin bayrağı altında sürdürülmesi için yeni perspektifler açtı.

¹⁰ L. Brejnev, **Sosyalizmin 50 Yıllık Büyük Kazanımları**.

Ekim Devrimi'nin dolaysız etkilediği ve yeni tip devrimci partinin örgütlenmesiyle bağlı olan hareket, yalnızca, Rusya'daki Türkiyeliler işçiler ve devrimciler arasında gelişen bir olay değildi. Türkiye'de de önemli bir devrimci potansiyel geliştirdi.

Komünist Enternasyonal'in VI. Kongresi'nde belirtildiğine göre, Türkiye'de, ulusal kurtuluş savaşı sırasında 600.000 işçi vardı¹⁴. Ülkenin emperyalistlerin saldırısına uğrayıp, işgal edilmesi devrimci ve ilerici eğilimleri hareketlendirmişti. Ekim Devrimi'nin ülkeleri, yarattığı olanaklar ve «sosyalizmin örnek olma gücü» işçi sınıfı hareketiyle ulusal kurtuluş hareketinin eylem birliği yapmasına elverişli koşullar yarattı. Lenin'in adı, fikirleri ve yaratıcı eylemleri ülkede genel bir saygınlık uyandırmıştı. Türkiye emekçileri, sosyalist devrimin yüce önderini esir ulusların koruyucusu olarak anıyorlardı. Anadolu'nun ücra bir köşesinde karşılaştığı bir köylü, Aralov'a, Lenin'den söz ederek, emperyalistlerle savaşmak ve toprağı köylülere vermek için onun kendilerine yardım ettiğini söylemişti. Gazete başlıklarında şöyle ibarelere sık sık rastlanıyordu: «Lenin —İnsanlığın İftiharı», «İnsanların Güneşi», «Yenilmez Lenin», vb. Kastamonu Müdafai Hukuk Cemiyeti'nin organı olan **Açıksöz** gazetesinde yayımlanan bir makalede, Ekim Devrimi övülüyor ve devrimin ilerde bütün insanlığı aydınlatacağı öne sürülüyordu. Sovyet gazetesi **Ulusların Yaşamı**'na gelen bir mektupta, Türkiye halkının Ekim Devrimi'ne ve Lenin'e duyduğu hayranlıktan söz ediliyordu: «Burada, Anadolu'da, Rusya'daki harekete ve Lenin adına büyük bir ilgi duymaktayız. Türk işçilerinin toplumsal devrimini Türkiye'nin tek kurtuluşu olarak görüyoruz.» İstanbul Üniversitesi'nin duvarlarına Lenin'in büyük bir portresi asılmıştı. Kısacası, Ekim Devrimi'nin ve bu devrimin önderinin Türkiye ilerici kamuoyu üzerindeki saygınlığı ve esinlendirici etkisi çok büyük boyutlar kazanmıştı.

Ekim Devrimi'nin esinlendirdiği emekçi kitleler emperyalizme ve gericiliğe karşı yeni savaşım yöntemleri geliştirdiler. Bir yandan Anadolu'daki silahlı direniş hareketinde ön saflarda yer alan devrimci işçiler, komünist militanlar, öte yandan, İstanbul'dan ülke içlerine silah kaçırma işini örgütlediler, diğer bir yandan da, özellikle emperyalist işgal altındaki büyük kentlerde sürekli grev uygulamalarına giriştiler. 1919'da Reji işçileri, Hisar İskelesi işçileri, Kasımpaşa Tersanesi işçileri, İstanbul hamalları; 1920'de Rum ve Fransız Gazete mürettipleri, Tünel işçileri, İstanbul Tramvay işçileri, Deniz Maden Kömürü Cemiyeti işçileri;

¹⁴ Zikr. K. Steinhaus, Atatürk Devrimi Sosyolojisi, s. 201. Ancak başka bazı kaynaklara göre, 1923 yılında ülkede, daha çok imalathane niteliğinde olan 386 işyeri ve 20 bin sanayi işçisi vardır (İ. Cem; Y. Sertel). T. Çavdar da, Osmanlı devletinin son döneminde, ülkede 50-75 bin civarında bir işçi ordusu olduğunu yazıyor (Milli Mücadelenin Ekonomik Kökenleri, s. 129).

1921'de İstanbul Tramvay işçileri, Çatalca Demiryolu işçileri; 1922'de yine İstanbul Tramvay işçileri; 1923'de Zonguldak Maden işçileri, Bomonti Bira Fabrikası işçileri, İzmir incir toplama işçileri, Aydın şimendifer işçileri, İstanbul matbaa işçileri, İstanbul tramvay işçileri, Şark Şimendiferleri işçileri grevler örgütlediler¹². Bazı yazarların da belirttiği gibi, «Kurtuluş Savaşı yılları süresince düşman işgali altındaki kentlerde yürütülen grev uygulamalarının önemli bir özelliği, büyük ölçüde, taşın ve ulaşım kesimlerinde meydana gelmiş olmalarıdır. Bu durum, Kurtuluş Savaşı sırasında, grev silahının işçi sınıfınca son derece bilinçli bir biçimde kullanıldığına ve ana amacın, emperyalist güçlerin ilerleyişini felce uğratmak olduğuna kanıt sayılmalıdır.»¹³

Devrimci militanlar, Ekim'in fikirleriyle silahlanarak, emperyalizme karşı silahlı savaşımın başını çektiler, ön saflarda vuruştular. TKP kurucularından Affan Hikmet Bandırma'da liman, demiryolu işçilerinden kurduğu 30 - 40 kişilik bir gerilla ile, Maydos'ta İngiliz silah depolarını basıyor; İngilizlerle, Anzavurlarla savaşa savaşa aldığı silahları Anadolu içlerine aktarıyordu. TKP'nin gelecekteki önderlerinden Salih Hacıoğlu'nun adı, İstiklal Mahkemeleri tutanaklarına «Yeşilordu örgütünün kurucuları» arasında geçiyordu (Yeşilordu, bilindiği gibi, «Türkiye'de emperyalizmin her tür egemenliğini, sermayelerin zorbalıklarını yıkmak, kaldırmak için savaşmak» üzere kurulmuş bir savaş örgütüydü.).

Rusya'da çarlığın yıkılması üzerine esirlikten dönenler, Sovyetler'de, devrim sırasında gördüklerini köylerinde, kasabalarında, güçleri yettiği, akılları erdiği ölçüde, yer yer uygulamaya koydular.

Kütahya'da kurulan Gönüllü Halk Alayı'nın komutanı, gelecekteki TKP'nin MK Politbüro üyesi olan Topçu İsmail Hakkı'ydı.

Sovyet Devrimi'nin fikirleri yalnızca savaş alanlarında, cephelelerde, gerilla müfrezelerinin bağrında yaşamakla kalmamış, sıradan insanların günlük yaşamında da yer etmişti. S. Üstüngel'in Savaş Yolu adlı yapıtında aktardığı Demirci Ali Usta'nın Şura kurma deneyimleri ve Lenin'in halk üzerindeki saygınlığı hakkında söyledikleri, Aralov'un anıları bunların yalnızca birkaç, ama canlı kanıtı olarak belirtilebilir.¹⁴

İşte TKP, Ekim Devrimi'nin yarattığı böylesi bir ortamda, böylesi koşullarda oluştu; Anadolu'nun içinde, kurtuluş savaşının göbeğinde kuruldu. Önderleri arasında: Çarlık Rusya'da savaş esiri olarak bulunan ve Çarlığın yıkılmasından sonra Ekim Devri-

¹² Bkz. O. Sencer, Türkiye'de İşçi Sınıfı, s. 244 - 64.

¹³ K. Fişek, Türkiye'de Kapitalizmin Gelişmesi ve İşçi Sınıfı, s. 54 - 55.

¹⁴ S. Üstüngel, Savaş Yolu, s. 70 - 72.

mi'nin savunulmasında fiilen yeralan (M. Suphi ve yoldaşları), Almanya'da Spartaküs Grubuyla birlikte, Alman işçileriyle omuz-omuz dövuşen ve gelip, Türkiye'deki devrimci dalgaya katılan (Etem Nejat, vd.), Anadolu'da elde silah savaşa katılan, çakmak çalan (S. Hacıoğlu, A. Hikmet, Topçu İ. Hakkı, Ahmet Usta, vd.) devrimciler bulunuyordu.

Oktobr Devrimi'nin Türkiye'de oluşturduğu politik etkinin en birinci ürünü, en önemli sonucu olan TKP, 10 Eylül 1920'de Bakü'de, 74 delegenin katılmasıyla I. Kongresini açtı ve Marksizm-Leninizm bayrağını yükseltti. Türkiye işçi sınıfı ve devrimcileri, artık, devrimci savaş örgütlerine, kendilerine ışık tutacak bir örgütsel fenere sahiptiler. Bu, Türkiye Komünist ve işçi hareketinin tarihinin başlangıcı sayılabilir.

Oktobr Devrimi'nin Türkiye üzerindeki ikinci büyük politik etkisi, uluslararası emperyalizme öldürücü bir darbe indirerek, ulusal kurtuluş hareketinin perspektiflerini genişletmesiydi.

Ulusal kurtuluş hareketleri, Oktobr Devrimi'ni başarıya ulaştıran Sovyet emekçilerinin ve Bolşevik Partisi'nin kişiliğinde yılmaz bir savunucuya kavuştular. Şimdi, bu desteğin (maddi-ekonomik yanıyla daha sonra ilgilenmek üzere) politik yanı üzerinde kısaca durmak istiyoruz.

Lenin, Komünist Enternasyonal'in İkinci Kongresi'nde kabul edilen ulusal ve sömürge sorunları üzerine tezlerinde şöyle diyordu: «...artık hiç kimse, çeşitli ulusların emekçi halkı arasında daha sıkı bir birlik gereğini basit bir şekilde kabul ya da ilan etmekle yetinemez; tüm ulusal ve sömürge kurtuluş hareketlerinin Sovyet Rusya ile en sıkı bağlaşıklığını sağlayacak bir politika izlenmelidir. Bu bağlaşıklığın biçimini, her ülkenin proletaryası içinde komünist hareketin, yahut geri ülkelerde ya da geri milliyetler arasında işçi ve köylülerin burjuva - demokratik kurtuluş hareketinin gelişim derecesi belirleyecektir.»¹⁵ Türkiye'deki ulusal kurtuluş hareketi ile kurulan ilişkiler, bu ilkelere uygundu.

Ulusal kurtuluş savaşında çeşitli sınıfsal kökene sahip gruplar bir araya gelmişlerdi: işçiler, köylüler, aydınlar, tüccarlar...; ancak «Türkiye'nin anti - emperyalist savaşına tüccar burjuvazisi baş oldu.»¹⁶ Bu kadro, ulusal burjuvazinin özgül bir kolunu oluşturuyordu.

Ulusal kurtuluş savaşında öncülüğün burjuvaziye geçmesinin nedenleri çeşitlidir. Oktobr Devrimi'nin yarattığı son derece elverişli olanaklara karşın, ülkede işçi sınıfının nesnel ve özellikle öznel koşulları yetersizdi. «...işçi sınıfı örgütsüzdü, tecrübesizdi, sayıca pek azdı. Komünist Partisi yeni yeni emekliyordu. Memle-

¹⁵ Lenin, Toplu Yapıtlar, C. 31, s. 146.

¹⁶ Velikov, age, s. 60.

ketin toplu işçi yatakları, başlıca endüstri yerleri düşman eline düşmüştü.»¹⁷ Bu durum, kurtuluş savaşında işçi sınıfı hegemonyasının kurulamamasına, bu savaşın demokratik devrime yükselmemesine yol açtı.

Ulusal kurtuluş hareketinin yönetimini elinde tutan ulusal burjuvazi üzerinde Ekim Devrimi'nin yarattığı etkiler, bu açıdan özel bir önem taşır.

Oktobr'ın ulusal burjuvazi üzerindeki etkileri, onun kesim ve zümrelerine göre çok farklı oldu:

a) Ekim Devrimi anti-emperyalist savaşımı esinlendirdi, onun politik, ekonomik, askeri ve diplomatik desteği oldu. Bu koşullarda, ulusal burjuvazinin önemli bir bölümü ulusal kurtuluş hareketinde yer aldı.

b) Ulusal kurtuluş savaşımı geliştikçe ulusal burjuvazinin ayrışımı hızlandı; Sovyet devrimine ve devletine, işçi sınıfının politik hareketine karşı tutum, bu ayrışımındaki başlıca politik ölçüt haline geldi.

«Anti-emperyalist mücadele sırasında, ister istemez, işçi sınıfıyla, yoksul köylülerle aynı saflarda savaşa (ulusal kurtuluş savaşına) katılan ulusal burjuvazi, 'zafer' belirginleştiği ölçüde hem kendi içinde çözülmeye, ayrışmaya hem de emekçi sınıf ve tabakalara karşı bir konum almaya başladı.»¹⁸

c) Ulusal burjuvazinin ilerici kanadı, Ekim fikirleriyle tam olarak uyuşmamakla birlikte, emperyalizme ödünler verme politikasına karşıydı. Bu kesim, ulusal burjuvazinin özellikle alt tabakalarından kaynaklanıyordu. Ulusal kurtuluş savaşının bilinen koşullarla «başarıya» ulaşması, ve özellikle bundan sonra uygulanan politikalar, bu kesimin uzun-erimli isteklerini nesnel bakımdan karşılamıyordu. Zira, «yabancı sermaye, gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerindeki konumlarını korumak ve genişletmek için her aşırılığa başvuracağından, egemen bir devletin kurulması, ulusal burjuvazi ile emperyalizm arasındaki çelişkileri gidermez.»¹⁹

Ulusal burjuvazinin bu kesimi üzerinde Ekim Devrimi'nin uyandırdığı etki, onun, bir ölçüde, işçi sınıfıyla, komünistlerle, emekçi halkla birlikte savaşmasına yol açtı, onu bu yöne çekti. Özellikle ilerici subaylar arasında Ekim Devrimi'nin yarattığı izlenimler çok olumluydu. M. Kemal bile, Aralov'la konuşurken bunu teslim etmiştir: «Biz subaylar, hatta değil yalnız subaylar, bütün ilerici aydınlarımız, büyük Ekim inkilabının ilk günlerinden

¹⁷ S. Üstünel, age, s. 73.

¹⁸ C. Alsan, Türk-Sovyet Halklarının Kardeşliği, s. 31, dipnot.

¹⁹ Zhukov, vd., age, s. 43.

beri Bolşeviklerin izledikleri politikaya büyük bir ilgi gösterdik. Biz Lenin'in, Rusya'nın ezilmiş halklarının kurtuluşunu sağlayacak bir politika güttüğünü biliyorduk. Zaten onun büyük gücü buradadır. Umutlarımız doğru çıktı.»²⁰ Bu sözler, ne amaçla söylenmiş olursa olsun, bir gerçeğin ifadesi sayılmalıdır.

Öte yandan, Anadolu'da ulusal kurtuluş hareketini örgütlemek için kurulmuş olan yerel ulusal örgütlerin önemli bir kısmı da bu kanadın denetiminde çalışıyordu.

Ancak, bu kesimin içinde bulunduğu öznel koşullar, onun, ulusal burjuvazinin gerici, Sağ kanadına karşı kesin bir tavır almasını engelledi.

Ulusal burjuvazinin ilerici kanadı, Meclis'te 80'in üzerinde üyesi olan bir «Halk Zümresi»yle bağlantılıydı. Bu grup komünistlerin, yeşilorducuların da dolaysız etkisi altındaydı.

Fakat kararsız, sallantılı tavırları, tabansızlıkları onların yönetimden tümüyle uzaklaştırılmasına yol açtı. Zaten bunların bir kısmı da, sonradan, giderek gerici kanatla bütünleşti. Gerçekten de, teorik olarak, bu iki kesim arasında bazı büyük görüş ayrılıkları, çelişkiler olmakla birlikte, bunların arasında bir Çin Duvarı'nın olmadığı ve her iki kanadın da, sosyalist değil, kapitalist bir çizgide birleşebildiği bilinmektedir. Böylelikle, gerici kanadın kesin egemenliğini sağlamak yoluna gidildi.

d) Ulusal burjuvazinin gerici, Sağ kanadı Oktobr Devrimi'nden büyük bir telaşa kapılmıştı; kendi egemenliği, erki açısından büyük bir «tehdit» oluşturan bu fikirlerin yayılmasını önlemeye, bunları «denetlemeye», çarpıtmaya çabıyor ve işçi sınıfının, emekçilerin konumlarını güçlendirecek önemli potansiyeller taşıyan ulusal kurtuluş hareketinin bir an önce sona erdirilmesi için emperyalist çevrelerle, gerici sultan yönetimiyle anlaşma, uzlaşma yolları arıyordu. Aslında, «...bu burjuvazi, ta baştan, el altından emperyalistlerle pazarlığa girmiş ve onlarla işbirliği yapmak, anlaşmak rotasından hiçbir zaman ayrılmamıştır.»²¹ Oktobr fırtınası ve işçi hareketinin boyutları, bu korkunun başlıca kaynağı olmuştur.

Gerici burjuvazi, kendi payına, Oktobr Devrimi'nden önemli «dersler» çıkarmayı bildi. Halkın en yurtsever, en özverili evlatlarını, TKP MK üyelerinden 15'ni Karadeniz'de boğdurdu. TKP'yi her yolla ezmeye çalıştı. Sahte «Komünist Parti»ler kurdu. Emekçilerin «suyun başına» geçmesini engelledi. Eski orduyu diriltmekle kalmayıp, eski Meclisi de geri getirdi. Sözün kısası, kurulan devlet eski sistem üzerine kuruldu. Burjuvazi, eski devlet dü-

²⁰ Zikr. Aralov, Bir Sovyet Diplomatının Türkiye Hatıraları, s. 75.

²¹ S. Üstünel, age, s. 74.

zenini yıkmadı, bu mekanizmayı kırıp parçalamadı, Onu, kendi işine geldiği yönde, egemenliğini sürdürecektir yolda ayarladı. Böylece, seçim ve parlamento yolunu da tıkadı. Ulusal kurtuluş savaşının köklü, geniş bir demokratik devrim dönemine girmesini bu yoldan da kapadı.

Ülkenin hemen yanıbaşında gelişen olaylar, yeni bir dünyanın kurulmasına doğru atılan ilk adımlar köylü yığınlarını da etkilemeden edemezdi. Ülkenin birçok yöresi kendi içine kapanmış, kapalı bölgeler görünümündeydi. Ancak ülkenin **büyük kentlerini** ulaşım ve özellikle haberleşme açısından birbiriyle bağlayacak kadar gelişmiş bir şebeke vardı. Ayrıca, «öbür bağımlı ülkelere kıyasla Türkiye, yalnız kıyı yollarına değil, aynı zamanda yurdu bir uçtan bir uca bağlayan demiryollarına da sahipti.»²² Bununla birlikte, kuşkusuz, haberleşme ağının tümüyle dışında kalmış, feodal, hatta feodalite -öncesi koşullarda yaşayan köyler, yerleşim yerleri de azımsanmayacak kadar çoktu. Yine de, özellikle Karadeniz - Kıyı şeridi ve Doğu - Sovyet sınırı bölgelerinde yaşayan yoksul köylüler, Sovyet devriminin temel fikirlerini, özellikle tarım programının ana hatlarını az çok biliyor ve destekliyordular. Karadeniz köylüleri ülkeye silah, cephane getiren Sovyet takalarının personelinden duydukları bu fikirleri candan benimsiyor ve ağızdan ağıza yayıyorlardı. Ayrıca ordu içindeki yakınlarından gelen mektuplar da onların bu konuda az çok fikir sahibi olmalarına yardım ediyordu. Aralov'un anılarında, bununla ilgili birçok örnek anlatılmaktadır.

Köylü yığınlarının etkin bir yer aldığı ve çoğunlukla devrimci militanların öncülüğünde kurulan partizan çetelerinin gelişmesinde, Ekim Devrimi'nin etkisi elle tutulacak ölçüde somuttu. Örneğin Çerkez Etem, Lenin ve Bolşevizm hakkında şunları dile getiriyordu: «Ankara'mızın, ihtilal merkezi Moskova'yla münasebetleri günden güne artıyordu. Bolşeviklerin bize mühim, hatta nakdi muavenetleri dostlukları inkâr edilemez. Bu dostluk iki taraf için de gereklidir. Lenin'in ilan ettiği, çekici hürriyet prensipleri boş laf değildi.»²³

Lenin'in adı, köylüler arasında genellikle «Köylüye toprak vermek» belgisiyle birlikte anılıyordu. Bunun, elbette ki, nesnel nedenleri vardı. I. Dünya Savaşı başlarında, çiftçi ailelerinin % 1'ini oluşturan büyük toprak ağaları, toprağın yüzde 40'ına yakın bir kısmını ellerinde tutuyorlardı. Toprağın yüzde 35'i de yoksul ve orta köylülere aitti.

Ayrıca ağır vergi yükü ve emperyalist dünya savaşının bitmek bilmeyen muharebelerine, gerici paşaların askeri maceralara-

²² K. Steinhaus, *age*, s. 91 - 92.

²³ zikr. İ. Bilen, *age*, s. 14 - 15.

rına katılmak zorunluluğu da köylüleri bezgin ve umutsuz bir duruma getirmişti.

Köylülük arasındaki derin hoşnutsuzluğa karşın, köylü hareketi örgütsüzdü, birbirinden kopuk eylemlerden, çıkışlardan ibaretti. TKP yeni yeni doğuyor ve yeşeriyordu. Köylüler politik bakımdan son derece geri bir durumdaydılar. Ekim fikirlerini az çok öğrenen köylüler bile, bunları nasıl gerçekleştireceklerini pek bilmiyorlardı, uzun sınıf savaşımı ateşlerinde yeterince pişmemişlerdi ve üstelik «köylülerin sıkıntı ve memnuniyetsizliğini belirtecek ve bir proleter ihtilali meydana getirecek bir hareket de bulunmuyordu.»²⁴

Öte yandan, işbirlikçi burjuvazi, toprak ağaları ve eşraf da yoksul ve küçük köylülerin mülkiyete -bağlılık duygularını, dinsel inanlarını sömürmeye, bunları kullanarak onları Ekim Devrimi'ne ve Bolşevizme karşı düşürmeye bakıyorlardı. Burjuvazi, işçi - köylü bağlaşıklığının kuru'masından büyük korku duyuyor ve her araçla bunu engellemeye çabalıyordu. Köylü hareketinin gelişmesini frenlemekte burjuvazi, gerici paşalara büyük hesaplar bağlamıştı. Özellikle Erzurum'daki XV. Kolordu'nun komutanı K. Karabekir, burjuvazinin güvendiği bir koz niteliğindeydi. Çeşitli kaynakların belirttiği üzere, diğer bütün kolordulara göre, yalnızca XV. Kolordu'nun «diğerlerine nazaran iyi vaziyette» tutulmasının²⁵ önemli bir nedenini burada aramak gerekir.

Ekim Devrimi'nin, ulusal kurtuluş savaşının perspektiflerini genişletme yolunda yarattığı büyük olanaklar, gerici burjuvazinin ve toprak ağalarının her yönlü çabaları, ayrıca nesnel ve öznel koşulların yetersiz bir düzeyde oluşu sonucunda, gerçekliğe dönüştürülemedi. Ancak bunlar, genel olarak, ulusal kurtuluş savaşının emperyalistlere karşı belirli bir başarı kazanmasında önemli rol oynadılar; emekçi halkın kafasında uzun yıllar silinmeyecek olumlu izlenimler bıraktılar.

**

Ekim Devrimi'nin, ulusal kurtuluş savaşından sonra da Türkiye dış politikasına önemli etkileri oldu. Özellikle ilk yıllarında T.C. devleti, Sovyet Rusya'nın izlediği barış, dostluk, işbirliği ilkelerine dayalı dış politikayı destekler görünüyordu. İki devlet arasında, bu ilkeleri temel alan birçok anlaşma (1921 Moskova, 1921 Kars, 1922 Türkiye - Ukrayna, 1925 Tarafsızlık ve Saldırmazlık antlaşmaları) imzalandıktan başka, 1929 yılında Türkiye Litfinov Protokolü'ne de katıldı.

²⁴ Vellkov, age, s. 49 - 50.

²⁵ S. Selek, Anadolu İhtilali, s. 108

Yeni doğmuş olan Türkiye devleti, o yıllarda, dış politika alanında tek bir güçlü desteğe sahipti. Sovyet Rusya'nın bu karşılık gözetmeyen dış - politik / diplomatik desteği sonucunda, Türkiye ilk kez bir uluslararası konferansa katılmak olanağını elde etti: Sovyet temsilcisi Litfinov, Cenevre'de toplanan Silahsızlanma Konferansı Hazırlık Komisyonu çalışmalarına Türkiye'nin de katılmasında ısrar etmişti.

Bu koşullarda, dış politika alanında Türkiye'nin bu tek güçlü bağlaşığının yer alması adeta kaçınılmazdı. Elbette ki bu, ülke içindeki birtakım politik süreçlerle de bağlantılı bir sonuçtu.

Her durumda, Türkiye devletinin ilk yıllarındaki dış - politik faaliyetlerinde Sovyet devletinin dış politik faaliyetlerinin, dolayısıyla, Ekim Devrimi'nin dış - politik programının, halklar arasında barış, karşılıklı yarara dayanan işbirliği ve dostluk ilkeleri üzerinde, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı temel ilkesi üzerinde yükselen bu programın güçlü etkileri hissediliyordu.

Ancak, burjuvazinin gerici kolunun iktidarının pekişmesine paralel olarak, bir zaman sonra bu konum ya tümüyle terkedildi, ya da «ince diplomatik oyunlar» lehine vülgarize edildi ve hem öz, hem de görüntü olarak, tümüyle bir yana atıldı. Emperyalizme bağımlılık, Nato'culuk politikası yerleşti.

3. Ekim Devrimi'nin Türkiye Üzerindeki Ekonomik Etkileri

Ekim Devrimi'nin ve bunun birincil ürünü olan Sovyet devletinin Türkiye üzerindeki ekonomik etkileri, kuşkusuz burada ele alınamayacak kadar karmaşık ve çok - yönlü bir süreçte somutlaşır. Burada biz, yalnızca, Ekim ülkesinin Anadolu'daki ulusal kurtuluş hareketine ekonomik katkısını ve T.C. devletinin ilk yıllarında, büyük bir komşu devlet, bir karagün dostu olarak yaptığı devletlerarası ekonomik yardımı özetlemeye çalışacağız.

Lenin, ezilen ulusların anti - emperyalist içerikli eylemlerinin desteklenmesi gerektiğine işaret ederek, şöyle yazıyordu: «Her ezilen ulusun burjuva milliyetçiliği, baskıya karşı yönelen genel demokratik bir içerik taşır ve bizim koşulsuz desteklediğimiz de bu içeriktir.»²⁶

Ve Sovyet devleti, emperyalizme karşı savaşı sürdürdüğü ölçüde ve oranda ulusal kurtuluş hareketine yardım etti. Gerek Ekim Devrimi'nin önderleri, gerekse Türkiyeli devrimciler ulusal kurtuluş hareketinin özünü, niteliğini ve koordinatlarını doğru olarak saptamışlardı. M. Suphi, «Anadolu'dan Gelen Elçiler ve Anadolu'ya Yardım» başlıklı yazısında, «Türkiye işçi, köylü ve askerlerinin bu savaşında sosyalist Rusya ile Üçüncü Enternasyo-

²⁶ Lenin, Toplu Yapıtlar, C. 20, s. 412.

nal'in her türlü dayanışmasına hiç şüphesiz ki hakları vardır. Ayaklanan Türkiye'ye azami ölçüde yapılması gereken bu dayanışmanın yalnız ortak düşman olan Avrupa ve Amerika emperyalizminin Küçük Asya cephelerinde sıkıştırılıp ezilmesi açısından değil, Doğu ve Batının uluslararası ilişkisi bakımından da büyük önemi olacaktır.»²⁷

Emperyalist saldırganlara karşı haklı savaşımında Anadolu emekçilerine para, silah, donatım, cephane gerekiyordu. İşçiler, özellikle İmalat-ı Harbiye işçileri, S. Üstüngel'in deyimiyle «ellerini kerpeten, dişlerini mengene yerine» kullanarak, cephelere silah yetiştirdiler. Ancak bu kahramanca çaba, kendi başına, nice-lik bakımından yetersizdi. Sovyet yardımının önemi işte burada yatar. Ekim ülkesinin gönderdiği milyonlarca Ruble değerinde altın, onbinlerce top ve tüfek, yüzbinlerce mermi, fişek, onbinlerce sandık cephane ve askeri-tıbbi malzeme olmasaydı, ulusal kurtuluş hareketi büyük açmazlarla karşılaşabilirdi. Frunze'nin gözlemleri bunu doğrular niteliktedir: «...askeri sorunu olumlu bir çözüme ulaştırmak için Türkiye'nin kendi kaynakları yetersizdir. Ordu direnebilir, fakat dışardan yardım almadıkça kesin zaferi elde edebilmesi olanak dışıdır.»²⁸ Hareketin önderi olan ve durumu tartışmasız bir açıklıkla değerlendirebilecek verilere sahip bulunan M. Kemal'in sözleri de bu yoldadır: «Elde beş para bulunmadığı malûm-u devletleridir. Şimdilik içerde bir kaynak da bulunmuyor.»²⁹

Yapılan ekonomik yardımın boyutları üzerinde uzunboylu durmak niyetinde değiliz. Söz arasında, örneğin, daha önce verilen mali ve askeri yardımlara ek olarak, yalnızca 1921 yılı içinde Sovyetler'in ordu için 6,5 milyon altın Ruble, 33.275 tüfek, 327 makineli tüfek, 1.500 kılıç, 20.000 gaz maskesi, 57.936.000 mermi, 120.479 top mermisi, 54 top, 2 avcı botu ve ayrıca, ikinci bir parti halinde, 1.100.000 altın Ruble para yardımı yaptıklarını belirtip geçebiliriz³⁰. Asıl altını çizmek istediğimiz şey, Sovyet devletinin o günlerin güç koşulları altında bu yardımı yaptığıdır. İç savaşın ve emperyalist müdahalenin en çetin sınavlarından yüz akıyla çıkmış olan genç Sovyet iktidarının ekonomik temeli henüz çok zayıftı. Çarlık Rusya'nın zaten yüksek olmayan ekonomik potansiyeli önemli ölçüde yok edilmişti. 1920'de büyük sanayi üretimi, harbe kadarki düzeyin yedide - birine düşmüştü. Ülkede kıtlık vardı. Doğru dürüst yiyecek ve yakacak yoktu. Bu inanılmaz koşullarda, ulusal kurtuluş hareketine Ekim Devrimi'nin uzanan dostluk eli kuşaklar boyunca asla unutulmadı ve unutulmayacak.

²⁷ M. Suphi, Kavgası ve Düşünceleri, s. 43-44 —Türkçeleştirilmiştir.

²⁸ «Frunze'nin Türkiye Misyonu», International Affairs, 1960, No. 7; zikr. Avcioglu.

²⁹ D. Avcioglu, Millî Kurtuluş Tarihi, C. 2, s. 488 (zikr.).

³⁰ Bu konuda, örneğin, bkz. C. Alsan, Türk-Sovyet Halklarının Kardeşliği.

Ulusal kurtuluş savaşının sona ermesinden sonra da, Sovyet devleti ülkemize çok - yönlü yardımlarını ve bu arada ekonomik desteğini sürdürdü.

1923-31 dönemindeki dış ticaret hareketlerine bakılırsa, söz-konusu zaman kesitinde, gerek ithalat (2. sırada), gerekse ihraçat (1. sırada) bakımından ülke ticaretinin en hızlı geliştiği ülkelerin başında Sovyetler Birliği'nin yer aldığı görülecektir³¹. Bu dönemde, yeni kurulan cumhuriyetin ciddi ekonomik darboğazlar karşısında bulunduğu düşünülürse, bunun önemi anlaşılabilir.

I. Beş - Yıllık Plan'ın hazırlanması ve uygulanmasına yapılan Sovyet yardımlarını (8 milyon Ruble) da hatırlatmakta yarar var. Bu kredi, 20 yıl içinde, geleneksel ihraç mallarıyla ödenecekti ve faizsiz olarak verilmişti. Sovyet yardımından endiseye düşen emperyalist çevreler korkularını gizleyememişlerdir. Örneğin, E. W. Brell imzasıyla Alman basınında yayınlanan bir yazı bunun bir kanıtı sayılabilir: «Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler İttihadi'nin (Birliği'nin) harp sanayii, dost Türkiye'ye daima pek müsait (el-verişli) tediye (ödeme) şartları ile harp teşkilat ve malzemesi vermiştir. Bu bâbtaki (noktadaki) müsaadekârlıkta Sovyetler, o derece ileri gitmişlerdir ki, böylece Türkiye'nin aldıklarına 'siyasi hediyeler' denebilir.»

Ülkenin ekonomik altyapısını kurmak bakımından Sovyet yardımı büyük bir rol oynadı. Konferans'a sunulan MK Raporu'nda İ. Bilen, durumu çok güzel betimlemektedir: «Sovyetler Birliği, Sovyet devleti tâ kurulduğu ilk günden Türkiye halkına dostluk ve yardım elini uzatmıştır. Büyük komşumuz halkımızın ulusal kurtuluş savaşına her şeyle destek olmuştur. O zamanki Ankara hükümetini ilk ve biricik tanıyan gene Sovyetler Birliği olmuştur. Lozan'da, emperyalist devletlere karşı Türkiye'yi savunan yine Sovyetler'dir. Sovyetler Birliği, anayurdumuzun politik bağımsızlığı gibi, ekonomik bağımsızlığını da kazanması için en cömert, bencil, çıkarıcı olmayan, yardımlar yaptı. Türkiye'de modern endüstrinin temelleri, Kayseri, Nazilli kombinalarıyla, Sovyet tekniğiyle, Sovyet uzmanlarının mühendislerinin yardımıyla atıldı.»

4. Oktobr Devrimi'nin Ülkemizdeki İdeolojik Etkileri

Oktobr Devrimi'nin politik etkileri üzerinde dururken, Türkiye komünistlerinin Oktobr'ın açtığı yolda ilerleyerek ülke içlerinde, cephelerde, işgal altındaki kentlerde ve Devrimin beşiğinde, S. Rusya'da yürüttükleri çalışmalardan, TKP'nin örgütlenmesinin

³¹ bkz. C. Alsan, *age*, s. 45. Bununla bağlantılı olarak, 1923-33 arasında ülkenin dış ticaret dengesinin de bir düzelme yoluna girdiği belirtilmelidir. 1923'de 60 milyon TL. açıkla kapanan denge, 1933'de 21 milyon kârla bağlanıyordu. Dış ticarete Sovyetlerin yerini Almanya, ABD, İngiltere gibi emperyalist devletlerin almasıyla, bu denge yeniden bozulacaktır.

Oktobr'ın dolaysız etkileri altında gerçekleştirildiğinden söz etmiştik.

Şimdi, sorunun bir başka yanıyla ilgilenmek istiyoruz: Oktobr Devrimi'nin Türkiye'deki, Türkiye devrim hareketindeki ideolojik etkileri nelerdir?

Oktobr Devrimi, herşeyden önce, ülkede Marksist - Leninist ülkülerin, fikirlerin yayılmasını muazzam ölçüde hızlandırdı. M. Suphi ve yoldaşlarının öncülüğünde yürütülen politik çalışmalara paralel olarak, yine aynı kadronun, TKP militanlarının öncülüğünde yoğun bir ideolojik savaşım verildi. **Yeni Dünya** gazetesi ve daha sonra Parti tarafından yayımlanan / çevrilen makale, bildiri ve yapıtlar, yerel gazeteler işçi sınıfının devrimci öncülerinin ideolojik düzeyini büyük ölçüde geliştirdi. Bu yıllarda, bildiğimiz kadarıyla, **Komünist Partisi Programı, Lenin'in Yaşamı, Lenin'in Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatoryası Hakkındaki Görüşleri, Marks'ın Manifesto, / Ücretli / Emek ve Sermaye** adlı yapıtları, **Lenin'in Hükümet / Devlet (?) / ve Devrim, Büyük Başlangıç**, vb. çalışmaları, **Enternasyonal Tarihi, Bolşevizm Nedir, Kızıldordu Birlikleri, Parti Hücreleri Talimatnamesi**, vb. yapıtlar çevrildi / yayımlandı. Bakü'de bir Parti Okulu açıldı.

Ülke içinde Oktobr fikirlerini yayan yerel yayın organları ortaya çıktı; gizli basılıp, dağıtılan «Komünist», «Orak - Çekiç», «Kızıl İstanbul», «Kızıl Samsun», «Kızıl Eskişehir», vb. gibi, Partiye bağlı gazeteler, bu fikirleri en canlı biçimde yaşama geçiren Sovyet Devrimi'nin açtığı olanaklar altında yayımlanabildi.

Oktobr Devrimi'nin etkisi, sosyalizm fikirlerinin propagandası için sosyalist devlet mekanizmasının başarıyla kullanılması olanağını yarattı. Sosyalist ekonominin başarıları sosyalizmin üstünlüğünün en canlı, en açık kanıtları haline geldi.

Oktobr Devrimi'yle, Bolşevizmin etkisi bir kat daha arttı. Marksizm'in bazı temel ilkeleri, Oktobr'ın ışıkları altında yeni bir açılım kazandılar. Proletarya diktatoryası fikri, emekçi kitlelerinin yüreğine ve zihnine bir kat daha işledi. «Bolşevizm, bütün dünyada 'proletarya diktatoryası' fikrini popularize etmiş ve bu sözleri, Latince'den, önce Rusçaya ve sonra da tüm dünya dillerine aktarmıştır.»

Türkiye'de de, Oktobr'dan sonra proletarya diktatoryası kavramı daha bir anlaşılır oldu, daha bir somutlaştı. İşçi sınıfı partisinin elinde daha güçlü bir teorik silah niteliği kazandı.

Başka bir ideolojik etki, Oktobr'ın etkisi sonucunda tüm dünyada ve bu arada ülkemizde proletarya enternasyonalizminin pekişmesiyle ilintilidir. O zamana değin çeşitli ülkeler proleterleri arasındaki savaş dayanışması niteliğini içeren proletarya en-

ternasyonalizmi, Sovyet devriminden sonra, bu niteliğe ek olarak, bir sosyalist devletin (ve giderek, bir sosyalist sistemin) uluslararası proletaryaya desteği, savaş dayanışması karakterini de aldı. Kısacası «Oktobr Devrimi'nin utkusu, aynı zamanda, (...) enternasyonalizmin gelişmesinde yeni bir aşama olmuştur.»³²

Daha önce değindiğimiz gibi, Türkiye komünistlerinin Sovyet emekçileri ve Kızılordu saflarındaki eylemleri, gelecekteki yeni tip devrimci partinin militanları açısından mükemmel bir enternasyonalizm okulu olmuştur. İşçi sınıfının savaş öncüsü böylesi koşullarda, böylesine zengin bir ideolojik temel üzerinde kuruldu ve gelişti.

Oktobr Devrimi'nin ideolojik etkileri, işçi sınıfının devrimci partisinin Sağ ve «Sol» akımların saldırılarına, partiyi ulusal burjuvazinin kuyruğuna takma eğilimlerine, Troçkizme ve şoven-milliyetçiliğe karşı korumak ve güçlendirmekte önemli bir silah sağladılar.

5. Özet ve Sonuç

Oktobr Devrimi'nin, dünyadaki tüm sosyo-politik süreçler üzerinde olduğu gibi Türkiye'deki sosyo-politik süreçler üzerinde de önemli etkileri oldu. Sovyet emekçilerinin Bolşevik Partisi'nin ve Lenin'in önderliği altında başarıya ulaştırdıkları devrim, insanlık tarihinde yeni bir çağı açtı, emperyalizmin sultasını yıktı, kapitalist ülkeler emekçilerinin sınıf savaşımı alanını genişletti ve derinleştirdi, birçok ülkenin sosyalizme geçişine yol açtı, emperyalist sömürge sistemini çökertti ve dünyanın dört - bir yanında ulusal kurtuluş savaşlarının başlayıp, gelişmesine ve çoğu kez de utkuya ulaşmasına katkıda bulundu.

Bu bakımdan, Oktobr Devrimi'nin Anadolu'daki ulusal kurtuluş savaşı ile aynı dönemlere rastlaması, bir tarihsel anomali olmak şöyle dursun, salt bir rastlantı olarak da nitelenemez.

Oktobr Devrimi'nin ülkemizdeki etkileri, çeşitli sınıf ve tabakalar üzerinde farklı gelişimlere yol açtı. İşçi sınıfı hareketinin yeni bir düzeye, devrimci partisi öncülüğünde savaşım düzeyine yükselmesine belirleyici bir katkı yaptı. Marksist - Leninist ideolojinin temel bazı kavramlarının daha bir somutluk kazanmasına ve geniş emekçi yığınlara yayılıp, benimsenmesine, Partinin Sağ ve «Sol» sapık akımlarla savaşımın kolaylaşmasına neden oldu.

Sovyet Devrimi'nin fikirleri ve özellikle tarım programı, yoksul ve küçük köylüler için —onlara ulaşabildiği ölçüde— önemli bir esin kaynağı oldu. Köylü kitlelerinin öznel koşulları bu fikirlerin gerçekleştirilmesini engellemekle birlikte, «Lenin» ve «Bol-

³² V. Dursun, «Bir Kez Daha Enternasyonalizm ve Yurtseverlik Üstüne», *Ba-
rış ve Sosyalizm Sorunları*, Kasım 1976, s. 938.

şevik» isimleri, birçok kıyı ve sınır köyümüzde saygı uyandıran isimler haline geldi.

Önceden belirtilen çeşitli nedenlerden ötürü ulusal kurtuluş savaşının başına geçen ulusal burjuvazinin çeşitli kesimleri üzerinde Sovyet devriminin etkileri başka başka oldu. Bununla birlikte, tarihsel zorluluklardan ötürü eylem birliği içinde bulunan hareketi, bir bütün olarak, olumlu bir yönde etkiledi. Ulusal kurtuluş savaşının sürdürülmesine maddi, teknik, askeri, diplomatik, moral, vb. yönlerden önemli destek sağladı. Ekim ülkesi, içinde bulunduğu inanılmaz zorluklara karşın, genç T.C. devletinin ekonomik bağımsızlığa kavuşması için Türk halkına kardeşçe yardımlar yaptı.

Ancak ulusal kurtuluş savaşında işçi sınıfı öncülüğünün sağlanamayışı, savaştan sonra (hatta savaşın sonlarından itibaren) gerici kanadın ağır basmaya ve giderek, hegemonya kurmaya başlaması, emekçi halkımızın Ekim Devrimi'nin yarattığı potansiyellerden tam olarak yararlanmasını —ki, bu onun hakkıydı— engelledi.

Ama herşeye karşın, ülkemizde Ekim'in yarattığı etkiler, kuşaklar boyu silinemeyecek izler bırakmış ve özellikle işçi sınıfının politik, ideolojik ve örgütsel gelişimine muazzam bir katkı yapmıştır.

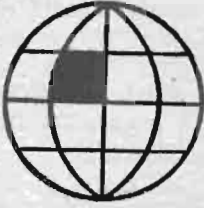
S. Üstünel

SAVAŞ YOLU

140 Sayfa 15 TL.

KONUK YAYINLARI

PK. 749 SİRKEÇİ - İSTANBUL

dünya işçi sınıfı partileri üzerine bilgiler

Halk Suskun Kaldığı Zaman Politikayı Belirleyenler Militarist «Şahinlerdir»*

Gus HALL

ABD Komünist Partisi
Genel Sekreteri

Bu fırsattan, herşeyden önce, bağımsızlık için utkan savaşımızın ikiyüzüncü yılına işaret ettiği ve bu yıldönümünün kutlanmasına katıldığından dolayı, Sovyet halkına ve hükümetine içten gönül borcumuzu belirtmek için yararlanmama müsaade ediniz. Filmler, kitaplar, sergiler, «Kruzhenstern» ve «Tovariş» yelkenli gemilerinin harikulâde ziyaretleri, A.B.D.'nin ikiyüzüncü yıldönümünün kutlanmasına önemli ve çekici bir görünüm getirdiler.

Altmış yıl önceki şanlı devrimci patlayış, Sovyetler Birliği'nin çok uluslu halkı tarafından gerçekleştirilmiş bir dev adımı olmuştur. İnsanlığın ilerlemesi alanında, bu, bir çağdan bir diğerine devcesine bir sıçrayış olmuştur.

Büyük Ekim Devrimi, baskının, sömürünün ve soygunun bir yaşam tarzı olduğu sosyo - ekonomik sistemlerin sonunun başlangıcını haber verdi. Büyük Ekim Devrimi, insan hakları konusu üzerinde bilimsel incelemeler yapılmakla beraber, gerçekte, bu haklara ancak sömürücülerin, korporasyonların kârına zarar vermedikçe hoşgörü gösterilen sosyal sistemlerin sonunu; insanın çılginca bir ritimle çalışmak zorunda olduğu, gerekli ve yararlı olduğu zaman yararlanılabilen ve kullanılmış, sakatlanmış ve yarsız olduğu zaman iskartaya çıkarılan canlı bir makina, canlı bir iş aleti gibi işlem gördüğü toplumların sonunu belirledi.

* Bu yazı, Bulletin d'information dergisininin 9/1977 sayısından çevrilmiştir. (Gus Hall'ın, Amerikan kamuoyu temsilcilerinin bir toplantısındaki konuşması).

Fırtınaları ve şiddetli çalkantıları ile beraber utkan devrimden sonra, yasaya, ideolojiye ve politik iktidara dayanarak ırkçılığı ve şovenizmi kovup uzaklaştıran yeni bir sosyal sistem; tam eşitlik üzerine temellenen yeni bir toplum; tek hedefi, bütün insanların en yüksek çıkarılarını gözetmeye hizmet etmekle yükümlü olan yeni bir sosyal düzen doğmuştur.

Sovyet halkı, işçi sınıfı iktidarının, milyonlarca kişinin iktidarının 60. yıldönümünü; proletaryanın yönetici rolünün en geniş demokratik görüşlerle uyumlu biçimde birleştirilişinin 60. yıldönümünü; insan haklarının temel olduğu, insan haklarının ilk kez sosyo-ekonomik yapının organik bir parçasını oluşturduğu toplumun 60. yıldönümünü kutluyor. Sovyet halkı, üzerine sürülen savaflara ve saldırılara rağmen bu 60 yıl boyunca, sosyalizmin sadece kapitalizme bir almaşık olmadığını fakat almaşıkların en iyisi olduğunu da gösterdi.

Sovyetler Birliği, 60 yıldan beri, ulusal kurtuluş için savaşım veren tüm halk hareketlerinin en sadık dostu ve yandaşı olmuştur. Hiçbir zaman emperyalizmin ne baskılarına ne de ilerlemelerine boyun eğmemiştir. Sovyetler Birliği için, Sovyetler Birliği'nin işçi sınıfı için, enternasyonalizm duygusu, hiçbir zaman, oyuna sürülen basit bir oyun işi olmamıştır. 60 yıldan beri, Sovyetler Birliği, bütün dünyada barış için en kararlı ve en tutarlı savaşıcı olmuştur.

Kapitalist dünyanın geri kalan kısmının yöneticisi olan ülkeyle, doğan sosyalist dünyanın yöneticisi olan ülkenin tarihsel önemdeki bir yarışmaya girmeleri, bir anlamda kaçınılmazdır. Kaçınılmaz olsun ya da olmasın, bu, bugün bir gerçektir.

Dünyanın bugünkü en önemli güncel sorunu, Sovyet - Amerikan ilişkileridir. Bu sorun, çağdaş dönemin belli başlı sorunlarını ve çelişkilerini içinde taşımaktadır. İlkesel planda, bu, içinde yaşadığımız dünyanın doğasını belirlemekte ve daha da temel olarak, insanlığın gezegenimiz üzerinde sağ kalıp yaşayacağı mı yoksa bizim de büyüyen sönmüş türler listesine katılacağımız mı sorusunun yanıtını bilmekte bu ilişkilere ve bunlara bulunacak çözüme bağlı olacaktır.

Bu konuda daha açık bir düşünceye sahip olmak için Sovyet - Amerikan diyalogunun son bölümünü daha geniş bir tarihsel planda gözönüne getirmek zorunludur. Bu geniş görüş açısından, Pentagon'un, Jackson'un, Schlesinger'in ve Brzezinski'nin Moskova'da Sovyet yöneticilerine sundukları «silahlanmanın azaltılması» üzerine olan «toplu öneriler» olarak adlandırılan önerileri, insanlık tarihinin en sorumsuz eylemleri olarak değerlendirmek zorunludur. Diplomatik ilişkilerin görüş noktasından, bunlar haklı görülemezler ve onur kırıcıdır. Ciddi görüşmelerin başlaması görüş noktasından, bu ya saf aptallıktır ya da saf amatörlük. A.B.D.'nin

niyeti ne olursa olsun, bu öneri, nükleer silahlanmanın denetimi ve azaltılması yolundaki ciddi çabalara karşı yeni bir engel oluşturmaktadır.

Bu tek yanlı bir öneri midir? Eğer tek ayaklı bir tavuk ya da tek kanatlı bir şahin ne kadar «tek yanlı» olarak değerlendirilirse, Carter ve Vance'ın toplu önerisi de ondan daha fazla tek yanlı olarak değerlendirilemez.

Bu ne kadar inanılmaz gibi görünürse görünsün, A.B.D. toplu önerisi, nükleer silahların azaltılması ve denetimi konusunda bir plan içermemektedir. Bu, Sovyet nükleer silahlarını azaltmakla beraber aynı zamanda Amerikan nükleer silahlarını, bunların yaratılmasını ve üretilmesini el değmemiş olarak bırakmaktadır.

Bu düzenbazca önerinin karakteristik çizgileri nelerdir? Örneğin A.B.D. şeması, çok başlıklı Sovyet yer ağır füzelerinin 308 ilâ 150 arasında radikal bir şekilde azaltılışını öngörmekteydi. Bu durumda, bu plan, A.B.D.'nin silahların azaltılmasına katkısı olarak neyi öngörüyordu? Amerikan hükümetinin önerileri, 1974 Vladivostok Anlaşması'nı tamamiyle bilmezlikten geldi, şu halde, bu plan, yeni hiçbir şeyi içermemekteydi. A.B.D., ancak proje aşamasında olan gelecekteki silah sistemlerinin bazılarını azaltmaya razı olacaktı, fakat bu plan, Amerikan deniz güçlerinin çok büyük nükleer deposunun ve füze taşıyıcı bombardıman uçaklarının hiçbir şekilde azaltılmasını önermiyordu. Amerikan «cruiser» tipi orta ve uzun menzilli füzelerin sayısında hiçbir azaltma önermiyordu.

Örneğin, Ulusal Güvenlik Konseyi'nden dışarıya yayılmaya başlayan ve bize bu önerinin sorumsuz karakteri konusunda bir düşünce veren haberleri ele alalım. Ulusal Güvenlik Konseyi'nin çözümleme programının eski yöneticisi Lodal, bir yazıda şöyle yazmaktaydı: «Başkan Carter'ın önerisi, başlangıç noktasında bile, 'olağanüstü katı'dır.» Gerçekte, bunun tamamen tek yanlı bir öneri, bir hile olduğunu söylemek istemektedir. Yazar sonuç olarak şöyle yazmaktadır:

«Carter'ın önerisi, Amerikan programına hemen hiç dokunmaksızın Sovyet stratejik nükleer silahlarının programının gerçekleşmesini durdurmayı öngörmekteydi.»

Demek oluyor ki, Moskova'ya sunulan bu «toplular öneri», Carter yönetiminin bugüne kadar görüşmeleri açık yüreklilikle sürdürmediğinin inandırıcı bir kanıtı olmaktadır. Carter yönetimi tehlikeli bir oyun sürdürmektedir. A.B.D.'nin önerisi, A.B.D. ve bütün dünya için yeni ve ciddi bir tehlike yaratmaktadır, zira bu, militarist «şahinler»in planıdır.

Carter yönetimi, bu «şahinler»i politikayı oluşturmakla yükümlü yüksek yönetim organlarına soktu. Carter yönetimi, en ge-

rici savaş kışkırtıcıları tarafından ilerletilen bu önerileri kabul ve formüle ederek, aynı zamanda, Sovyetler Birliği'nden yeni ve ciddi bir tehlikenin geldiğini ve bugün A.B.D.'yi ve bütün dünyayı tehdit ettiğini bildiren sahte belgeleri de kabul etmektedir; bu ise, A.B.D.'nin sözde güç konumundan hareket yeteneğine dayanan bir dış politika uygulayacağı anlamına gelmektedir. Eğer çıkmaza götüren bu yola girersek, soğuk savaş ve Dulles'in zamanının çatışma politikasına, yeni Vietnam'lara ve 200 milyarlık yeni savaş bütçelerine geri döneceğiz. Eğer Carter yönetimi, stratejik nükleer silahlar alanında sözde geri kalmışlık görüşünü kabul ederse, eğer «Pentagon'un geri kalma histerisi»nin eğilimlerine kendini terkederse, ve eğer bu doktrini kendine kılavuz edinirse, bu, Carter yönetiminin nükleer silahlanma yarışı tırmanışı yolunu takip edeceği anlamına gelecektir. O zaman da, kaçınılmaz olarak tehlike sınırı yaklaşabileceğiz.

Bu sahte geri kalma, Amerikan vergi yükümlülerine daha şimdiden iki milyar dolara mal oldu. Eğer bu «stratejik nükleer silahlar alanında geri kalma» düzmece görüşü dış politikamızın temelini yerleşirse, o zaman bu, insanlığın da yeni milyarlarca doları yitirmesi olacaktır. Hatta bizzat insanlığın geleceğinin kumarı oynanacaktır.

Carter yönetimi, silahların azaltılması ve denetimi üzerinde belki de tek yanlı önerisini sunarken iyi bir el oynadığını düşünmektedir, fakat bu, tıpkı insan haklarının savunulması konusundaki düzenbazca kampanyada olduğu gibi, ancak militarist «şahinler»in işine yaramaktadır. Carter yönetiminin, görüşmeleri gerçekçi ve adil bir temel üzerinde her türlü ciddi sürdürme girişimi, bundan böyle, soğuk savaş özlemcileri tarafından «Sovyetler Birliği'ne bir ödün» olarak saldırıya uğrayacaktır.

A.B.D.'nin nükleer silahlar alanındaki bu tek yanlı önerisi, halka bir uyarı, bir alarm işareti hizmeti görmek zorundadır. Eğer A.B.D. halkı barışı ve yumuşamayı istemezse ve bu istemi desteklemek için önlemler almazsa, nükleer silahların azaltılması ve denetimi üzerinde ciddi görüşmeler olamaz. İşte bu nedenle, gerilimin yatıştırılması için, barış içinde yanyana yaşama için ve yumuşama için savaşım emredici bir ivedilik olmuştur. Halk, özellikle ivedi olan bu görevi yükümlenmek zorundadır.

A.B.D. ile Sovyetler Birliği arasındaki tarihsel yarışma barışın ve toplumsal ilerlemenin hizmetine konulabilir. Tersine durumda, bu, dünyayı nükleer çatışmanın ve felaketin kıyasına iteleyebilir. Carter yönetimi olayların bu tür gelişiminin tüm sorumluluğunu taşımaktadır.

Son çözümlenmede, tek buyurucu, ancak halk olabilir. Savaşla barış arasında, insanlığın sağ kalmasıyla ölümü arasında ancak halk seçim yapabilir. Halk suskun kaldığı zaman hükümetin

politikasını belirleyen, her zaman savaş «şahinleri» olmuştur. Fakat onların kitlelerde dayanağı yoktur. Onlar, ülkemizin halkının zihniyetini ve iradesini dile getirmemektedirler. Geniş halk eylemleri, hükümetin politikasını etkileyebilir ve onu bir barış ve yumuşama politikası uygulamaya zorlayabilir. Halk kitlelerinin geniş eylemleri sayesinde, savaş kışkırtıcılarını kamu görevlerinden kovulamak her zaman mümkündür. Halk kitlelerinin geniş eylemleri sayesinde nükleer silahlanma yarışına son verecek ciddi görüşmelere varmak mümkündür.

«0»

Kısa Haberler

PORTEKİZ

4 ve 5 Haziran'da Lizbon'da, Portekiz Komünist Partisi'nin Ulusal Konferansı toplandı. Parti toplantılarında seçilen 950'den fazla delege Konferans'a katıldı. Konferans'ın gündeminde tek bir madde bulunuyordu: «Ülkenin ekonomik ve mali durumu ve bugünkü güçlüklerin üstesinden gelmenin araçları».

PKP MK Politik Komisyonu üyesi Karlos Kosta, ülke ekonomisinin sağlığa kavuşturulması için savaşımındaki başarının, tüm demokratik güçlerin katılımıyla politik bir platform oluşturulmasını gerektirdiğinin altını çizdiği bir konuşma yaptı.

Tartışmalara katılan delegeler, Portekiz ekonomisinin karşılaştığı bugünkü güçlüklerin üstesinden gelmek için etkili önlemlerin alınmasının ve Portekiz halkının geniş kitlelerinin durumunun iyileştirilmesinin emredici zorunluluğunu kaydettiler.

Delegeler, Konferans belgelerini oybirliğiyle onayladılar: PKP'nin tartışılan sorunlar üzerindeki ilkesel konumunu açıklayan bir bildiğe, PKP Ulusal Konferansı'nın Portekiz ekonomisini ve maliyesini sağlığa kavuşturmayı ve yeniden ayağa kaldırmayı hedefleyen önlemler için sonuçlar ve tavsiyeler.

Bildiğe, ülkede bugün, varolan hükümetin ekonomik ve sosyal politikasına olduğu kadar bizzat bu hükümete de «demokratik bir almaşık» bulunduğu altını çizmektedir. Konferans'ın sonuçları, ülkenin bugünkü ekonomik durumunun ayrıntılı bir çözümlemesini vermekte ve Portekiz ekonomisinin her kesimi için temel tavsiyeleri sergilemektedir.

Çalışmalar sonucunda, PKP Genel Sekreteri Alvaro Cunhal bir konuşma yaptı. «Kapitalizmin konumlarının yeniden kurulması politikası, ülkenin ekonomik yaşamının sağlığa kavuşturulması hedeflerine terstir, tehlikeli politik ve sosyal gerilim odakla-

rı yaratmaktadır, bizzat demokratik rejimin varlığını tehdit etmektedir. Bu hedeflerin gerçekleştirilmesi, ancak, devletleştirmeler, toprak reformu, işletmelerde işçi denetimi politikasının güçlendirilmesi ve geliştirilmesi temeli üzerinde mümkündür» diye bildirdi.

A. Cunhal, ekonomik ve mali güçlüklerin üstesinden gelmek için, Portekiz toplumunun bütün sınıflarının ve bütün tabakalarının geniş bir cephesini yaratmanın zorunlu olduğunu bildirdi.

★

(Bulletin d'Information, 11/1977)

BREZİLYA

Brezilya Komünist Partisi Merkez Komitesi, tam üyeli oturumunu topladı. Ülkedeki durumun ve Parti'nin bugünkü aşamadaki görevlerini inceledi. Politik kararı, Brezilya Komünist Partisi'nin ulusa mesajını, Brezilya ile A.B.D. arasındaki ilişkilerin güncel sorunları üzerindeki bildirgesini onayladı.

Karar ve mesaj, ülkedeki bugünkü durumun rejimde değişikliklere yol açabileceğini belirtmektedirler. Askeri diktatörlük ağır güçlüklerle karşılaşmakta, sosyal tabanını yitirmektedir. Kent ve kırların gitgide daha geniş emekçi kitleleri dirimsel çıkarları için savaşa girmektedirler. Aydınlar, öğrenciler, kilise, politik kişiler ve halkça tanınmış kişiler, etkili sanayici ve mali çevreler, demokratik koşulların yeniden kuru'masını istemektedirler. Tam üyeli oturum, Brezilyalı komünistleri, askeri diktatörlüğe karşı örgütlü bir savaşın geliştirmek için anti-faşist ve yurtsever bir cephenin yaratılması amacıyla eylemlerini genişletmeye çağırdı. BKP, ülkede, demokrasinin yeniden kuru'ması için, Brezilya halkının çıkarlarına yanıt verecek bir hükümetin yaratılması için savaşındaki çabaları birleştirmek ereğiyle tüm muhalefet güçlerine bir çağrıda bulundu.

BKP MK'nin tam üyeli oturumu, halkı, Brezilya hükümetine Nükleer Silahların Yayılmaması Anlaşması'nı imzalatmak için savaşın vermeye çağırdı. Oturum, A.B.D. başkanının insan haklarının savunulmasındaki konumunu demagojik olarak nitelendirdi. Oturum, A.B.D.'nin girişimi ile tahrik edilen anti-Sovyetik kampanyayı mahkum etti ve Brezilya halkı arasında SSCB'nin deneyimi ve tarihi üzerindeki gerçeği yaymaya çağrıda bulundu.

(Bulletin d'Information, 10/1977)

★

MEKSİKA

Meksika Komünist Partisi'nin Merkez Komitesi'nin Dokuzuncu tam üyeli oturumu, Mayıs başında toplandı. MKP MK Genel

Sekreteri A. Martinez Verdugo, dört sol politik örgütün birliği düşüncesini destekledi.

MKP, Meksika Emekçiler Partisi, Sosyalist Halkçı Parti'nin Sol Kanadı, Devrimci Sosyalist Parti'nin ve Elektrik Emekçileri Sendikası'nın demokratik kanadının yakınlaşmaları sürecinin nasıl geliştiğini hatırlattı. Bütün bu politik örgütler Ocak ayında politik konumlarının ve ülkedeki durum karşısındaki tavırlarının aynı yöne yönelişini belirleyen bir belgeyi onayladılar. Ve bu da birlikçi eylemleri örgütlemeyi sağladı. Belge, beş örgütün birlikte mitingler örgütleyeceklerine işaret etmektedir. Kitle gösterileri, işçilerin çıkarlarına istemleri ortaya koyacak ve diğer politik girişimleri gerçekleştireceklerdir.

MKP MK Genel Sekreteri, birlik eğiliminin, Meksika'nın geçirdiği ekonomik krizin ağırlığının ve sosyalizm lehine kararlarını bildiren tüm güçlerin emekçiler üzerinde uygulanan etkiyi güçlendirmenin gerekliliğinin bilincine varılmasının sonucu olduğuna işaret etti.

A. Martinez Verdugo, ilerici politik partilerin, sol güçlerin, ülke devlet başkanı Jose Lopez Portillo tarafından hatırlatılan gelecek seçimlere ortak katılımları ve seçim kütüklerine ortak yazılmaları sorununu incelemenin gerekliliğinden söz etti.

(Bulletin d'Information, 10/1977)

★

EKVATOR

7 Mayıs'ta Guayaquil'de ülkenin politik durumunu inceleyen Ekvator Komünist Partisi'nin Merkez Komitesi'nin tam üyeli oturumu toplandı.

Merkez Komitesi, 1972'de başlatılan dönüşüm sürecinin bugün askıya alındığını ve hatta şimdiye kadar halkın yararına gerçekleştirilenlere zarar veren önlemlerin bile alındığını saptadı. Örneğin, petrol konusunda gerçekleştirileceği haber verilen reform, yabancı tekellere ülkenin petrol sanayiine yeniden el koymayı sağlayacağı halde, kamu petrol şirketinin özel sermayeye yol açan yeniden örgütlenmesi biçimi bu alandaki ilerici kazanımları hiç indirgeyecektir.

EKP MK'nin tam üyeli oturumunun kararı, toprak reformunun tamamen durdurulduğunu ve bu reformu gerçekleştirmekle yükümlü resmi organın köylülere karşı bir baskı aleti durumuna dönüştüğüne ve Ekvator tarımına yabancı tekellerin girişini cesaretlendirdiğine işaret etti.

Karar, halk kitlelerinin durumunun bozulmaya devam ettiğini, yaşam pahalılığının dört nala gittiğini, ücretlerin dondurul-

duğunu, işçi karşıtı yasaların her zaman yürürlükte olduğunu, yönetici çevrelerce çürümenin yaygınlaştığını kaydetti.

Tam üyeli oturum, hükümet tarafından ulusal güvenlik yasası denilen «daha şimdiden, yasal istemlerini yerine getirmek için savaşım veren işçi sınıfı üzerine darbeler vurmaya sağlamış olan ülkenin faşistleştirilmesinin ve militarizasyonunun gerçek bir aleti olan» yasanın kabul edilmesini ve uygulanmasını mahkum etti.

Referandumla sunulması gereken bir Anayasa taslağının hazırlanması konusunda, tam üyeli oturum, bu Anayasa'nın redaksiyon komisyonlarının temelde, yasal yolla ilerici kazanımların onaylanmasına karşı çıkan, gericilerden oluştuğunu kaydetti. Karar, halka politik eylem özgürlüğünü verecek olan partiler üzerine bir yasanın kabul edilmesinin gerekliliğine işaret etti.

Toplantı kararı, tekellerin ve oligarşinin egemen oldukları utanç verici geçmişe dönmeyi istemeyenlerin ve devrimci dönüşümleri isteyenlerin gitgide daha fazlaştığını kaydetmektedir.

Bu koşullarda, sendikal birliğe büyük bir önem düşmektedir. Tam üyeli oturum, ülkenin politik yaşamında çok büyük önemde bir adımı oluşturan sol güçlerin bir geniş cephesinin, «yurdun ve halkın özgürlüğe özlem duyan bütün güçlerini birleştirdikten sonra, ülkenin geleceği için verilecek büyük savaşlarda tayin edici etken olacak olan» cephenin yaratılmasından büyük mutluluk duyduğunu belirtti.

Sonuç olarak, tam üyeli oturum, ülkenin yaşamının bugünkü aşamasının, halka tam bir özgürlüğün kazanılmasına doğru ilerlemeyi sağlayacak güçlerin bir birikimi aşaması olduğunu belirtti.

(Bulletin d'Information, 10/1977)

GUS HALL

ABD KAPİTALİZMİNİN BUNALIMI
(ABD Komünist Partisinin 21. Kongre Raporu)

Fiyatı: 15 Lira

Türkiye Dağıtım : TEMEL DAĞITIM, Divanyolu Klodfarer Cad.
38/2 Cağaloğlu - İSTANBUL

Çeviriler

Komünistlerin Tarihsel İyimserliği*

LUİS KARLOS PRESTES

Brezilya Komünist Partisi
Genel Sekreteri

SBKP 25. Kongresi zamanımızın başlıca gelişmelerinde kendisine özgü bir yere sahiptir. Onun uluslararası önemi çok boyutludur. SBKP 25. Kongresi'nin önemini kısaca anlatmak istersek, ilk olarak, kongrenin toplumsal ve ulusal kurtuluş savaşçılarının tümüne yeni bir güç ve esin aşıladığını söylemeliyiz. Brejnev yoldaş, raporunda, «Dünyanın gözlerimizin tam önünde değiştiğini ve çeğişikliğin daha iyiye yönelik olduğunu» duyurmuştur. Bu sözler dünya olaylarının deviniminin, Komünist anlayışımız açısından anlatımdır.

Sovyet Komünistleri 25. Kongreleri'ni güçlerine güvenin ve komünizmi kurma yolunda daha ileri utkulara inancın bir simgesi olarak tanımlamaktadırlar. Bu yargıda uyumlaştırılan şey, gerçekçilik ve tarihsel iyimserliktir.

Bu yargıya katılmak için her nedene sahibiz. İlk neden, kongrenin Sovyetler Birliği'nin toplumsal ve ekonomik kazanımlarını tanımlaması ve komünizmin kuruluşunu daha ileri götürmek için bir program ortaya koymasındır. Her ikisi de sosyalizmin, devri geçmiş ve tarihin çöplüğüne atılmak zorunda olan kapitalist sistem karşısında üstünlüğünün yalanlanamaz kanıtıdır.

İkinci olarak bu yargıyı, Lenin'in Partisi tarafından benimsenen planların cisimleştirilmesi nesnel olarak sınıfsal ve politik güçlerin dünya çapındaki dengesinde yeni değişikliklere yol açacağından paylaşıyoruz. Bu gelişmelerin dünya devrimci hareketinin konumlarını sağlamlaştıracağı kesindir.

Üçüncü olarak, bu yargıyı, Sovyet Komünist Kongresi devrimci sürece katılan herkesin teorik ufuklarını genişlettiği için paylaşıyoruz. Kongre, Komünist geleceğe giden yolu gösteren partinin deneyim zenginliğini genelleştirmiş, çetin dünya sorunlarının derinlemesine çözümlenmesini yapmış ve bilimsel teorimize önemli

* World Marxist Review, 1976/10'dan çevrilmiştir.

ölçüde katkıda bulunmuştur. Bunların hepsi enternasyonalist hareketin bütünü için paha biçilmez değerlerde kazanımlardır. Bu kazanımlar tüm Marksist - Leninistlerin, insanlığın geleceğinin sosyalizm ve komünizmde olduğu yolundaki inançlarını güçlendirmiştir.

I

SBKP 25. Kongresi, gelişmiş sosyalist toplumun yönetilmesi bakımından geçmişin carıca başarılarını anımsamıştır. Kongre'nin çalışma biçimi, aldığı kararlar ve vardığı sonuçlar Lenin'in partisinin geçmişte iktidar için devrimci savaşında ve sosyalizmin gücünü tanıtmak ve pekiştirmek çabalarında olduğu gibi komünizmin kuruluşundaki bugünkü aşamada da yeniden toplumsal kalkınmanın ve halkların düşünce ve çabalarının yoğun anlamının öncü gücü olduğunu gerçekten göstermiştir. Dahası, partinin öncü rolü yığınların toplumsal ve tarih - yapıcı yaratıcılığı alan ve karmaşıklık yönünden geliştikçe daha büyük önem kazandırır.

Komünist Partisi siyasal öncülük özörevini yerine getirirken toplum yaşamındaki tüm değişiklikler ile fenomen ve süreçlerin politik sonuçlarını her zaman ortaya çıkarmalıdır. Ve sosyalist bir toplumda Komünistler için en ilginç politika alanı Lenin'in bir keresinde belirttiği gibi ekonomidir. Kongre'nin ülke kalkınmasının sonuçlarını ve geleceğinin görünümünü öncelikle ele alması bu yüzden ancak mantıklı olarak değerlendirilebilir.

Sovyet ekonomik ilerlemesinin iyi bilinen rakkamlarını burada vermeye hiç gerek yok. Ancak, komünizmin maddi ve teknik temelini kurarken ulaşılan yeni ve engin başarıları vurgulayacağım. Sovyet ülkesi, halkın maddi ve kültürel standartlarını yükseltmenin yanında ekonomik ve savunma gücünü de önemli ölçüde artırmıştır. Beş yıllık planların sonuncusu olan dokuzuncu plan bütün belirleyici göstergelerde en yüksek başarıya ulaşmıştır. Sosyalist ekonominin halka hizmet olan amaç ve işlevinin daha önce bu kadar açıkça ortaya konmamış olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Sovyet iktisatçılarınca yapılan hesaplar ülkenin maddi ve mali kaynaklarının önümüzdeki 15 yılda (1976 - 1990 arası) iki katına çıkacağını göstermektedir. Güvenle bu hedefe yönelmekte olan SBKP'nin 25. Kongresi ülkenin hızla büyüyen zenginliğini kullanmanın en etkili yollarını belirlemiştir. Kongre'nin ortaya koyduğu hem yürekli hem de gerçekçi görevler komünizmi her yönüyle kurmanın bugünkü aşaması için titizlikle hazırlanmış bir ekonomik strateji oluşturmaktadır.

Kongre'nin koyduğu görevlerin hem yürekli hem de gerçekçi olduğunu söylüyorum. Bunu bir başka biçimde anlatabilirim: Parti'nin ekonomik stratejisi devrimci iyimserlik felsefesi ile elele

yürür. Çünkü hemen hemen düş olan yürekli bir hedef koymak, görevin yarısını yapmaktır. Öteki yarısı ise bu hedefe ulaşmak için gerekli olan yol ve yöntemleri bilimsel kesinlik ve açıklıkla planlamaktır. Komünist devrimcilerin, ideallerinin olabirliğine güveni ile küçük - burjuva hayalcilerinin gösterişli ama temelsiz projelerini ayıran bu ikincisidir.

Komünist iyimserlik nesnel toplumsal gelişme süreçlerinin somut irdelenmesine dayanır. Bir başka deyişle, emperyalizmin etki alanının daraldığı bir dünyada yaşadığımızı ve bağımsızlık, özgürlük ve toplumsal ilerleme için halkların devrimci hareketini hiç bir gücün durduramayacağını açıkça anlayıştan yola çıkan bir felsefeye dayanmaktadır.

Planlarının gerçekçiliğinden tümüyle emin olmalarına karşın Komünistler, bu planların zorluklarla karşılaşmadan ve hatta bazı durumlarda enerjilerinin son damlası harcanmadan kendiliğinden gerçekleşeceği gibi düşlere kapılmazlar. Sosyalizmin sorun ve çelişkilerden arınmış bir toplum olduğuna inanması için, kişinin bir hayalci olması gerekir.

Yeni bir dünya kurmak kolay bir iş değildir ve 25. Kongre dünyanın ilk ve en güçlü sosyalist devletinin karşılaşılabileceği sorunlara karşı yol gösteren partinin sorumlu yaklaşımını, bu sorunların karmasıklığını derinlemesine anlayışını ve çözüm yöntemlerini ayrıntılı olarak bulabilme yeteneğini yeniden göstermiştir. Bu nokta ilkelere Leninci bağlılıkla dolu elestiri ve özeleştiriye zorlayan Kongre'de kazanımlar kadar kaçan fırsatların gerçekçi olarak değerlendirilmesi ile de kanıtlanmıştır. Kongre'deki düzenli tartışmaların yarattığı güven ve iyimserlik havası benim ve öyle sanıyorum, tüm yabancı konuklar üzerinde silinmez izler bırakmıştır.

Sunu da eklemeliyim: Kongre'de yaygın olan sağlam güven ve genel olarak Komünist iyimserlik, kendine asırı güven ya da senliklerin eğlence havası ile bir tutulmamalıdır. Devrimci iyimserlik tarihin akışı, yönü ve bunları yöneten yasalara dayanır.

25. Kongre'nin iyimserliği bu anlamda çalışmalarını sosyalizmin gelişmesinin nesnel yasalarına ve dünyanın toplumsal ve politik geleceğini bilimsel olarak anlayışına dayandıran bir partinin iyimserliği idi. Çünkü tüm halkın politik öncüsü olan SBKP, ayrıca yeni parti üyelerinin yarıdan çoğunun isci sınıfından gelmesinden dolayı bugün isci sınıfının bütünsel bir parçasıdır. Ve böylece, Sovyet Komünistlerinin iyimserliği, son çözümlemede, çağımızın ana gücünü oluşturan bir sınıfın ve Lenin'in sözleriyle «çağın temel içeriğini, gelişme yönünü ve tarihsel durumunun ana özelliklerini» belirleyen sınıfın iyimserliğidir ('Tüm Yapıtlar, C. 21, s. 145).

Biz Brezilya Komünistleri, enternasyonal isci sınıfının ulusal bir müfrezesinin temsilcileri olarak SBKP ve öteki kardeş parti-

lerle ortak tarihsel iyimserliği paylaşıyoruz. Çünkü tarihsel girişkenliği kesinlikle üstlenmiş bir sınıfı yöneten ve bu sınıf adına konuşanların, dünyayı değiştirecek devrimci dönüşümleri gerçekleştirmek gibi görkemli bir görevi yapabilme yeteneklerine inanmaları için her neden vardır.

SBKP'nin iç politikasını belirleyen gelecekle ilgili tasarıları ve halkların en yüksek çıkarları ile yılmadan sürekli ilgilenişi dış politikasının da temelini oluşturur.

Sovyet Komünistleri 25. Kongreleri'nde, ülkelerinin parlak dış politika başarılarından haklı bir gurur duygusuyla söz etmişlerdir. SBKP 24. Kongresi'nin Barış Programı'nın uygulanışından alınan eşsiz sonuçlar, partinin ardıcıl Leninçi barış politikası ve farklı sosyal sistemlere sahip devletlerin barış içinde yanyana yaşaması çabalarının sonucudur. Bu politikanın doğruluğu ve gerçekçiliği Çin -Hindi halklarının başarısı ve Avrupa hükümetlerinin barış ve güvenlik için yardımlaşmaya ağırbaşlılıkla söz verdikleri Helsinki Konferansı gibi önemli olaylarla doğrulanmıştır. Dünyanın görünümüne daha geniş açıdan bakıldığında, soğuk savaştan detant'a geçişte önemli ilerlemeler sağlandığı görülmektedir.

Sovyet dış politikasının güvenilir bilimsel ve teorik bir temele dayandığı vurgulanmalıdır. Çünkü bu politika, Lenin'in barış içinde yanyana yasama düşüncelerini izler ve kilit ögesi Komünist hareketin içinde bulunduğumuz yüzyılın ikinci yarısındaki kolektif yaratıcı düşüncesinin ürünü olan bugünkü ortamda insanlığı savaşın korkunçluğundan uzak tutmanın artık bir ütopya olmadığı önerisidir.

Bugünün dünyasının karakterini niteleyen toplumsal gelişme süreçlerinin bilimsel anlayışına ve birikmiş deneyimine dayanan Kongre, barış çabalarının veniden kat kat artırılmasını istemistir. Barış Programı'nda öngörülen enternasyonal stratejinin pratik olarak gerçekleştirilmesini ödüllendirmek için hazırlanmış bir kısım öncelikli dış politika görevleri Kongre tarafından onaylanmıştır. Bu görevlerden biri politik detantı, askeri detant ile tamamlamaktır. Bir öteki ise, dünyayı silahlanmanın yük ve tehlikesinden kurtarıp, silahların azaltılması — silahsızlanmaya geçilmesidir.

L. İ. Brejnev Komünist ve İşçi Partilerinin Avrupa Konferansı'nda şunları söylemiştir: «Avrupayı bugün dönüsmüş olduğu barut fıçısı, daha doğrusu atom deposu durumundan çıkarmak kolay değildir. Ancak bu yönde gerçekçi bir başlangıç yapmak önemlidir. Bugünün koşullarında doğu ve batı ülkeleri arasındaki ilişkilerde biçimlenen güven ögesini devam ettirmeye ve artırmaya yönelik bütün somut önlemler değerlidir.»

25. Kongre'de genişletilerek yeniden onaylanan, SBKP 24. Kongresi'nde kabul edilen dış politika stratejisinin özü, uluslararası ilişkiler bütünüünü yeniden kurmakta temeldir. Amaç, güç kullanımının, bir ülkenin başkası tarafından ezilmesinin, politik, ekonomik ve ulusal hak ve çıkarların zarar görmesinin uluslararası uygulamadan kaldırılmasıdır. Bu alandaki başarıların çokluğuna karşın, hâlâ yapılacak çok iş vardır. Bu yüzden 25. Kongre şu pratik görevleri ortaya koymuştur. Uluslararası ilişkilerde güç kullanımını geçersiz kılacak bir dünya antlaşmasına varılması, sömürge sistemi kalıntılarının, tüm sömürgecilik ve ırkçılık merkezlerinin, ayrımcılık biçimlerinin, yapay engellerin, eşitsizlik görüntülerinin ve uluslararası ekonomik ilişkilerde baskı ve sömürünün kaldırılması.

Bu, gerçekten devrimci kapsamı olan önemli bir programdır. Ama dünyadaki güçlerin yeni konumlarını ve toplumsal gelişmenin temel yasalarını dikkate aldığından tümüyle gerçekçidir. Bu yasaların bilinmesi ve politika formüle ederken onları uygulayabilmek yeteneği, içeriği savaş, barış ve devrim diyalektikleri ile oluşan en karmaşık sorunlara komünist yaklaşımın temelidir.

«Sınıf savaşını durdurun, detant için devrimci çalışmayı terkedin»: Bu ısrarlı istek sağdan, burjuva ideologları ve politikacılarından gelmektedir. «Devrim için detantı durdurun»: Bu istek maceracı «Sol»dan gelmektedir. Bu iki öneri zıt ucların mıdır? Hayır! Her ikisi de aynı sestir, umutsuzluğun sesi. Ortak noktaları tarihin nesnel akışını kavrayamamaktır. Ve bu yüzden sınıf savaşımının uluslararası anlaşmalarla yürütülebileceği varsılması kadar, devrimin ilkönce güçlerimizi sağlamlaştırmadan gerçekleştirilebileceği ve devrimi başlatmaya enternasyonal bir ayaklanmanın veteceği kavramı da sacmadır. Bu düşüncelerin ortak yanı bağışlanmaz tarihsel kötümserliktir.

Marksist - Leninist teori ve politika aksine detant, sınıf ve devrimci savaşım arasında nesnel olarak var olan gerçek ilişkileri yansıtır. Barışın devamı devrim için bir engel değil, tersine devrimin çok değerli bir bağılığıdır. Her devrimci kazanım, savaşın güçlerine karşı etkin direnişi güçlendirir ve evrensel güvenlik için bir güvencedir. Barış ile sınıfsal ve devrimci savaşım arasındaki bağlantı Komünistlerin tarihsel iyimserliğinin kilit yönüdür.

İyimser olmak demek, kuskusuz, herseyi pembe görmek değildir. Detantın genişletilip derinleştirilmesi zor bir süreçtir. Toplumsal ve devrimci savaşım da işler kolay değildir. Detant ve devrimin her ikisinin de aynı ve tek düşmanın emperyalizm olması rastlantı değildir. Biz Brezilya Komünistleri bunu öyle bir iyi biliriz ki.

Bugün Brezilya'yı boyunduruğu altında tutan diktatörlük, Amerikan emperyalizminin uysal bir aleti olmasına karşın kendi-

si de uluslararası karşı - devrim merkezi haline gelmiştir. Latin Amerika'lı halkların barış ve güvenliğine karşı bir gözdağıdır. Aynı diktatörlük Brezilya'yı kıtanın en karşı - devrimci güçlerinin barınma alanına dönüştürmüştür. Batı Almanya ile yeni imzaladığı nükleer anlaşma ile nükleer silahlara sahip olacaktır. Bu, ülkemizin bugünü ve geleceğine karşı işlenmiş bir suçtur. Ne var ki, bu, yönetimi elinde tutan askeri ve polis kliğinin tek suçu değildir. Çünkü bu kliğin politikasının tümü yalnızca şiddet ve Brezilya halkını ezme politikası olarak tanımlanabilir.

Bugün karşı karşıya olduğumuz böyle bir gerçektir. Koşullar zorunlu olarak tüm savaşa karşı güçlerin, barış ve toplumsal ilerleme için işçi sınıfı ile birlikte savaşmasını gerektirmektedir. Halkımızın ivedi görevi yani, yurtsever anti - faşist bir cephe kurulması partimiz tarafından açık bir biçimde formüle edilmiştir.

Böyle bir cephe oluşturulmasındaki zorlukları tümüyle biliyoruz, ama geleceğe sosyalizmin barış saldırısı ile elde edilen değişimler ve SBKP 25. Kongresi'nin yeni dış politika önerilerinden güç alan haklı bir iyimserlik ile bakmaktayız. Çünkü barış bölünmezdir. Biz Brezilya Komünistleri olarak barış içinde bir Avrupa yaratılmasına yönelik çalışmalarını ve Sovyet - Amerikan ilişkilerinin normalleştirilmesindeki gözle görülür ilerlemeyi yalnız önemli bir kazanım değil aynı zamanda Latin Amerika da içinde olmak üzere dünyanın başka bölgelerinde barışa doğru atılmış bir adım olarak görmekteyiz. Bu gelişmeler bize Brezilya'daki askeri - faşist rejimi yalıtılmanın bir önkoşulu ve devrimci gücümüze katılan yeni bir silahtır. Gerçekten bu oluşumlar çalışan halka durumu açıklamakta ve politik bilinç ve örgütlerini geliştirmek gibi zor bir görevi yerine getirmekte bize yardımcı olmaktadır. Hiç kuşkusuz bu göreve yarın daha etkili olarak devam edeceğiz, çünkü sosyalizmin başarılı barış politikası Brezilya karşı - devrimcilerinin «Sovyet tehdidi» ve uluslararası komünizmin «iki yüzlülüğü» ile ilgili en son savlarının da birer tarihsel hata olduğunu kesinkes ortaya koymaktadır.

3

1964 Ayaklanması'nın o karanlık gecesinde partimiz zorlu bir sınavdan geçti. Politik, örgütsel ve ideolojik tüm nitelikleri dumura uğratıldı. Kitle çalışmasının, yurtsever ve demokratik akımların gerilemesi düşmanlarımızı mutlu etti. Partimizin yıkılıp tamamen yok olacağını sandılar. Ne var ki, yenilginin ağırlığına karşın, yığınlarla ilişkilerimizi sürdürdük. Partimiz ancak devrimci bir biçimde temel örgütlerini ve merkezi önderliğini koruyarak geriledi.

Bir birlik kongresi olan 6. Kongremizi 1967 yılında yeraltı koşullarında yaptık. Kongre örgütümüzü güçlendirdi. Gericiliğe ve partiyi yığınlardan yalıtılabilecek sabırsız ve maceracı yollara

yöneltiltiklerinden dolayı partiden atılmış hizip liderlerine karşı ideolojik savaşımın doğru politik çizgisini ve yönergelerini formüle etti. Ama kadrolarımızın çoğu ve parti üyelerimizin büyük çoğunluğu ümitsizlik ve kötümserlik durumuna düşmediler. Sert polis baskısına karşın sınırlı yasal olanakları 1965 seçimlerinde ve yeniden 1967 - 1968'de yığınları diktatörlüğe karşı harekete geçirmek için kullanabildik.

Askeri diktatörlük yığınların büyüyen direncine bir dizi faşist tipten önlemlerle karşılık verdi. Bunlar arasında ülkeyi ulusal ve uluslararası tekellerin boyunduruğuna sokan ve devleti bu tekellerin hizmetine sunan 2 ve 5 numaralı yasalar vardı. Rejim partimiz üzerindeki baskıyı artırmış ve Gelsel yönetimindeki son iki yılda bir kaç Merkez Komitesi üyesi dahil parti militanlarının kaçırılması, işkence altında öldürülmesi olayları çoğalmıştır.

1974 seçimlerindeki yenilgisinden paniğe kapılan rejim, parti önderliğimizi yıkmak yollarını aramış ama başarılı olamamıştır. Merkez Komitesi, geçen Aralık'ta ülkedeki ve parti içindeki durumu tartışmış ve önemli kararlar almıştır. Parti militanları ve sıradan üyeler ne yüreklilik ve umutlarından ne de devrimci savaşımın yaklaşan yükselişi ve utkusuna olan inançlarından hiç bir şey kaybetmemişler ve savaşımından hiç bir zaman vazgeçmemişlerdir. Parti, diktatörlük rejimine karşı ardıcıl bir biçimde savaşan tek örgütlü güç olarak ülkenin her yanında etkinlik kazanmaktadır.

«Kesinlikle eminim ki, gerçekten sağlam her kişilik, bir kez devrimci yola girdi mi, yenilgi durumunda bile yeni bir güç kazanır, öyle ki kendisi tarihin akışı içinde yüzerken çok daha azimli, mert ve kararlı olur.»

Karl Marks'ın bu sözleri, çoğunu 1924-1927'deki Yenilmez Müfreze yürüyüşünden ve koşulların özellikle partimiz için çok ağır olduğu zamanlardaki olaylardan tanıdığım partili yoldaşlarım için tümünden geçerlidir. Üyelerinin birçoğu hapse atılmış, işkence yapılmış, ne var ki onlar davamızın haklılığına olan inançlarını hiç kaybetmeden her zaman gururlu ve eğilmez kalmışlardır.

Örneğin ulusal kurtuluş ayaklanmasının kanlı bir biçimde bastırıldığı 1935 yılında en ağır baskılar bile Brezilya'da faşizme karşı silahlanmış Komünist ve Komünist olmayan yurtsever ve demokratların çoğunluğunun azmini kıramamıştır. Daha sonraki yıllarda partinin birçok önderi ve üyesi işkence hücrelerinde öldürülmüş, öylesine pervasızca hizmet ettikleri soylu dava uğruna canlarını vermişlerdir. David Capistrano da Costa, Joao Massena Melo, Luis Maranhao Filho, Valter de Souza Ribeiro, Elson Costa, Hiran Pereira de Lima, Jaime de Amorim Miranda, Itair Jose Velloso, Orlando Bonfim Junior, Celio Augusto Guesdes, Jose Roman,

Jose Montenegro de Lima, Manuel Flal Filho; onların adları bayraklarımızın üzerinde yazılıdır ve onlar yüzlerce binlerce kişiyi ülkenin bağımsızlığı ve haklı davamız için savaşa katacaktır.

Askeri klik, baskı ve şiddetle halkı korkuya boğmak istemiştir. Ne var ki, tamamen aksi olmuş ve Engels'in sözleriyle, «yarattıkları terörden kendileri dehşete kapılmışlardır.» Çöküşlerinin kaçınılmaz olduğunu bildiklerinden ne yapacağını bilemez duruma gelmektedirler. Yararsız kıyıcılıklarla kendine güven kazanmaya çabalamaktalar. Tüm karşı- devrimci terörün anlamı, daha doğrusu anlamsızlığı her zaman bu olmuştur. Yönetimi zor yoluyla ele geçirenler gelecekte korkmakta ve bunun öcünü Komünistlerden almaktadırlar. Bu vahşi diktatörlük, rejimin kendisinin bile umutsuz gördüğü bir durumu yansıtmaktadır. Çünkü tarihin akışına karşı durulduğunda hiç bir dayanak ya da umut yoktur.

Böylece bir yanda onyıllar boyunca verilen yeraltı savaşımında eğilmemiş Komünistler öte yanda ise gücünün doruğunda olmasına karşın sallantıdaki durumunun farkında bir askeri klik var. Bu yalnızca iki politik gücün karşı karşıya gelişi değil, aynı zamanda iki felsefenin, devrimcilerin tarihsel iyimserliği ile tarih önünde mahkum olmuş bir sınıfın manevi zayıflığının yüzleşmesidir.

Tekellere ve Pentagon'a sıkı sıkıya bağlı olan yönetimdeki klik doğaldır ki, hâlâ Brezilya'da dizginleri elinde tutmaktadır ve çıkarlarını koruyacak ekonomik ve politik araçlara sahiptir. Ne var ki, yaşam duragan değil ve yüzyılın son çeyreği yeni ve çok sert toplumsal çarpışmalara gebe. Biz Brezilya Komünistleri bu yüzden tam inancımızla sesleniyoruz. Biz daha güçlüyüz, yaklaşan çarpışmalarda utku bizim olacaktır.

Utkuya olan inancımızın kaynakları ile ilgili söylediklerime özel önemi olan bir başkasını eklemeliyim; partimiz ulusal bir güçtür, ama ideolojik ya da politik açıdan hiç bir zaman kendisini, yalnız kendi ülkesinde olanları görüp, ulusal sınırların dışındaki olaylara kapalı bir milliyetçi konuma koymamıştır. Uluslararası etmenlerin ve çağdaş süreçlerin ülke içindeki sınıf güçleri arasındaki ilişkiye elle tutulur etkisi olduğu ve savaşımlarını gözle görülür biçimde etkilediğini her zaman takdir etmişizdir. Partimizin ağırlığını yalnızca devrimci Brezilya yeraltısının partisi olarak tanımlayarak tartmaya kalkışan olsa buna karşı çıkmak için her hakkımız vardır. Çünkü partimiz yalnızca bu değildir; enternasyonal Komünist hareketin bölünmez bir parçasıdır.

Ve biz enternasyonalist Komünist hareketle birlikte bugün 1969 Dünya Komünist Konferansı'nda geliştirilen eylem programının temel koşullarının gerçekleşmiş olmasına ilişkin başarı işaretini kutluyoruz. Kardeş partilerce yürütülen kollektif teorik ve politik çalışmaların değerini artan bir biçimde doğrulanmasında

görüyoruz. Partimize tarihi boyunca güç kaynağı olan proletarya enternasyonalizminin sınırsız canlılığının kanıtını enternasyonal Komünist hareketle birliğimizde görüyoruz.

Partimizin 54 yıllık yaşamında yalnızca iki yıl yasallık dönemi var. Yalnız emekçi halkımızın çıkarlarının ve ulusal egemenliğin değil aynı zamanda proletarya enternasyonalizminin ilkelerinin de sürekli öncülüğünü yapmış olmakla övünmekteyiz. Biz Brezilya Komünistleri'nce gerçek yurtseverlik —işçi sınıfı ve emekçi yığınların yurtseverliği— enternasyonalizmden ayrılamaz. Brezilya işçi sınıfının ve tüm emekçilerin çıkarları, dünya işçi sınıfının ve emekçilerininkinden ayrılamaz. Çünkü ancak birlikte hareket ederek ortak düşman emperyalizmi yenebiliriz.

Utkan sosyalizmin ilk ülkesi olan Sovyetler Birliği'nin, dünya sosyalist sisteminin ilkesel olarak desteklenmesi, hangi biçimde olursa olsun anti - Sovyetizm ve anti - komünizme karşı sürekli savaşımın her zaman olduğu gibi şimdi de parti çalışmalarında önemli bir yeri vardır.

II. Dünya Savaşı öncesindeki zorlu yıllarda, faşizm ilerler ve kapitalist dünyada ağırlık kazanırken, faşizme karşı savaş çağrısını Brezilya'da ilk biz yaptık. Ve faşizme karşı önce 1938 ayaklanmasında, daha sonra enternasyonal tugaylarda İspanya'da savaştık. Partimizin yürüttüğü geniş yığınsal hareket Brezilya hükümetini, eksen güçleriyle ilişkilerini koparıp anti - Hitler koalisyonu tarafında savaşa katılmak ve İtalya cephesine asker göndermek zorunda bıraktı. Komünistler orada en ön saflarda çarpıştılar.

Parti, enternasyonalist görevini soğuk savaş yıllarında sürdürdü. Kore savaşına ve daha sonra Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler ve ulusal kurtuluş savaşı veren halklara karşı emperyalistlerce hazırlanan komploların tümüne Brezilya'nın herhangi bir biçimde katılmasına karşı olduğunu açıkça bildirdi.

Enternasyonalizm partinin stratejik çizgisinin ve günlük politik çalışmalarının niteliksel bir karakteristiği olan ideolojisidir. Yoldaş Brejnev'in 25. Kongre'de belirttiği gibi, Sovyet Komünistleri «proletarya enternasyonalizminin korunmasını her Marksist - Leninist'in kutsal görevi» sayarlar.

Enternasyonalizmden temelde ulusal sınırları aşan sınıf çıkarlarının birliğini anlarız. Yaşamın kendisi de sınıf temeli üzerinde daha yakın uluslararası birliği zorunlu kılar. Çeşitli ülkelerin tekelci burjuvazisi de, sosyalist ülkeler, işçi sınıfı ve Komünist partilere karşı eylemini koordine etmeye çalışır. Ne var ki burjuvazi, emperyalistler, çözümü olanaksız çelişkilerle bölünmüşlerdir. Enternasyonal proleter birliğinin önünde bu gibi engeller yoktur, çünkü temeli gerçek sınıf kardeşliğidir. Bu öylesine güçlü bir nes-

nel etmemdir ki, proletarya enternasyonalizmini arşivlere bırakan kimse eninde sonunda tekellere ve emperyalizme karşı savaşta kendi durumunu küçümseyecektir.

Enternasyonalizmi toplumsal ve devrimci gelişmelerin temel yasallıklarının Marksist - Leninist yani tek bilimsel anlayışını yansıtan ideoloji ve teorinin temel sorunlardaki birliği olarak anlıyoruz. Bazı zamanlarda bu yasallıkların hemen görülemediği politik durumlarla karşılaşırız. Anti - komünist eğilimlerin tümü bu durumları, deneyimin Marksizmin «çağdışı» olduğunu kanıtladığını göstermek için kullanırlar. Böylesi durumlar Komünistlerin Marksizm - Leninizm'in uluslararası alanda dünya çapında geçerliliğini kavrayışlarını ve inançlarını ölçmek için bir testtir. Dünya devrimci deneyimi bu gibi durumlarda reformizme verilecek herhangi bir ödünün bize çok pahalıya mal olabileceğini göstermiştir.

Proletarya enternasyonalizmi ilkelerine bağlılık demek, herşeyin üstünde kardeş partilerle daha yakın işbirliği, barış, güvenlik ve toplumsal ilerleme için ortak savaşımı genişletip derinleştirmek demektir.

Brezilya Komünistleri SBKP'nin, halkları sömürü ve ulusal baskıdan kurtarmak için savaşım veren tüm dünya güçleri ile yılmaz dayanışmasını biliyor, görüyor ve bu dayanışmanın değerini anlıyor. 25. Kongre'deki konuşmasında Brejnev yoldaş şöyle demişti: «Devrimci bilincimizin ve Komünist inançlarımızın emrettiği biçimde hareket ederiz.» Sovyetler Birliği buna uygun olarak, Vietnam ve öteki Çin - Hindi halklarını, ulusal ve toplumsal özgürlük için saldırganlara karşı savaşlarında destekledi ve onlara yardım elini uzattı. Orta Doğu'daki ilişkileri barış ve haklılık ilkelerine dayandırma çabasındaki Arap halkları ile işbirliği içinde. Portekiz'in devrimci halkı, Komünistleri ve bütün demokratları ile dayanışmasını göstermiştir. Ulusal bağımsızlık için savaşlarında artık özendirici başarılar kazanmış olan Angola yurtseverleri ile on beş yıldır bağlaşıklık içinde çalışmıştır. Faşist diktatörlük rejimlerinin hapishanelerinde çürümeye terk edilen Komünist, demokrat ve yurtsever tüm halk önderlerinin serbest bırakılmaları için yoğun bir kampanya açmıştır. Bu istek SBKP 25. Kongresi'nin özel bir belgesinde ortaya konulmuştur. Biz Brezilya Komünistleri bunu bizim savaşımızla ve aynı korkunç koşullarda savaşım veren herkesle uluslararası sınıf dayanışmasının çarpıcı bir örneği olarak görüyoruz.

SBKP'nin tutumu tüm devrimci güçlere savaşımalarında yalnız olmadıkları, büyük bir uluslararası yetke (otorite) ve Sovyetler Birliği'nin politik ağırlığının arkalarında olduğu güvencini vermektedir. Brezilya halkının etkin savaşımına kapitalist köleliğin zincirlerini kıracağına inancımız dünya işçi sınıfı ve emekçi

halkları ile birlikte yürüdüğümüz ve kardeş partilerin dayanışmasına, en önemlisi Lenin'in yüce partisinin desteğine güvenebileceğimizi bilmekle perçinlenmektedir. İşte bu yüzden proletarya enternasyonalizmi Komünistlerin tarihsel iyimserliğinin böylesine önemli bir bileşeni ya da daha tam bir deyişle bir yaratıcısıdır.

«0»

[temel]
yayınlar

LEONİD BREJNEV

AMACIMIZ:

BARIŞ VE SOSYALİZM

**ADİL, DEMOKRATİK BİR BARIŞ İÇİN,
ULUSLARIN GÜVENLİĞİ**

VE

ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ İÇİN

**SOSYALİZMİN
ELLİ YILLIK BÜYÜK BAŞARILARI**

Fiyatı: 17,5 Lira

**Türkiye Dağıtımı : TEMEL DAĞITIM, Divanyolu, Klodfarer Cad.
38/2 Cağaloğlu - İSTANBUL**

Ürün: 015

ürün
yayınları

- **Reddettiğimiz Miras**
V. İ. Lenin - 6 Lira
- **Sosyalist Teorinin Sorunları**
Richard Kosolapov - 12 Lira
- **Dünya Sendikalar Federasyonu'nun 30 Yılı -**
12 Lira
- **BKP XI. Kongre Raporu**
Todor Jivkov - 10 Lira
- **Tarım Üretici Kooperatifleri ve Uluslararası**
Kooperatif Hareketi
Stoyan Syulemezov - 11 Lira
- **Komünist ve İşçi Partileri 4 Toplantısı**
(1957 - 1960 - 1969 - 1976 Toplantıları Belgeleri) -
30 Lira
- **ASBP IX. Kongre Raporu**
Erich Honecker - 15 Lira
- **Ulusal Politika ve Proletarya Enternasyonalizmi**
V. İ. Lenin - 17.5 Lira
- **Devlet Sektörü ve Sendikaların Rolü**
Dünya Sendikalar Federasyonu - 6 Lira
- **Devrimci Savaşım İçin Temel Bilgiler**
Önder Sağlam - 7 Lira
- **Genciliğin Rolü Üzerine**
V. İ. Lenin - 7 Lira (toplatıldı)
- **Güneşli Dünya**
S. Üstünger - 25 Lira
- **ABD Kapitalizminin Bunalımı ve Direnişi**
Gus Hall - 15 Lira

TUŞTAV